

การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง : กรณีศึกษา

กองทุนหมู่บ้านลำเชิงไกร หมู่ 9

ตำบลโคกสูง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

นางสาวกรรณิการ์ ตาภาเอนกนันท์

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต

สาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

ปีการศึกษา 2544

ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

บทคัดย่อ

บัณฑิตอาสา : การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง : กรณีศึกษา
 กองทุนหมู่บ้านลำเชิงไกร หมู่ 9 ตำบลโลกสูง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

อาจารย์ที่ปรึกษา : ผศ.ดร.อัญชลี วรรณรักษ์, 110 หน้า

สารนิพนธ์ฉบับนี้มีเนื้อหาเกี่ยวกับการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านลำเชิงไกร หมู่ 9 ตำบลโลกสูง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ทำการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือน ธันวาคม 2544 จนถึงเดือนกันยายน 2545 ผลการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านลำเชิงไกร พบว่าได้ปฏิบัติตามที่รัฐบาลมีนโยบายที่จะฟื้นฟูและส่งเสริมความเข้มแข็งของหมู่บ้าน โดยการจัดสรรเงินให้เป็นกองทุนหมู่บ้าน จำนวนหมู่บ้านละ 1 ล้านบาท ช่วยให้เกิดการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคม มีการสร้างรายได้ การสร้างอาชีพ พัฒนาคุณภาพชีวิตให้ทุกคนในหมู่บ้านมีความเป็นอยู่ที่ดี และมีชีวิตที่เป็นสุข ส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้านให้สามารถบริหารจัดการเงินกองทุนด้วยตนเอง ตามคำกล่าวที่ว่า “เงินทุนหมุนเวียน กู้แล้วคืน เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ให้ผู้อื่นได้กู้ต่อไป”

โครงการกองทุนหมู่บ้าน แต่ละหมู่บ้านจะมีวัตถุประสงค์ด้วยกัน คือ การทำให้โครงการบรรลุวัตถุประสงค์ตามนโยบายของรัฐบาล เพื่อแสดงให้เห็นถึงความสำเร็จตลอดจนจุดอ่อนที่ควรปรับปรุงแก้ไข เป็นการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดการบริหารจัดการกองทุนอย่างมีประสิทธิภาพ นำไปสู่ความเข้มแข็งทางด้านเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน รวมทั้งช่วยเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจของประเทศในอนาคต

สาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการ

ปีการศึกษา 2544

ลายมือชื่อนักศึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ..ศศ.ดร. อัญชลี วรรณรักษ์

ลายมือชื่ออาจารย์ร่วมปรึกษา ..

หน้าอนุมัติ

อาจารย์ที่ปรึกษา และคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณาสารนิพนธ์ฉบับนี้แล้วเห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตสาขาการจัดการและการประเมินโครงการของสำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ได้

อาจารย์ที่ปรึกษา

(ผศ.ดร.อัญชลี วรรณรักษ์)

กรรมการสอบ

(ผศ.ดร.อัญชลี วรรณรักษ์)

ดร. อัญชลี วรรณรักษ์

อนุมัติให้สารนิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาการจัดการและการประเมินโครงการ

คณะบดีสำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม

วันที่ ๗ เดือน ๓ ค.ศ. 2545 พ.ศ. 2545

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์นี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี, ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ บุคคล และกลุ่มบุคคลต่าง ๆ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ อย่างดียิ่ง ทั้งในด้านวิชาการ และด้านการดำเนินงานวิจัย อาทิเช่น

- ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัญชลี วรรณรักษ์ อาจารย์ที่ปรึกษา
- อาจารย์ ดร.सानุช ณ ถลาง อาจารย์ที่ปรึกษา
- อาจารย์เทียมยศ ปัสสวะโน อาจารย์นิเทศก์
- รองศาสตราจารย์ ดร. ขวัญกมล กลิ่นศรีสุข ดร. พัฒนา กิติอาษา และคณาจารย์ประจำสาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการสำนักวิชาเทคโนโลยีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ที่ให้คำแนะนำปรึกษาทางด้านวิชาการ
- นายอำเภอเมือง พัฒนาการอำเภอเมือง
- ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำชุมชน ประธานกองทุนหมู่บ้านลำเชิงไกร หมู่ 9 ที่ให้ข้อมูลและอำนวยความสะดวก และขอขอบคุณพี่น้องในหมู่บ้านลำเชิงไกรที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ต่าง ๆ

ท้ายนี้ ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ที่ให้การเลี้ยงดูอบรมและส่งเสริมการศึกษาเป็นอย่างดีตลอดมา จนทำให้ผู้วิจัยประสบความสำเร็จในชีวิต

กรรณิการ์ ตาภาเอนกนันท์

สิงหาคม 2545

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
หน้าอำนวยการ.....	ข
กิตติกรรมประกาศ.....	ค
สารบัญ.....	ง
สารบัญตาราง.....	จ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1. หลักการและเหตุผล.....	1
2. วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ.....	2
3. กรอบความคิดทฤษฎี.....	3
4. วิธีดำเนินการ.....	3
5. ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการประเมินโครงการ.....	6
บทที่ 2 เอกสารที่เกี่ยวข้อง.....	7
1. นโยบาย หลักการ วัตถุประสงค์ และระเบียบกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ.....	7
2. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544.....	8
3. แบบติดตามสังเกตการณ์คัดเลือก คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง.....	9
4. แบบคำขอขึ้นทะเบียนและประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง.....	9
5. ระเบียบกองทุนหมู่บ้านลำเซิงไกร.....	11
6. การพิจารณาเงินกู้สำหรับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านลำเซิงไกร.....	14
7. หลักการประเมินโครงการแบบชีพม์โมเดล.....	14
8. การวิเคราะห์โครงการเพิ่มประสิทธิภาพกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง.....	16

	หน้า
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการประเมินโครงการ.....	18
1. วิธีการประเมินโครงการ.....	18
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	19
3. ตัวแปรและตัวชี้วัด.....	20
4. เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน.....	26
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	27
6. การวิเคราะห์ข้อมูล.....	28
บทที่ 4 ผลการติดตามการประเมินโครงการ.....	30
1. ผลการประเมินบริบทชุมชน.....	30
2. ผลการประเมินโครงการ โดยภาพรวม.....	41
3. ผลการประเมินผู้ดูแลแต่ละราย.....	50
4. สรุปการบรรลุวัตถุประสงค์การทำสารนิพนธ์.....	54
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	57
1. สรุปผลการประเมิน.....	57
2. อภิปรายผล.....	59
5. ข้อเสนอแนะ.....	62
บรรณานุกรม.....	63
ภาคผนวก ก ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี.....	64
ภาคผนวก ข แบบติดตามสังเกตการณ์คัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน/ชุมชนเมือง...	94
ภาคผนวก ค แบบคำขอขึ้นทะเบียนประเมินความพร้อมกองทุนหมู่บ้าน/ชุมชนเมือง.....	96
ภาคผนวก ง แผนที่หมู่บ้านลำเชิงไกร.....	109
ประวัติผู้เขียน	

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. การขยายตัวของประชากร.....	31
2. จำนวนประชากรจำแนกตามลักษณะประชากร.....	31
3. สิทธิในที่ดินทำกิน.....	34
4. การแบ่งการปกครอง.....	37
5. จำนวนนักเรียนในโรงเรียนบ้านลำเซิงไกร.....	39
6. ระดับการศึกษาของสมาชิกภายในหมู่บ้าน.....	40
7. แสดงรายชื่อคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านลำเซิงไกร ชุดแรก.....	42
8. แสดงรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิและที่ปรึกษา.....	43
9. แสดงรายชื่อคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านลำเซิงไกร ชุดที่สอง.....	43
10. แสดงการอนุมัติวงเงินกู้ งวดที่ 1.....	45
11. แสดงการอนุมัติวงเงินกู้ งวดที่ 2.....	47
12. แสดงการอนุมัติวงเงินกู้ งวดที่ 3.....	48
13. การแบ่งกลุ่มอาชีพในการอนุมัติเงินกู้ งวดที่ 1.....	49
14. การแบ่งกลุ่มอาชีพในการอนุมัติเงินกู้ งวดที่ 2.....	49
15. การแบ่งกลุ่มอาชีพในการอนุมัติเงินกู้ งวดที่ 3.....	50
16. กลุ่มอาชีพเกษตร.....	50
17. กลุ่มอาชีพค้าขาย.....	52
18. กลุ่มอาชีพบริการ.....	53
19. ตารางการประเมินตัวชี้วัดกระบวนการของผู้กู้แต่ละรายแยกตามกลุ่มอาชีพ.....	53

บทที่ 1

บทนำ

1. หลักการและเหตุผล

สืบเนื่องมาจากเหตุการณ์ลดค่าเงินบาทภายในประเทศไทยเมื่อปี พ.ศ.2541 ซึ่งส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ เกิดสภาวะข้าวยากหมากแพง ประชาชนอดอยาก ไม่มีงานทำ รายได้ลดลง รายจ่ายเพิ่มขึ้น บริษัทและห้างร้านต่างพากันปิดกิจการลง ปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน ซึ่งรัฐบาลชุดปัจจุบันโดยการนำของ พ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตร ได้ตระหนักถึงปัญหาเหล่านี้จึงจัดให้มีโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองขึ้นมาเพื่อเป็นเครื่องมือในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจและสังคมอย่างเป็นรูปธรรมในระดับรากหญ้า โดยมีสาระสำคัญประการหนึ่งว่า การจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเป็นรูปธรรมให้ได้ผลชัดเจนและรวดเร็ว ด้วยมั่นใจว่าจะช่วยลดปัญหาความยากจนและนำไปสู่การสร้างรายได้ให้กับประชาชนคนไทยโดยที่รัฐบาลเป็นผู้ลงทุนทางสังคมเป็นการสร้างและกระจายโอกาสให้แก่ชีวิตของประชาชน เป็นการกระตุ้นให้หมู่บ้านและชุมชนเกิดการรวมกลุ่มเพื่อการเรียนรู้ โดยชุมชนเป็นผู้กำหนดอนาคตและจัดการหมู่บ้านและชุมชนให้เห็นคุณค่าและภูมิปัญญาของตนเอง มีการเกื้อกูลผู้ด้อยโอกาสในหมู่บ้านและชุมชน เชื่อมโยงกระบวนการเรียนรู้ระหว่างชุมชน ราชการ เอกชน และประชาสังคม และเป็นการกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นเพื่อการพัฒนาประชาธิปไตยพื้นฐาน และเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง เพื่อการพัฒนาอาชีพ สร้างรายได้ ลดรายจ่าย บรรเทาเหตุฉุกเฉินและความจำเป็นเร่งด่วน อีกทั้งเพื่อให้ท้องถิ่นมีขีดความสามารถในการจัดระบบและการบริหารจัดการเงินกองทุนของตนเองเพื่อสร้างศักยภาพและเสริมสร้างความเข้มแข็งทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนภายในหมู่บ้านและชุมชน

---

¹ บทความจากหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน ฉบับประจำวันศุกร์ที่ 4 มกราคม พุทธศักราช 2545

เมืองผู้กำหนดตนเองอย่างยั่งยืน อีกทั้งเป็นการกระตุ้นระบบเศรษฐกิจฐานรากของประเทศ รวมทั้งเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในอนาคต²

เมื่อหมู่บ้านและชุมชนเมืองได้รับเงินจัดสรรจากทางรัฐบาลก็จะเริ่มดำเนินการปล่อยเงินกู้พิจารณาเงินกู้ให้กับสมาชิกเพื่อนำไปใช้จ่ายตามโครงการที่สมาชิกขอมาและให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ดังนั้นเพื่อเป็นการประเมินตรวจสอบโครงการถึงความเข้มแข็งและเจริญก้าวหน้าของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง การดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนว่าเป็นอย่างไรรู้ ถูกต้องตามวัตถุประสงค์และนโยบายของรัฐบาลหรือไม่ เงินที่ได้รับการจัดสรรมานำไปใช้แล้วเกิดประโยชน์สามารถยกระดับมาตรฐานความเป็นอยู่ของประชาชนได้มากน้อยเพียงใด พร้อมทั้งวิเคราะห์ถึงจุดเด่น จุดด้อย โอกาสและข้อจำกัดต่าง ๆ ของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง จึงต้องมีกระบวนการที่สำคัญอย่างหนึ่งเกิดขึ้น คือ การประเมินโครงการเพื่อให้ทราบถึงความเป็นไปได้และผลกระทบเมื่อมีโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเกิดขึ้น

2. วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ

1. เพื่อศึกษาสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมหมู่บ้านตำบองไกร
2. ท้องถิ่นสามารถบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านให้มีความยั่งยืน โดยเงินกองทุนหมู่บ้าน 1 ล้านบาทยังคงอยู่
3. ในหมู่บ้านตำบองไกรมีความเข้มแข็ง สามัคคี มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ร่วมมือ ร่วมใจปฏิบัติหน้าที่ของตนเองอย่างดีที่สุด
4. ผู้นำที่มีศักยภาพในการบริหารงานและมีการรวมกลุ่มที่เข้มแข็ง ส่งผลให้กองทุนหมู่บ้านเข้มแข็งไปด้วย พร้อมทั้งได้เรียนรู้การสร้างความคิดริเริ่มเพื่อแก้ไขปัญหาและส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของหมู่บ้าน
5. เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการประกอบอาชีพของตนเอง และสร้างรายได้ของชุมชนให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น
6. ประชาชนในหมู่บ้านเมื่อได้เงินกองทุนหมู่บ้าน ไปลงทุนประกอบอาชีพให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองและครอบครัว

² คู่มือนักศึกษา หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตการจัดการจัดการและการประเมินโครงการ

7. ประชาชนสามารถลดภาระหนี้สิน หรือการกู้ยืมเงินกองทุนนอกระบบได้

3. กรอบความคิดทฤษฎี

องค์ประกอบของซีพีพีโมเดล ได้กำหนดประเด็นที่ประเมินออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้

1. การประเมินสภาพแวดล้อม (Context Evaluation : C)
2. การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation : I)
3. การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation : P)
4. การประเมินผลผลิตที่เกิดขึ้น (Product Evaluation : P)

4. วิธีดำเนินการ

การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองใช้ “ซีพีพีโมเดล” (CIPP Model) เข้าช่วยในการประเมินด้านต่าง ๆ ดังนี้ บริบท, ปัจจัยนำเข้า, กระบวนการ, ผลผลิตโดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อที่จะใช้ในการประเมินโครงการ

ประเภทของข้อมูล

ข้อมูลที่เกี่ยวข้องรวบรวมจากแหล่งต่าง ๆ จำแนกออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

1. ข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Data) เป็นข้อมูลที่รวบรวมได้เป็นตัวเลขอย่างชัดเจนและเป็นข้อมูลที่สามารนำมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีทางสถิติได้หลายวิธี เช่น รายได้ของชาวบ้าน จำนวนสมาชิกในครอบครัว เป็นต้น

2. ข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Data) เป็นข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ที่เป็นการบรรยายความคิดเห็นเจตคติ³

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การสัมภาษณ์ (Interview) เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการเผชิญหน้าระหว่างผู้ประเมินกับผู้ให้ประเมินที่เป็นรายบุคคลหรือกลุ่มบุคคล เพื่อสนทนาในประเด็นที่ผู้ประเมินต้องการข้อมูล จำแนกออกเป็น 2 ประเภท คือ

1.1 การสัมภาษณ์แบบโครงสร้าง (Structured Interview) เป็นการสัมภาษณ์ที่ได้กำหนด

³ ชูติวิชาการประเมินเพื่อการพัฒนา หน้าที่ 96

รายละเอียดที่จะถามไว้อย่างชัดเจน เพื่อให้ผู้ประเมินใช้เป็นคู่มือในการใช้คำถามทุกประเด็นและบันทึกคำตอบในแบบสัมภาษณ์นั้น

1.2 การสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (Unstructured Interview) เป็นการสัมภาษณ์ที่กำหนดเฉพาะประเด็นหลักที่จะใช้เป็นแนวทางในการสัมภาษณ์ ซึ่งผู้ประเมินสามารถกำหนดคำถามได้อย่างยืดหยุ่นตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง ดังนั้นผู้สัมภาษณ์จะต้องเป็นผู้ที่มีความเข้าใจในประเด็นคำถามนั้น ๆ เป็นอย่างดี และมีความเชี่ยวชาญในการสัมภาษณ์ จำแนกเป็น

1.2.1 การสัมภาษณ์แบบมีเป้าหมาย (Focused Interview) เป็นการสัมภาษณ์ที่ผู้ประเมินต้องมีเป้าหมายที่จะพยายามถึงความสนใจของผู้ให้สัมภาษณ์ให้เข้าสู่ประเด็นที่ต้องการประเมิน

1.2.2 การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Depth Interview) เป็นการสัมภาษณ์ที่ต้องการความจริงจากผู้ให้สัมภาษณ์ให้มากที่สุด โดยกระตุ้นให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ได้แสดงความรู้สึก หรืออาจจะแสดงความเห็นใจทำให้ผู้ให้สัมภาษณ์แสดงความรู้สึกลึกส่วนบุคคลมากขึ้น

1.2.3 การสัมภาษณ์แบบไม่มีทิศทาง (Non – directive Interview) เป็นการสัมภาษณ์ที่ปล่อยให้ผู้ให้สัมภาษณ์ได้แสดงความรู้สึก โดยการเล่าเรื่องต่าง ๆ ตามความพอใจ

2. การสังเกต (Observation) เป็นวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้วิธีการสังเกตพฤติกรรมของกลุ่มเป้าหมายตามโครงสร้างของพฤติกรรมที่ต้องการการสังเกตโดยที่กลุ่มเป้าหมายไม่รู้ตัว จะทำให้ได้ข้อมูลที่สอดคล้องกับความเป็นจริงที่ต้องการ จำแนกออกเป็น

2.1 การสังเกตโดยมีส่วนร่วมในชุมชน เป็นวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ผู้ประเมินเข้าร่วมเป็นสมาชิกคนหนึ่งของกลุ่มเป้าหมาย แล้วดำเนินการเก็บข้อมูล โดยที่กลุ่มเป้าหมายรับทราบว่าตนเองกำลังถูกเก็บรวบรวมข้อมูล การกระทำดังกล่าวจะช่วยให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจนแต่ไม่สามารถจดบันทึกได้ทันทีอาจจะทำให้ข้อมูลบางส่วนเกิดการสูญหาย

2.2 การสังเกตโดยบุคคลภายใน เป็นการสังเกตที่ผู้ให้การสังเกตไม่รู้สึกว่าตนถูกสังเกตและสามารถบันทึกข้อมูลได้ทันที โดยใช้เครื่องมือแต่ละชนิดในการประเมิน⁴

⁴ ชุมวิชาการประเมินเพื่อการพัฒนา หน้าที่ 97

เทคนิคในการเก็บข้อมูล

1. บร.1 (แบบเก็บข้อมูลบริบทชุมชนในหมู่บ้าน)
  - ศึกษาและรวบรวมข้อมูลที่ได้จัดเก็บไว้แล้ว คือ ข้อมูลมือสอง (Secondary Data) ได้แก่
    1. กชช 2 ค
    2. จปฐ.
    3. เอกสารบรรยายสรุปข้อมูลหมู่บ้าน
    4. แผนที่หมู่บ้าน
2. บร.2 (แบบเก็บข้อมูลตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชน) ใช้ตัวอย่างประมาณ 50% ของครัวเรือนในหมู่บ้าน
3. บร.3 (แบบรายงานความรู้ความเข้าใจ และทัศนคติที่มีต่อกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง) ใช้ตัวอย่างประมาณ 50% ของครัวเรือนในหมู่บ้าน)
  - กลุ่มตัวอย่าง
    - กรรมการกองทุนหมู่บ้าน
    - ผู้นำชุมชน
    - ประชาชนทั่วไปในชุมชน (ทั้งที่เป็นสมาชิกและไม่เป็นสมาชิกของกองทุน)
4. บร.4 (แบบรายงานการปฏิบัติงานรายเดือน)
  - รวบรวมจากเอกสารของกองทุนและสัมภาษณ์คณะกรรมการกองทุน
5. บร.5 (แบบรายงานผลการจัดเวทีประชาคม การบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง)
6. บร.6 (แบบรายงานผลการจัดเวทีประชาคมกลุ่มผู้กู้เงินจากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง)
7. บร.7 (แบบรายงานการสัมภาษณ์เพื่อค้นหาตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชน ในทัศนคติของประชาชน)
8. บร.8 (โครงการเศรษฐกิจชุมชนหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ SMEs)
9. บร.9 (แบบบันทึกการสัมภาษณ์) โดยสุ่มตัวอย่าง 50% ของครัวเรือนในหมู่บ้าน
10. บร.10 (แบบสรุปบทเรียนชุมชนหมู่บ้าน)
11. บร.11 (แบบศึกษาเจาะลึกกรณีของสมาชิกผู้กู้เงินกองทุน)
12. บร.12 (การวิเคราะห์จัดทำแผนแม่บทชุมชน) ในกระบวนการของ AIC ในการวิเคราะห์

แผนแม่บทชุมชน

5. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ทราบถึงลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคมของหมู่บ้านและชุมชนเมือง
2. สมาชิกที่กู้ยืมเงิน ไปลงทุนแล้วชำระเงินต้นพร้อมดอกเบี้ยคืนได้ทั้งหมด เป็นผลให้กองทุนหมู่บ้านยังคงอยู่และสามารถปล่อยกู้เป็นทุนหมุนเวียนได้ในปีต่อ ๆ ไป
3. สมาชิกผู้กู้ยืมเงินจากกองทุนหมู่บ้านลำเชิงไกร นำเงิน ไปใช้ตามวัตถุประสงค์ของโครงการที่ขอกู้
4. ให้ชุมชนรู้ถึงหน้าที่ของตนเองและแสดงบทบาทตามหน้าที่ของตน ให้ความร่วมมือกับสังคมส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว
5. เกิดการพัฒนาอาชีพในท้องถิ่น สร้างรายได้ให้กับครอบครัว สามารถเลี้ยงครอบครัวได้ สามารถแบ่งเบาระยะดอกเบี้ยอันเกิดจากการกู้ยืมเงินของนายทุน
6. กองทุนหมู่บ้านลำเชิงไกร มีความเข้มแข็ง

บทที่ 2 เอกสารที่เกี่ยวข้อง

เอกสารและหลักวิชาต่าง ๆ ที่ผู้จัดทำสารนิพนธ์ได้นำมาเขียนในบทที่ 2 นี้ เป็นหลักวิชาและเอกสารที่ผู้จัดทำสารนิพนธ์ ได้ประมวลจากแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง และข้อมูลอื่น ๆ เพื่อแสดงให้เห็นว่าผู้จัดทำสารนิพนธ์ ได้นำเนื้อหาสาระและหลักวิชาด้านการประเมินที่นำมาใช้ในการประเมินครั้งนี้ มีความถูกต้องและสมเหตุสมผลในหลักวิชาการ ด้านเนื้อหาสาระและประเด็นเทคนิคการประเมินดังกล่าว มีดังนี้

1. นโยบาย หลักการ วัตถุประสงค์ และระเบียบของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ
2. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2545
3. แบบติดตามสังเกตการณ์คัดเลือก คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
4. แบบคำขอขึ้นทะเบียนและประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
5. ระเบียบกองทุนหมู่บ้านลำเชิงไกร
6. การพิจารณาเงินกู้สำหรับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านลำเชิงไกร
7. หลักการประเมิน โครงการ แบบชีพพ์โมเดล (CIPP Model)
8. การวิเคราะห์โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชน

1. นโยบาย หลักการ วัตถุประสงค์และระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

1.1 นโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เป็นนโยบายของรัฐบาลซึ่งมี พ.ศ.ท. ทักษิณ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี เพื่อเป็นการเสริมสร้างกระบวนการพึ่งพาตนเองของหมู่บ้านและชุมชนเมืองในด้านการเรียนรู้ การสร้างและพัฒนาความคิดริเริ่ม การแก้ไขปัญหาและเสริมสร้างศักยภาพทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง

โดยรัฐบาลจัดตั้งกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง กองทุน 1 ล้านบาท พร้อมเสริมสร้างและพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนเมือง ให้มีขีดความสามารถในการจัดระบบ บริหารจัดการเงินกองทุนหมุนเวียน ในหมู่บ้านและชุมชนเมืองกันเอง

1.2 หลักการสำคัญของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ประกอบด้วย

1.2.1 กระบวนการคัดเลือกคณะกรรมการเป็นไปตามระเบียบกองทุนหมู่บ้าน และวิธีการที่หมู่บ้านและชุมชนเมืองกำหนดไว้

1.2.2 คุณสมบัติกรรมการตามระเบียบกองทุนหมู่บ้าน

1.2.3 ความรู้ ประสบการณ์ และความมั่นใจ ในการบริหารกองทุนของคณะกรรมการกองทุน

1.2.4 มีระเบียบข้อบังคับในการดำเนินงานกองทุน

1.2.5 การมีส่วนร่วมในการจัดการกองทุน

1.2.6 สมาชิกมีการปฏิบัติตามระเบียบอย่างครบถ้วน

1.2.7 มีการเปิดบัญชีเงินฝากของกองทุน

1.3 วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง มีดังนี้

1. เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านลำเชิงไกร สำหรับเป็นการลงทุนเพื่อการพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้หรือเพิ่มรายได้ การลดรายจ่าย การบรรเทาเหตุฉุกเฉินและความจำเป็นเร่งด่วน สำหรับการนำไปสู่การสร้างกองทุนสวัสดิภาพที่ดีแก่ประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชน

2. ส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้มีขีดความสามารถในการจัดระบบและบริหารการเงินทุนของตนเอง

3. เสริมสร้างกระบวนการพึ่งพาตนเองของหมู่บ้านและชุมชนเมืองในการเรียนรู้ การสร้างและพัฒนาความคิดริเริ่ม เพื่อแก้ไขปัญหาและเสริมสร้างศักยภาพ และส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงในหมู่บ้านและชุมชนเมือง

4. กระตุ้นเศรษฐกิจในระดับฐานรากของประเทศรวมทั้งเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในอนาคต

5. เสริมสร้างศักยภาพและความเข้มแข็ง ทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง

1.4 ระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

ระเบียบนี้ได้กล่าวถึงหลักการสำคัญของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ในด้านต่าง ๆ (รายละเอียดดูในภาคผนวก)

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544

รัฐบาลมีนโยบายเร่งด่วน ในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เห็นควรมีระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ เพื่อให้มีอำนาจ และหน้าที่รับผิดชอบในการวางแผนงาน และการดำเนินงานในการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เพื่อให้การดำเนินงานตามนโยบายเร่งด่วนดังกล่าว เป็นไปอย่างรวดเร็วมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลที่ได้แถลงต่อรัฐสภา (รายละเอียดดูในภาคผนวก)

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544

ระเบียบนี้เป็นการปรับปรุงแก้ไขระเบียบสำนักงานนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น (รายละเอียดดูในภาคผนวก)

3. แบบติดตามสังเกตการณ์คัดเลือก คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านลำเชิงไกร

การพิจารณาเงินกู้ให้กับผู้กู้ นั้น คณะกรรมการจะต้องดำเนินการตามหมวด 7 ว่าด้วยการกู้ยืมเงิน กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ซึ่งมีสาระสำคัญดังนี้

1. กระบวนการเลือกคณะกรรมการกองทุนตามข้อ 41 ของระเบียบคณะกรรมการว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544

1.1 จำนวนครัวเรือนที่เข้าร่วมประชุมจะต้องมีครัวเรือนสามในสี่ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมด

1.2 การเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านลำเชิงไกร ให้เป็นไปตามมติที่ประชุม

1.3 วันที่เลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านลำเชิงไกร วันที่ 2 กรกฎาคม 2544

2. คุณสมบัติของคณะกรรมการกองทุนตามข้อ 17 ของระเบียบคณะกรรมการว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 (รายละเอียดดูในภาคผนวก)

4. แบบคำขอขึ้นทะเบียนและประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านลำเชิงไกร

แบบประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองจัดทำขึ้นเพื่อให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองได้ประเมินความพร้อมของหมู่บ้านและชุมชนรวมทั้งให้ข้อมูลรายละเอียดตามความเป็นจริงของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ให้ในการกำหนด

นโยบายและแนวทางการพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้มีความเจริญก้าวหน้าทั้งในด้านเศรษฐกิจและสังคม ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของหมู่บ้านและชุมชนเมือง เช่น จำนวนประชากรในหมู่บ้าน, จำนวนครัวเรือน, อาชีพของประชากร, ผลผลิตของประชากร และรายได้เฉลี่ยของประชากร
2. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เช่น
  - จำนวนครัวเรือนที่เข้าร่วมการประชุม เพื่อกำหนดวิธีการคัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
  - วิธีการคัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
  - วันที่มีการเลือกคณะกรรมการ
  - เงินทุนหมู่บ้าน
  - คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ได้ร่วมกันประเมินประสิทธิภาพในการบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
  - รายชื่อของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ผู้ทรงคุณวุฒิ และที่ปรึกษาของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน
3. การเตรียมความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
  - ระเบียบข้อบังคับสำหรับใช้ในการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
  - ระเบียบข้อบังคับ มีข้อกำหนดในเรื่องต่อไปนี้แล้วหรือไม่
  - วิธีการกำหนดระเบียบข้อบังคับ กำหนดขึ้น โดยใคร
4. ทุนดำเนินการของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
  - จำนวนกลุ่ม และองค์กรชุมชนภายในหมู่บ้าน
  - ปัจจุบันกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง มีสมาชิกแล้ว
  - จำนวนเงินที่สมาชิกได้เข้ามามีส่วนร่วมกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในรูปแบบของการถือหุ้น การออม ค่าธรรมเนียม เงินบริจาค และเงินให้เปล่า
    - การเปิดบัญชีเงินฝากกับธนาคารออมสิน หรือ ธนาคารเพื่อการเกษตร
    - หมู่บ้านและชุมชนเมือง มีความร่วมมือ หรือเชื่อมโยงในการพัฒนากับหมู่บ้านและชุมชน หรือเครือข่ายอื่นนอกหมู่บ้าน และชุมชนเมืองหรือไม่
5. แนวคิดในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เมื่อได้รับการสนับสนุนเป็นวงเงิน 1 ล้านบาท จากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

- วิธีการในการบริหารเงินกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ให้มีการกระจายผลประโยชน์อย่างทั่วถึง (รายละเอียดอยู่ในภาคผนวก)

5. ระเบียบกองทุนหมู่บ้านลำเชิงไกร หมู่ 9

ระเบียบข้อบังคับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านลำเชิงไกร ให้สมาชิกและคณะกรรมการกองทุนทุกคนยึดถือและปฏิบัติตั้งแต่วันที่ 8 กรกฎาคม 2544 มีดังต่อไปนี้

1. ที่ตั้ง

หมู่บ้านลำเชิงไกร หมู่ที่ 9 ตำบลโคกสูง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา 30000

2. วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งกองทุน

2.1 เพื่อให้ชุมชนมีเงินทุนหมุนเวียนในการประกอบอาชีพ การเกษตร และเลี้ยงสัตว์

2.2 เพื่อให้ชุมชนได้กู้ยืมเงินลงทุนในกิจการ ช่างไม้ ช่างปูน ช่างเหล็ก ช่างสเตนเลส

และงานช่างต่าง ๆ ในชุมชน

2.3 เพื่อให้ชุมชนที่ขาดโอกาสในการค้าขาย จะได้มีเงินลงทุนในกาค้าขาย สร้างรายได้

ให้กับครอบครัวและชุมชน

2.4 ชุมชนรู้จักทำ รู้จักคิด รู้จักค้าขาย รู้จักออก รู้จักบริหารจัดการชุมชนได้อย่างยั่งยืน

ตามวัตถุประสงค์ของรัฐบาลและให้ชุมชนเข้มแข็งยั่งยืนสืบต่อไป

3. กฎระเบียบการรับสมัครสมาชิกกองทุน

3.1 สมาชิกทุกคนจะต้องเสียค่าสมัครคนละ 10 บาท

3.2 คณะกรรมการจะเปิดรับสมัครทุก 6 เดือน

3.3 สมาชิกจะต้องสมัครด้วยตนเอง ห้ามบุคคลอื่นสมัครแทน

3.4 สมาชิกจะต้องถ่ายเอกสารสำเนาทะเบียนบ้านและสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนอย่าง

ละ 1 ใบ

4. กฎระเบียบการออมทรัพย์และการมีหุ้น

4.1 สมาชิกทุกคนจะต้องถือหุ้นกับกองทุนหมู่บ้านเพื่อให้กองทุนเข้มแข็ง หุ้นละ 50 บาท

อย่างน้อยคนละ 2 หุ้น

4.2 สมาชิกที่จะกู้เงินกับกองทุนจะต้องหักเงินไว้เป็นเงินหุ้น ร้อยละ 3 บาท เงินหุ้น

สมาชิกจะเบิกไม่ได้เพื่อให้กองทุนเข้มแข็ง เงินหุ้นจะเบิกได้ก็ต่อเมื่อสมาชิกลาออก

4.3 สมาชิกจะต้องมีการออมทรัพย์ทุกวันที่ 1 - 5 ของเดือนๆ ละ 100 บาท ในวงเงินกู้

ไม่เกิน 10,000 บาท เดือนละ 200 บาท ในวงเงินกู้ 10,000 บาทขึ้นไป ถึง 20,000 บาท

4.4 เงินออมทรัพย์สมาชิกจะเบิกได้ต่อเมื่อถึงสิ้นปีการปิดบัญชี เพื่อไว้ส่งเงินคืนที่สมาชิก
กู้ยืม

5. กฎระเบียบการกู้ยืมเงินกองทุน

5.1 สมาชิกจะต้องทำโครงการในการกู้ยืมให้ละเอียดและต้องมีการดำเนินการทำจริง

5.2 เมื่อคณะกรรมการรับโครงการจากสมาชิกแล้ว คณะกรรมการจะออกไปตรวจสอบ
โครงการที่สมาชิกส่งมา

5.3 ถ้าสมาชิกไม่ทำการดำเนินงานตามโครงการที่ขอมมา คณะกรรมการจะอนุมัติตามเสียง
ข้างมากเป็นเอกฉันท์ หรือจะไม่อนุมัติก็ได้

5.4 สมาชิกที่จะกู้ยืมเงินจะต้องมีโฉนดหรือบุคคลมาค้ำประกัน 2 คน ผู้ค้ำประกันกับผู้กู้
จะต้องรับผิดชอบร่วมกัน

5.5 สมาชิกที่กู้เงินจะต้องส่งเงินคืนพร้อมดอกเบี้ย เมื่อสิ้นปีการปิดบัญชีทุกราย

5.6 สมาชิกจะต้องส่งเงินคืนและดอกเบี้ยเมื่อครบ 1 ปีเต็ม

5.7 ถ้าสมาชิกไม่ส่งเงินคืนตามกฎระเบียบกองทุนหมู่บ้านเมื่อครบ 1 ปี สมาชิกจะต้อง
เสียค่าปรับร้อยละ 10 บาทต่อเดือน แต่คณะกรรมการให้เวลาหลังจาก 1 ปีกับอีก 2 เดือน เมื่อเริ่ม
ต้นเดือนที่ 3 คณะกรรมการจะต้องทำการปรับพื้นที่

5.8 ถ้าสมาชิกไม่ส่งเงินคืน การกู้ยืมครั้งต่อไปคณะกรรมการจะไม่อนุมัติเงินกู้กับให้ครอบครัว
ครัวของผู้กู้และผู้ค้ำประกัน ให้ผู้ค้ำประกันรับผิดชอบในการใช้เงินคืน

5.9 สมาชิกที่จะกู้เงินกองทุน ห้ามสามี - ภรรยา - พี่ - น้อง หรือผู้ที่อยู่ในทะเบียนบ้าน
เดียวกันค้ำประกันซึ่งกันและกัน

5.10 สมาชิกจะกู้เงินได้ไม่เกินรายละ 20,000 บาท

5.11 คณะกรรมการจะตรวจสอบการดำเนินงานของโครงการ คณะกรรมการจะอนุมัติตาม
มติเสียงข้างมากของคณะกรรมการทั้ง 15 คน และคณะกรรมการจะปล่อยให้สมาชิกกู้เงินเป็นงวด ๆ
ทุกสิ้นเดือน

5.12 เมื่อสมาชิกจะกู้เงิน ห้ามคณะกรรมการคนใดคนหนึ่งอนุมัติการกู้ยืม จะต้องให้คณะ
กรรมการร่วมกันพิจารณาอนุมัติ โดยจะต้องเอาเสียงข้างมากเป็นเอกฉันท์ คือ มติของการกู้ยืม

6. กฎระเบียบการคิกคอกเบี้ยกองทุน

6.1 กองทุนหมู่บ้านจะต้องคิกคอกเบี้ยกับสมาชิกทุกคนที่กู้ยืม ร้อยละ 50 สตางค์ต่อเดือน หรือร้อยละ 6 บาทต่อปี

7. กฎระเบียบการผ่อนชำระเงินกู้ยืม

7.1 ให้สมาชิกส่งเงินต้นและคอกเบี้ยเมื่อสิ้นปีการปีคบัญญัติ

7.2 ให้สมาชิกส่งเงินต้นเป็นรายเดือนเมื่อสิ้นปีตามความพร้อมของผู้กู้หรือบุคคลนั้น ๆ

7.3 เมื่อสมาชิกส่งเงินต้นเป็นรายเดือน อัตราคอกเบี้ยก็จะปรับลดตามอัตราส่งเงินต้น

8. กฎระเบียบการกู้ยืมเงินฉุกเฉิน

8.1 คณะกรรมการจะต้องกันเงินไว้เป็นเงินฉุกเฉินไว้กับกองทุน 30% ของวงเงิน 1,000,000 บาท

8.2 สมาชิกจะกู้เงินฉุกเฉินได้รายละไม่เกิน 10,000 บาท หรือตามสภาพความเป็นจริงของความเดือดร้อนที่ได้รับ คณะกรรมการจะพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง

8.3 ถ้าไม่ใช่สมาชิกจะกู้เงินกองทุนและเงินฉุกเฉินไม่ได้โดยเด็ดขาด

8.4 เมื่อสมาชิกจะกู้เงินฉุกเฉินจะต้องใช้คืนตามสภาพของความเดือดร้อนที่ได้รับ และคณะกรรมการกับผู้กู้จะตกลงกันในเวลาทำสัญญาในระยะเวลาใช้เงินฉุกเฉินคืน

9. กฎระเบียบของผลกำไรในการบริหารเงินกองทุน

9.1 คณะกรรมการและสมาชิกมีมติกันเงินไว้เป็นค่าใช้จ่ายของกองทุนในรอบปี 20%

9.2 คณะกรรมการและสมาชิกมีมติกันเงินไว้เป็นเงินสะสมเพื่อให้กองทุนเข้มแข็งและรองรับการเติบโตของกองทุน 25%

9.3 คณะกรรมการมีมติให้นำผลกำไรช่วยเหลือสังคม การศึกษา 10%

9.4 ช่วยเหลือสาธารณประโยชน์ของชุมชน 15%

9.5 ช่วยเหลือคนด้อยโอกาส คนพิการและคนชรา 15%

9.6 บำรุงศาสนา 5%

9.7 กันเงินไว้ปันผลค่าหุ้นให้กับสมาชิกกองทุน 10%

9.8 ภายใน 1 ปีแรกของการดำเนินการ คณะกรรมการจะไม่มีค่าตอบแทนหลังจากดำเนินการผ่านไป 1 ปีแล้วถ้ากองทุนเข้มแข็ง คณะกรรมการและสมาชิกจะประชุมเพื่อพิจารณาค่าตอบแทนเพื่อเป็นสินน้ำใจในการทำงานของคณะกรรมการ

10. กฎระเบียบการตรวจสอบการทำงานของคณะกรรมการและวาระการประชุมของคณะกรรมการและสมาชิก

10.1 สมาชิกจะตรวจสอบคณะกรรมการได้ทุกเรื่องในการบริหารกองทุน

10.2 คณะกรรมการจะต้องทำงานโปร่งใสและบริสุทธิ์ ยุติธรรม ไม่เห็นแก่พี่น้องพวกพ้องตนเอง

10.3 คณะกรรมการจะประชุมร่วมกับสมาชิกทุก 3 เดือน และคณะกรรมการจะประชุมทุกสิ้นเดือนของอาทิตย์ที่ 1 ของเดือน เพื่อรายงานการทำงานของคณะกรรมการกองทุน

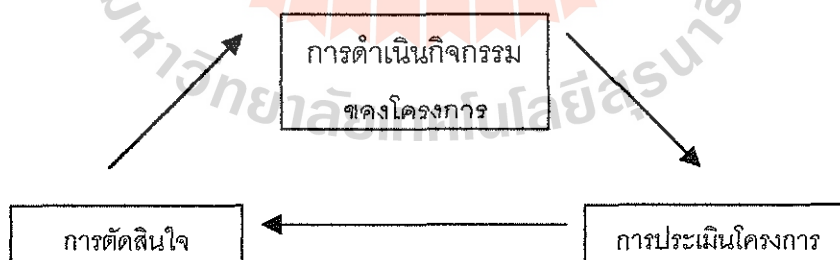
10.4 คณะกรรมการจะมีวาระการทำงานได้วาระ ละ 2 ปี แล้วจับฉลากออกกึ่งหนึ่งแล้วเลือกตั้งใหม่ให้ครบ^๖

6. การพิจารณาเงินกู้สำหรับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านลำเชิงไกร

การพิจารณาเงินกู้ให้กับผู้กู้ นั้น คณะกรรมการจะต้องดำเนินการตามหมวด 7 ว่าด้วยการกู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง (รายละเอียดดูในกฎระเบียบกองทุนหมู่บ้านลำเชิงไกร ข้อ 5)

7. หลักการประเมินโครงการแบบซีพีพีโมเดล (CIPP Model)

การประเมินเป็นกระบวนการของการระบุ หรือกำหนดข้อมูลที่ต้องการ รวมทั้งการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล และนำข้อมูลมาวิเคราะห์ และสังเคราะห์ให้เกิดสารสนเทศที่มีประโยชน์เพื่อนำเสนอสำหรับใช้เป็นทางเลือกสำหรับการตัดสินใจ โดยมีแนวความคิดพื้นฐาน คือ

แนวความคิดพื้นฐานการประเมินของสตีเฟลบีม

^๖กฎระเบียบข้อบังคับกองทุนหมู่บ้านลำเชิงไกร หมู่ 9

- ได้จำแนกขั้นตอนของการประเมิน เป็น 3 ขั้นตอน คือ
- ขั้นตอนที่ 1 กำหนด หรือระบุข้อมูลที่ต้องการ
  - ขั้นตอนที่ 2 การเก็บรวบรวมข้อมูล
  - ขั้นตอนที่ 3 วิเคราะห์และจัดการสารสนเทศเพื่อนำเสนอผู้บริหาร

สตีฟเฟิลบีม ได้กำหนดประเด็นที่ประเมินออกเป็น 4 ประเภท ซึ่งเป็นที่มาของการกำหนดชื่อของรูปแบบของการประเมิน ว่า รูปแบบการประเมินแบบซีพีพี (CIPP Model) ที่มาจากอักษรภาษาอังกฤษตัวแรกของประเด็นที่ประเมินซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. การประเมินสภาพแวดล้อม (Context Evaluation : C) เป็นการประเมินก่อนการประเมินโครงการ เพื่อพิจารณาหลักการและเหตุผล ความจำเป็นที่ต้องดำเนินโครงการ ประเด็นปัญหา และความเหมาะสมของเป้าหมายโครงการ

2. การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation : I) เป็นการประเมินเพื่อการพิจารณาความเหมาะสมของความพอเพียงของทรัพยากร อาทิ จำนวนคน งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ รวมทั้งเทคโนโลยี และแผนการของการดำเนินโครงการ

3. การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) เป็นการประเมินเพื่อหาข้อบกพร่องของการดำเนินการ ที่จะใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนา แก้ไข ปรับปรุง ให้ดำเนินการช่วงต่อไปมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยมีการบันทึกไว้เป็นหลักฐานทุกขั้นตอน

4. การประเมินผลผลิตที่เกิดขึ้น (Product Evaluation : P) เป็นการประเมินเพื่อเปรียบเทียบผลผลิตที่เกิดขึ้นกับจุดประสงค์ของโครงการ รวมทั้งการพิจารณาในประเด็นของการยุบ เลิก ขยาย หรือปรับเปลี่ยนโครงการ

นอกจากนี้ได้นำเสนอประเภทของการตัดสินใจที่สอดคล้องกับประเด็นที่ประเมินดังนี้

1. การตัดสินใจเพื่อการวางแผน (Planing Decision) เป็นการตัดสินใจเพื่อใช้ข้อมูลจากการประเมินสภาพแวดล้อมที่ได้นำมาใช้ในการกำหนดจุดประสงค์ของโครงการให้สอดคล้องกับแผนการดำเนินการ

2. การตัดสินใจเพื่อกำหนดโครงสร้างของโครงการ (Structuring Decision) เป็นการตัดสินใจที่ใช้ข้อมูลจากปัจจัยเบื้องต้น ที่ได้นำไปใช้ในการกำหนดโครงสร้างของแผนงานและขั้นตอนของการดำเนินการของโครงการ

3. การตัดสินใจเพื่อนำโครงการไปปฏิบัติ (Implementing Decision) เป็นการตัดสินใจเพื่อใช้

ข้อมูลจากการประเมินกระบวนการ เพื่อพิจารณาควบคุมการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนและปรับปรุงแก้ไขการดำเนินการให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด

4. การตัดสินใจเพื่อทบทวนโครงการ (Recycling Decision) เป็นการตัดสินใจที่ใช้ข้อมูลจากการประเมินผลผลิตที่เกิดขึ้น เพื่อพิจารณาการยุติ ล้มเลิก หรือปรับขยายโครงการที่จะนำไปใช้ในโอกาสต่อไป⁶

8. การวิเคราะห์โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

ตามที่รัฐบาลมีนโยบายเร่งด่วนในการจัดกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง โดยมีปรัชญาในการสร้างจิตสำนึกความเป็นชุมชนและท้องถิ่น โดยชุมชนเป็นผู้กำหนดอนาคตและจัดการหมู่บ้านและชุมชนให้เป็นคุณค่าและภูมิปัญญาของตนเอง มีการเกื้อกูลผู้ด้อยโอกาสในหมู่บ้านและชุมชน เชื่อมโยงกระบวนการเรียนรู้ระหว่างชุมชน ราชการ เอกชน และประชาสังคม และเป็นการกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นเพื่อการพัฒนาประชาธิปไตยพื้นฐาน เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง สำหรับกองทุนเพื่อการพัฒนาอาชีพ สร้างรายได้ ลดรายจ่าย บรรเทาเหตุฉุกเฉินและความจำเป็นเร่งด่วน อีกทั้งเพื่อให้ท้องถิ่นมีขีดความสามารถในการจัดระบบและบริหารจัดการเงินกองทุนของตนเอง เพื่อสร้างศักยภาพในการเสริมสร้างความเข้มแข็งด้านเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนเมืองสู่การพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน อีกทั้งเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจฐานรากของประเทศ รวมทั้งเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในอนาคต จากความพร้อมของหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่ได้จัดตั้งกองทุนแล้วเสร็จ และได้รับการอนุมัติให้ตั้งกองทุนรับการจัดสรร โอนเงินเข้ากองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแล้วหรือที่ชุมชนที่ยังไม่ได้รับการอนุมัติก็ตาม การพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพและพัฒนากองทุนไปสู่ความเข้มแข็งด้านสังคมและเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน เป็นภารกิจที่ต้องมีการดำเนินการ สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ จึงเห็นสมควรให้มีการสนับสนุนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

การบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้มีประสิทธิภาพจำเป็นต้องสร้างความรู้การบริหารจัดการที่โปร่งใส การดำเนินงานเน้นการสนับสนุนและช่วยแก้ไขปัญหาคความเดือดร้อนของประชาชนมากกว่ายึดกฎระเบียบตายตัว จึงต้องแก้ไขระเบียบที่ไม่สอดคล้องกับการปฏิบัติจริง การติดตามช่วยแก้

⁶ ชุดวิชาการประเมินเพื่อการพัฒนา หน้าที่ 89-91

ไขปัญหาแก่ชาวบ้าน การเสริมสร้างความเข้มแข็งแก่คณะกรรมการกองทุน การพัฒนาตัวชี้วัด การบริหารแบบโปร่งใส เพื่อให้คณะกรรมการกองทุน ทุกระดับมีแนวทางพัฒนาทั่วโลกให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และการร่วมมือกับประจักษ์รัฐ ประชาคมทุกระดับร่วมเป็นกลไก ตรวจสอบ ให้กองทุนด้านบริหารได้มีประสิทธิภาพเพื่อประชาชนจริง ๆ

ในส่วนคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชน ทำอย่างไรจะมีการช่วยเสริมสร้างศักยภาพ ความเข้มแข็งในการเป็นผู้นำให้มากขึ้น ด้วยการร่วมกันวิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาสและข้อจำกัด ต่าง ๆ จากนั้นก็จัดกระบวนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับแต่ละกลุ่มคน เช่น เรื่องการวิเคราะห์กิจกรรมที่ แก้ปัญหาได้จริง การทำธุรกิจชุมชนเน้นเรื่องตลาด การเขียนโครงการและการวางแผนแบบมีส่วนร่วม การบริหารจัดการแบบโปร่งใสตรวจสอบได้ การแก้ไขปัญหาความขัดแย้งแบบสันติวิธี การประชุม ชาวบ้านแบบสร้างสรรค์เป็นต้น ระยะเวลาการคืนเงินกู้ของสมาชิก 1 ปี ตามระเบียบ อาจจะไม่ใช่เพียงพอสำหรับผู้กู้ยืมไปลงทุนที่ต้องใช้เวลาในการคืนเงินเกิน 1 ปี เช่น กู้ไปซื้อวัว 2-3 ตัว ทำสวน ซึ่ง 1 ปี ยังไม่เห็นผลจึงไม่สามารถคืนได้แน่นอน เงินกองทุนหมู่บ้าน 1 ล้านบาท อาจจะทำให้เงิน กองทุนอื่น ๆ ได้รับผลกระทบ กรรมการกองทุนอื่น ๆ เช่น กลุ่มออมทรัพย์ไม่ต้องเปลี่ยนทุก 2 ปี อยู่ไปได้ตลอดแต่กรรมการกองทุนหมู่บ้าน ต้องมีการจับสลากออกทุก 1 ปี แม้จะเป็นได้ถึง 2 สมัย แต่เกรงว่าอาจจะทำให้ขาดประสิทธิภาพที่ต่อเนื่อง และ การจัดทำบัญชีเกรงว่าผู้ทำบัญชีมีความรู้ไม่ถึงแม้จะผ่านการอบรมแล้วก็ยังไม่แน่ใจว่าจะทำได้เพราะรูปแบบเข้าใจยากและมีความแตกต่างกับบัญชี ที่ทำอยู่มากมีช่องการลงบัญชีมากกว่า 10 ช่อง

ถ้าสำหรับข้อเสนอแนะกรรมการกองทุนเป็นห่วงเรื่องการจัดทำบัญชี อาจจะเกิดการผิดพลาดได้ เพราะรูปแบบและวิธีการลงบัญชีค่อนข้างมาก มีหลายช่อง ไม่เหมือนกับบัญชีเงินกองทุนที่มีอยู่แล้ว อาจจะให้มีการปรับรูปแบบวิธีการให้ง่ายต่อชาวบ้านที่ไม่ได้เรียนหนังสือมามาก เพราะส่วนใหญ่จะ จบการศึกษาแค่ ป.4 พร้อมกันนี้น่าจะมีบัณฑิตอาสา หรือผู้ที่ทางราชการจ้างให้เข้ามาช่วยในเรื่องการจัดทำบัญชีกองทุนหมู่บ้าน รูปแบบของบัญชีน่าจะเป็นบัญชีของชาวบ้านที่คิดเองเหมือนกับบัญชีของกลุ่มออมทรัพย์ที่ทำอยู่ ไม่น่าจะต้องใช้ระบบบัญชีของกรมบัญชีกลางที่สำคัญการกำหนดแนวทางของ กองทุนขัดแย้งกับการปฏิบัติจริง โดยการบอกให้ชาวบ้านคิดเอง ทำเอง แต่มีหลายอย่างที่กำหนดให้ ชาวบ้านทำ ดังนั้น อยากให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้การสนับสนุนโดยจัดให้มีการประชุมหมู่บ้านที่ ดำเนินการแล้ว มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการประเมินโครงการ

เนื้อหาสำคัญของบทที่ 3 ผู้จัดทำสารนิพนธ์จะนำเสนอรายละเอียดวิธีการดำเนินการประเมินโครงการ เนื้อหาหลัก ซึ่งประกอบด้วยหัวข้อย่อยดังนี้ (1) วิธีการประเมินโครงการ (2) ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง (3) ตัวแปรและตัวชี้วัด (4) เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน (5) การเก็บรวบรวมข้อมูล (6) การวิเคราะห์ข้อมูล รายละเอียดของหัวข้อย่อยแต่ละข้อจะปรากฏอย่างละเอียดดังต่อไปนี้

1. วิธีการประเมินโครงการ

ในการประเมินโครงการเพิ่มประสิทธิภาพบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านลำเชิงไกร ช่วงเวลาวิจัยตั้งแต่เดือนธันวาคม 2544 ถึง เดือนกันยายน 2545 สารนิพนธ์นี้ใช้วิธีการและการดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้ (1) เน้นการวิจัยเชิงคุณภาพ (2) วิทยานิพนธ์ (บร.11) (3) การประเมินโดยซีพีพีโมเดล (CIPP Model) โดยจะประเมินในด้านต่าง ๆ ดังนี้ คือ

1.1 การประเมินสภาพแวดล้อม (Context Evaluation) เป็นการประเมินสภาพโดยรอบทั่วไปของหมู่บ้านลำเชิงไกร ตามหน่วยระบบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เช่น ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้าน สภาพภูมิศาสตร์ของหมู่บ้าน วัฒนธรรมประเพณี โครงสร้างพื้นฐานและทรัพยากรธรรมชาติ ผู้นำชุมชน การรวมกลุ่มชาวบ้าน

1.2 การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) เป็นการประเมินปัจจัยนำเข้าของหน่วยระบบการบริหารจัดการและของหน่วยระบบกิจการของผู้กู้ เช่น นโยบายของรัฐบาล เงินกองทุน 1 ล้านบาท คณะกรรมการกองทุน การเตรียมความพร้อม การสร้างความเข้าใจ การประชาสัมพันธ์

1.3 การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) เป็นการประเมินกระบวนการของทั้งสองหน่วยระบบ คือหน่วยระบบบริหารจัดการกองทุนและหน่วยระบบกิจการของผู้กู้ เช่น การจัดทำระเบียบกองทุน การจัดทำเอกสารขอขึ้นทะเบียน ระบบบัญชีกองทุน กิจกรรมเกี่ยวกับสมาชิกกองทุน กิจกรรมเกี่ยวกับการกู้เงินกองทุนหมู่บ้าน การตรวจสอบการใช้เงินกู้ การจัดทำรายงานและเผยแพร่ผลการดำเนินงาน การจัดสรรผลประโยชน์

1.4 การประเมินผลผลิต (Product Evaluation) เป็นการประเมินผลผลิตทั้งหมด ที่เกิดขึ้นในหน่วยระบบการบริหารจัดการและแนะนำส่งเสริมผู้กู้ และหน่วยระบบการดำเนินกิจการของผู้กู้แต่ละราย เช่น จำนวนสมาชิกกองทุน จำนวนผู้ได้เงินกู้ ยอดเงินให้กู้ จำนวนผู้ชำระคืนเงินกู้ตามกำหนดระยะเวลาของกองทุนหมู่บ้าน การใช้เงินตามวัตถุประสงค์ ทัศนคติของสมาชิกต่อกองทุน ความเข้มแข็งของชุมชนที่เกิดจากกองทุนหมู่บ้าน

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ในการประเมินโครงการเพิ่มประสิทธิภาพบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านลำเชิงไกร ทั้งนี้ผู้วิจัยได้เลือกประชากรในการศึกษาข้อมูล 3 กลุ่มระบบ คือ ระบบ C, A, B โดยยึดประชากรที่เป็นตัวแทนของแต่ละระบบ ดังต่อไปนี้

2.1 ประชากรหน่วยระบบ A หน่วยระบบการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านลำเชิงไกรได้แก่ คณะกรรมการกองทุน 15 คน สมาชิกที่กู้เงินกองทุนจำนวน 61 คน สมาชิกที่ไม่ได้กู้เงินกองทุนจำนวน 50 คน และประชาชนทั่วไป

2.2 ประชากรหน่วยระบบ B หน่วยระบบการดำเนินกิจการของผู้กู้แต่ละราย ณ ช่วงเวลาที่ผู้วิจัยศึกษามีสมาชิกผู้กู้จำนวน 61 คน แยกเป็นกลุ่มอาชีพ ดังนี้

2.2.1 การเกษตรกรรม จำนวน 27 คน

2.2.2 ค้าขาย จำนวน 22 คน

2.2.3 การบริการ จำนวน 12 คน

2.3 หน่วยระบบ C บริบทของหน่วยระบบ ได้แก่ ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้านลำเชิงไกร สภาพแวดล้อม วัฒนธรรมประเพณี ผู้นำชุมชน การรวมกลุ่มของชาวบ้าน

กลุ่มตัวอย่าง (Sample or Sampling Group) ในการวิจัย หมายถึง กลุ่มที่ถูกเลือกจากประชากรขึ้นมาเป็นตัวอย่างเพื่อใช้เป็นตัวแทนของประชากรในการศึกษาดังนั้น

กลุ่มตัวอย่าง คือ ตัวแทนของประชากรที่ผู้วิจัยนำมาใช้ในการศึกษา ผลการศึกษาที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างย่อมเป็นผลการศึกษาจากประชากรด้วย กลุ่มตัวอย่างต้องมียุทธศาสตร์ประกอบที่สำคัญ 2 ประการ คือ

1. วิธีการสุ่มตัวอย่างจากประชากร ผู้วิจัยทำการวิจัยโดยสุ่มจากจำนวนประชากรในหมู่บ้านลำเชิงไกรตามที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ เช่น แยกตามกลุ่มอาชีพ อายุ เพศ

2. ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ต้องเป็นตัวแทนที่ดีของประชากร จากการวิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างจากประชากรในหมู่บ้านลำเซิงไกร 50% ของจำนวนประชากรทั้งหมด ผู้ให้ข้อมูล คือ ประธานกองทุน รองประธานกองทุน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน สมาชิก อบต. คณะกรรมการกองทุน สมาชิกกองทุน สมาชิกผู้กู้เงินกองทุน ประชาชนที่ไม่ได้เป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน

3. ตัวแปรและตัวชี้วัด

ในการประเมินโครงการเพิ่มประสิทธิภาพบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านลำเซิงไกร ผู้วิจัยแบ่งตัวแปรออกเป็นหน่วยระบบ โดยยึดหน่วยระบบในการวิเคราะห์ โดยมีตัวแปรและตัวชี้วัดดังรายละเอียดต่อไปนี้

โครงการกองทุนหมู่บ้านลำเซิงไกร ประกอบด้วย 3 หน่วยระบบ ดังนี้คือ

1. หน่วยระบบ C คือ บริบทของหน่วยระบบ
2. หน่วยระบบ A คือ หน่วยระบบการบริหารจัดการและแนะนำส่งเสริมผู้กู้
3. หน่วยระบบ B คือ หน่วยระบบการดำเนินงานของผู้กู้แต่ละราย

ตัวชี้วัดที่จะประเมินโครงการเพิ่มประสิทธิภาพบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านลำเซิงไกร มีดังนี้
ตัวชี้วัดของหน่วยระบบ A คือ หน่วยระบบการบริหารจัดการและแนะนำส่งเสริมผู้กู้ ประกอบด้วยตัวชี้วัด 4 ตัว คือ

1. ตัวชี้วัดบริบทของหน่วยระบบ A (Context Indicator) คำว่า บริบท หมายถึงสภาพแวดล้อม ตัวชี้วัดบริบทของหน่วยระบบกองทุนหมู่บ้านลำเซิงไกร แบ่งเป็น 2 ระดับ

1.1 บริบทระดับประเทศ เช่น สภาพของดิน ป่าไม้ สภาพศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น การทำมาหากินของประชากร ตัวชี้วัดบริบทระดับประเทศ หรือตัวชี้วัดบริบทรอบนอก ประกอบด้วยตัวแปรต่อไปนี้

- 1.1.1 ความยากจนของประเทศ
- 1.1.2 นโยบายการพัฒนาอุตสาหกรรมและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาด

ย่อม (SMEs)

- 1.1.3 ภาวะการขาดดุลการค้าของประเทศ
- 1.1.4 สภาพแวดล้อมของประเทศในปัจจุบัน
- 1.1.5 ความเดือดร้อนและการเป็นหนี้สินของประชาชน
- 1.1.6 บรรยากาศของความอ่อนแอในท้องถิ่นชนบท

- 1.1.7 ค่านิยมในกระแสวัฒนธรรมและสินค้าจากต่างประเทศ
- 1.2 บริบทระดับท้องถิ่น เช่น ภูมิศาสตร์ของหมู่บ้าน การประกอบอาชีพของชาวบ้าน ในหมู่บ้าน ตัวชี้วัดบริบทท้องถิ่น หรือตัวชี้วัดบริบทภายในท้องถิ่น ประกอบด้วยตัวแปร ดังนี้
  - 1.2.1 ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้าน
  - 1.2.2 เศรษฐกิจและสังคมทั้งหมู่บ้าน
  - 1.2.3 วัฒนธรรมประเพณี
  - 1.2.4 โครงสร้างพื้นฐานและทรัพยากรธรรมชาติ
  - 1.2.5 ผู้นำชุมชน การรวมกลุ่มของชาวบ้าน
2. ตัวชี้วัดปัจจัยนำเข้าของหน่วยระบบ A ประกอบด้วยตัวแปร ดังนี้
  - 2.1 นโยบายรัฐบาล ระเบียบ แนวทางปฏิบัติด้านการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น
  - 2.2 เงินกองทุน 1 ล้านบาท
  - 2.3 คณะกรรมการกองทุน
  - 2.4 ผู้สมัครขอกู้เงินกองทุน
3. ตัวชี้วัดกระบวนการของหน่วยระบบ A ประกอบด้วยตัวแปร ดังนี้
  - 3.1 การคัดเลือกผู้กู้
  - 3.2 การแนะนำวิธีทำธุรกิจ
  - 3.3 การรับชำระหนี้
  - 3.4 การทำบัญชี
  - 3.5 กิจกรรมเกี่ยวกับสมาชิกกองทุน
    - 3.5.1 การรับสมัครสมาชิก
    - 3.5.2 การฟื้นฟูสภาพการเป็นสมาชิก
    - 3.5.3 ประเภทสมาชิก ได้แก่ สมาชิกรายบุคคล และสมาชิกกลุ่มองค์กร
    - 3.5.4 การทำทะเบียนสมาชิก
  - 3.6 กิจกรรมเกี่ยวกับการกู้เงินกองทุนหมู่บ้าน
    - 3.6.1 ขั้นตอนการขอู้
    - 3.6.2 การคัดเลือกผู้กู้
    - 3.6.3 การโอนเงินให้ผู้กู้
    - 3.6.4 การรับชำระหนี้

- 3.7 การส่งเสริมการใช้เงินกู้
  - 3.7.1 การแนะนำวิธีการทำธุรกิจ
  - 3.7.2 การช่วยเหลือตลาด
- 3.8 การตรวจสอบการใช้เงินกู้
- 3.9 การจัดทำรายการและเผยแพร่ผลการดำเนินงาน
- 3.10 การจัดสรรผลประโยชน์
- 4. ตัวชี้วัดผลผลิตของหน่วยระบบ A แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้
  - 4.1 ผลโดยตรง (Immediate Result) ได้แก่
    - 4.1.1 จำนวนผู้กู้
    - 4.1.2 ยอดเงินให้กู้
    - 4.1.3 จำนวนสมาชิกกองทุน
    - 4.1.4 จำนวนผู้ชำระคืนเงินกู้ตามกำหนด
    - 4.1.5 ยอดเงินที่มีการชำระคืน
  - 4.2 ผลกระทบโดยตรง (Direct Impact) ได้แก่
    - 4.2.1 จำนวนผู้ที่ได้เงินกู้
    - 4.2.2 จำนวนทุนสะสมของหมู่บ้าน
    - 4.2.3 การขยายกิจการของผู้กู้
    - 4.2.4 การเกิดกิจการใหม่ ๆ ขึ้นในท้องถิ่น
  - 4.3 ผลกระทบทางอ้อม (Indirect Impact) ได้แก่
    - 4.3.1 ทักษะคติของชุมชนต่อกองทุน
    - 4.3.2 การเรียนรู้เพื่อการพึ่งพาตนเอง
    - 4.3.3 ความเข้มแข็งของชุมชนที่เกิดจากกองทุนหมู่บ้าน

ตัวชี้วัดของหน่วยระบบ B คือ หน่วยระบบการดำเนินกิจการของผู้กู้แต่ละราย ประกอบด้วยตัวชี้วัด 4 ตัว คือ

- 1. ตัวชี้วัดบริบทของหน่วยระบบ B แบ่งออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้
  - 1.1 บริบทระดับประเทศ เช่น สภาพของดิน ฟ้า ไม้ สภาพศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น การทำมาหากินของประชากร ตัวชี้วัดบริบทระดับประเทศ หรือตัวชี้วัดบริบทรอบนอก ประกอบด้วยตัวแปรต่อไปนี้

1.1.1 ความยากจนของประเทศ
 1.1.2 นโยบายการพัฒนาอุตสาหกรรมและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาด
 ย่อม (SMEs)

- 1.1.3 ภาวะการขาดดุลการค้าของประเทศ
- 1.1.4 สภาพแวดล้อมของประเทศในปัจจุบัน
- 1.1.5 ความเดือดร้อนและการเป็นหนี้สินของประชาชน
- 1.1.6 บรรยากาศของความอ่อนแอในท้องถิ่นชนบท
- 1.1.7 ค่านิยมในกระแสวัฒนธรรมและสินค้าจากต่างประเทศ

1.2 บริบทระดับท้องถิ่น เช่น ภูมิศาสตร์ของหมู่บ้าน การทำมาหากิจของชาวบ้านใน
 หมู่บ้าน ตัวชี้วัดบริบทท้องถิ่น หรือตัวชี้วัดบริบทภายในท้องถิ่น ประกอบด้วยตัวแปร ดังนี้

- 1.2.1 ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้าน
- 1.2.2 เศรษฐกิจและสังคมทั้งหมู่บ้าน
- 1.2.3 วัฒนธรรมประเพณี
- 1.2.4 โครงสร้างพื้นฐานและทรัพยากรธรรมชาติ
- 1.2.5 ผู้นำชุมชน การรวมกลุ่มของชาวบ้าน

1.3 ตัวชี้วัดบริบทเฉพาะตัว ประกอบด้วยตัวแปร ดังนี้

- 1.3.1 ความรู้ความสามารถของผู้กู้และครอบครัว
- 1.3.2 ทรัพย์สินของผู้กู้และเครือญาติ
- 1.3.3 หนี้สินของครอบครัว
- 1.3.4 อาชีพหลักของผู้กู้
- 1.3.5 รายได้ของครอบครัว
- 1.3.6 ประสบการณ์ในการดำเนินกิจการ
- 1.3.7 สมาชิกในครอบครัว
- 1.3.8 สภาพความเป็นอยู่

2. ตัวชี้วัดปัจจัยนำเข้าของหน่วยระบบ B ประกอบด้วยตัวแปร ดังนี้

- 2.1 จำนวนเงินกู้ที่ได้รับอนุมัติ
- 2.2 จำนวนเงินลงทุนนอกเหนือจากเงินกู้
- 2.3 วัตถุประสงค์การกู้เงินตามโครงการ

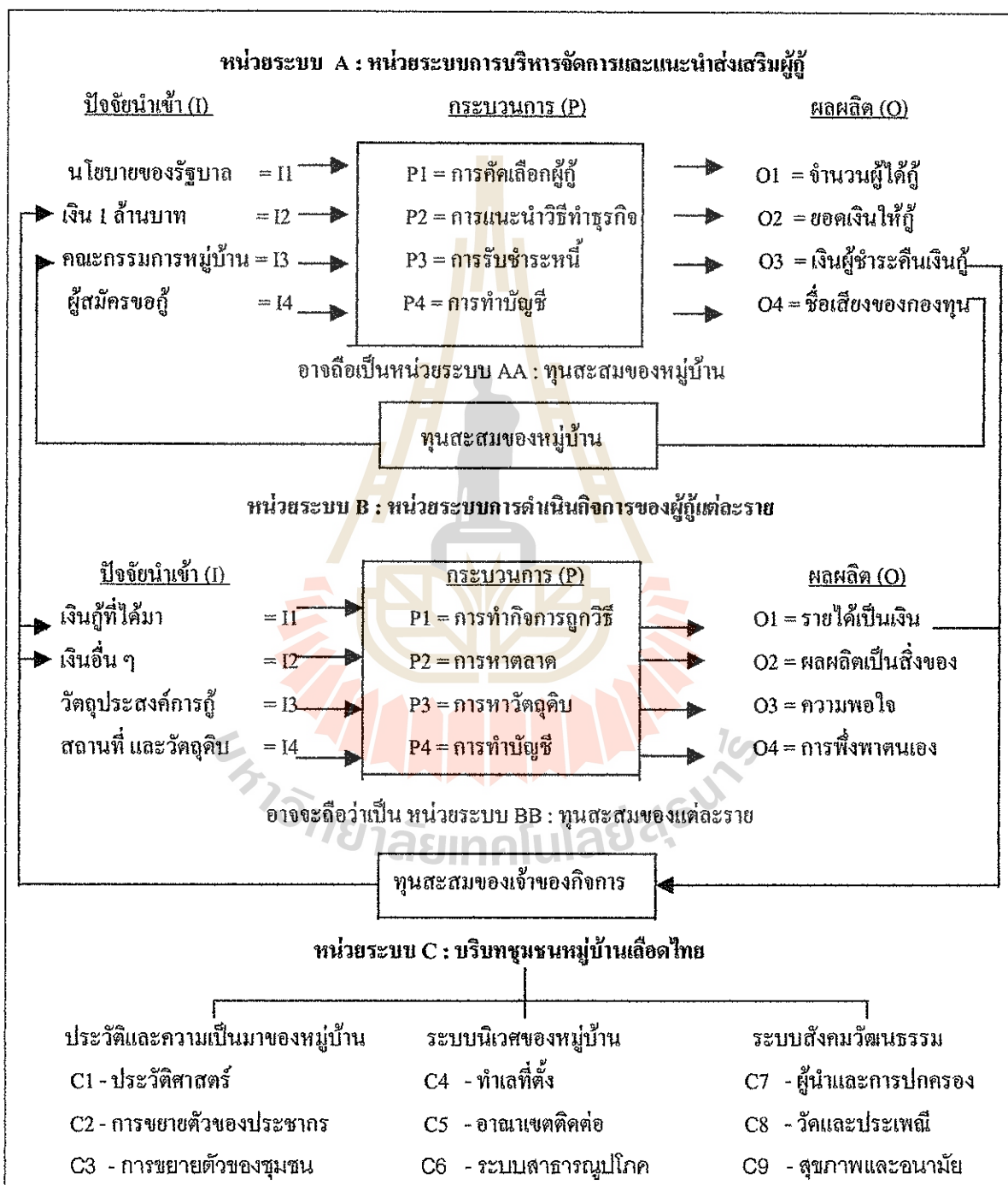
- 2.4 สถานที่ วัสดุอุปกรณ์ และวัตถุดิบในการประกอบอาชีพ
- 2.5 ความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ
3. ตัวชี้วัดกระบวนการของหน่วยระบบ B ประกอบด้วยตัวแปร ดังนี้
  - 3.1 การดำเนินกิจการอย่างถูกวิธี
  - 3.2 การหาตลาดที่ดี
  - 3.3 การหาวัตถุดิบที่ดี
  - 3.4 การทำบัญชีใช้จ่ายเงิน
  - 3.5 การใช้จ่ายเงินกู้
  - 3.6 การหาความรู้เพิ่มเติม
4. ตัวชี้วัดผลผลิตของหน่วยระบบ B แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้
  - 4.1 ผลโดยตรง (Immediate Result) ได้แก่
    - 4.1.1 รายได้เป็นเงิน
    - 4.1.2 ผู้กู้ได้ผลผลิตเป็นสิ่งของ
  - 4.2 ผลกระทบโดยตรง (Direct Impact)
    - 4.2.1 ผู้กู้ได้ขยายกิจการ
    - 4.2.2 ผู้กู้ได้ดำเนินกิจการด้วยเทคนิควิธีที่ได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตัวเอง
  - 4.3 ผลกระทบโดยอ้อม (Indirect Impact)
    - 4.3.1 ผู้กู้มีการพึ่งตนเอง
    - 4.3.2 ผู้กู้มีศักยภาพและมีความเข้มแข็งในกิจการของตนเองอย่างยั่งยืน
    - 4.3.3 การกลับคืนสู่ท้องถิ่นของประชาชน

ตัวชี้วัดการประเมิน โครงการเพิ่มประสิทธิภาพบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านลำเชิงไกร โดยภาพรวมของหน่วยระบบ A และหน่วยระบบ B นั้น มีความเชื่อมโยงต่อกัน เช่น ปัจจัยนำเข้าของหน่วยระบบ A บางตัว ต้องพึ่งผลผลิตของหน่วยระบบ B คือ รายได้เป็นเงิน ผู้กู้แต่ละรายต้องส่งคืนเงินต้นพร้อมดอกเบี้ยให้กับกองทุนหมู่บ้าน ดังนั้น เงินที่ผู้กู้ชำระคืนเป็นตัวชี้วัดปัจจัยนำเข้าของระบบ A

ความสำเร็จของกองทุนหมู่บ้าน ต้องประเมินทั้ง 2 หน่วยระบบ เพราะ หน่วยระบบ A ประสบความสำเร็จหรือไม่ขึ้นอยู่กับผลผลิตที่ได้จากหน่วยระบบ B กล่าวคือ ถ้าหน่วยระบบการดำเนินกิจการของผู้กู้ประสบความสำเร็จ เงินที่ผู้กู้ชำระคืนก็จะส่งเข้าไปเป็นปัจจัยนำเข้าให้แก่หน่วยระบบ A มากขึ้น

ในทำนองเดียวกันกับผลผลิตของหน่วยระบบ A คือ ยอดเงินกู้ที่ให้กับผู้กู้ ถ้าออกไปสู่สมาชิกของกองทุนมากพอ หน่วยระบบ B จะประสบความสำเร็จด้วย

แผนภาพแสดงองค์ประกอบภายในของกองทุนหมู่บ้านในรูปแบบของ “ซิพพีโมเดล”

4. เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน

ในการประเมินโครงการเพิ่มประสิทธิภาพบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านลำเซิงไกร ผู้จัดทำสารนิพนธ์ได้ใช้เครื่องมือต่าง ๆ ต่อไปนี้ เพื่อใช้ในการหาข้อมูล

1. บร.1 (แบบเก็บข้อมูลบริบทชุมชนในหมู่บ้าน)
  - ศึกษาและรวบรวมข้อมูลที่ได้จัดเก็บไว้แล้ว คือ ข้อมูลมือสอง (Secondary Data) ได้แก่
    1. กชช 2 ค
    2. จปฐ.
    3. เอกสารบรรยายสรุปข้อมูลหมู่บ้าน
    4. แผนที่หมู่บ้าน
    5. แผนพัฒนา 5 ปี และรายปี
2. บร.2 (แบบเก็บข้อมูลตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชน) ใช้ตัวอย่างประมาณ 50% ของครัวเรือนในหมู่บ้าน
3. บร.3 (แบบรายงานความรู้ความเข้าใจ และทัศนคติที่มีต่อกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง) ใช้ตัวอย่างประมาณ 50% ของครัวเรือนในหมู่บ้าน
  - กลุ่มตัวอย่าง
    - กรรมการกองทุนหมู่บ้าน
    - ผู้นำชุมชน
    - ประชาชนทั่วไปในชุมชน (ทั้งที่เป็นสมาชิกและไม่เป็นสมาชิกของกองทุน)
4. บร.4 (แบบรายงานการปฏิบัติงานรายเดือน)
  - รวบรวมจากเอกสารของกองทุนและสัมภาษณ์คณะกรรมการกองทุน
5. บร.5 (แบบรายงานผลการจัดเวทีประชาคม การบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง)
6. บร.6 (แบบรายงานผลการจัดเวทีประชาคมกลุ่มผู้กู้เงินจากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง)
7. บร.7 (แบบรายงานการสัมภาษณ์เพื่อค้นหาตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชนในทัศนคติของประชาชน)
8. บร.8 (โครงการเศรษฐกิจชุมชนหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ SMEs)
9. บร.9 (แบบบันทึกการสัมภาษณ์) โดยสุ่มตัวอย่าง 50% ของครัวเรือนในหมู่บ้าน

10. บร.10 (แบบสรุปบทเรียนชุมชนหมู่บ้าน)
11. บร.11 (แบบศึกษาเจาะลึกรายการหนี้ของสมาชิกผู้กู้เงินกองทุน)
12. บร.12 (การวิเคราะห์จัดทำแผนแม่บทชุมชน) ในกระบวนการของ AIC ในการวิเคราะห์แผนแม่บทชุมชน (รายละเอียดดูในภาคผนวก)

ในการดำเนินการ โครงการใด ๆ นั้น ผู้ปฏิบัติงานโครงการจะต้องทราบว่าโครงการที่ตนรับผิดชอบ จะบรรลุวัตถุประสงค์ตามเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งตัวชี้วัดจะมีทั้งในส่วนแสดงถึงลักษณะในเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ

การกำหนดตัวชี้วัดที่ใช้ในการประเมิน โครงการกองทุนหมู่บ้านลำเซิงไกร มีดังนี้

1. สมาชิกในชุมชนมีความสามัคคี
2. สมาชิกในชุมชนมีความซื่อสัตย์
3. ชุมชนยกย่องคนทำดี
4. สมาชิกในชุมชนมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
5. สมาชิกในชุมชนมี โอกาสหาความรู้เพิ่ม
6. สมาชิกในชุมชนมีอาชีพสามารถเลี้ยงครอบครัวได้
7. ครอบครัวในชุมชนมีความอบอุ่นอยู่พร้อมหน้ารักใคร่ปรองดองกัน
8. ในชุมชนมีการรวมตัวตัวกลุ่มองค์กรประชาชน
9. ในชุมชนมีการรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกชุมชนเป็นประจำ โดยประชุมหรือเสวนา
10. ในชุมชนมีการช่วยเหลือเด็ก สตรี คนชรา คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส
11. ในชุมชนมีผู้นำที่มีคุณธรรม ยุติธรรม
12. ในชุมชนสามารถร่วมกันแก้ปัญหาของชุมชนได้ โดยมีแผนงานที่คิดโดยสมาชิกในชุมชน

5. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการประเมิน โครงการเพิ่มประสิทธิภาพบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านลำเซิงไกร ผู้วิจัยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Depth Interview) เป็นการสัมภาษณ์ที่ต้องการความจริงจากผู้ให้สัมภาษณ์ให้มากที่สุด โดยกระตุ้นให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ได้แสดงความรู้สึก หรืออาจจะแสดงความคิดเห็น

ใจทำให้ผู้ให้สัมภาษณ์แสดงความรู้สึกส่วนบุคคลมากขึ้น เป็นการสัมภาษณ์ตามหน่วยระบบ B คือการสัมภาษณ์ผู้รู้เป็นรายบุคคล เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ตาม บร.11

2. การสังเกต (Observation) เป็นวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยผู้วิจัยเข้าร่วมสังเกตพฤติกรรมของกลุ่มเป้าหมายตามโครงสร้างของพฤติกรรมที่ต้องการการสังเกตโดยที่กลุ่มเป้าหมายไม่รู้ตัว จะทำให้ได้ข้อมูลที่สอดคล้องกับความเป็นจริงที่ต้องการ แยกได้เป็น

2.1 การสังเกตโดยเข้ามีส่วนร่วมในชุมชน เป็นวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ผู้ประเมินเข้าร่วมเป็นสมาชิกคนหนึ่งของกลุ่มเป้าหมาย แล้วดำเนินการเก็บข้อมูล (ตาม บร.11) โดยที่กลุ่มเป้าหมายรับทราบว่าตนเองกำลังถูกเก็บรวบรวมข้อมูล การกระทำดังกล่าวจะช่วยให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจน

2.2 การสังเกตโดยบุคคลภายนอก ผู้วิจัยเป็นผู้สังเกตโดยไม่ให้ผู้ถูกสังเกตรู้สึกว่าตนถูกสังเกต เช่นการสังเกตการประกอบอาชีพของผู้ในแต่ละราย และบันทึกข้อมูลได้ทันที โดยใช้เครื่องมือแต่ละชนิดในการประเมิน

3. ศึกษาและรวบรวมข้อมูลที่ได้จัดเก็บไว้แล้ว คือ ข้อมูลมือสอง (Secondary Data)

ได้แก่

1. กชช 2 ค
2. จปฐ.
3. เอกสารบรรยายสรุปข้อมูลหมู่บ้าน
4. แผนที่หมู่บ้าน
5. แผนพัฒนา 5 ปี และรายปี

4. **เวทีประชาคมตำบล** เป็นเวทีสะท้อนความคิดเห็นและแนวทางในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นของกองทุน โดยประธานกองทุนและคณะกรรมการกองทุน ร่วมกันประชุมปรึกษาหารือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันภายในตำบล

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ของการประเมิน ชุมชนหมู่บ้านลำเชิงไกรมีการบริหารจัดการกองทุนที่ดี ทำให้ในหมู่บ้านมีเงินทุนหมุนเวียนเพิ่มมากขึ้น ทำให้ชุมชนมีการพัฒนาขึ้นตามไปด้วย สมาชิกผู้กู้เงิน ไปลงทุนทำธุรกิจทำให้ครอบครัวมีรายได้เพิ่มมากขึ้น มีเงินหมุนเวียนภายในครอบครัว

2. วิเคราะห์เชิงระบบ ได้แก่ ระบบ A, B, C

ระบบ A เป็นระบบการบริหารแหล่งเงินทุนให้ระบบ B ของผู้กู้แต่ละราย

ระบบ B เป็นระบบการดำเนินงานของผู้ดูแลราย

ระบบ B จะกู้เงินกองทุนจากระบบ A เพื่อนำไปดำเนินการให้บริการให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามโครงการแต่ละโครงการ เพื่อให้ได้มาซึ่งผลตอบแทน แล้วนำส่งชำระคืนเงินต้นพร้อมดอกเบี้ยให้กับระบบ A ซึ่งทั้ง 2 ระบบ คือ ระบบ A และ ระบบ B ทำให้ประชากรในชุมชน และสภาพทางเศรษฐกิจโดยทั่วไปของระบบ C (บริบทชุมชน) มีการพัฒนานำไปสู่คุณภาพชีวิตและเศรษฐกิจของชุมชนที่ดีขึ้นตามนโยบายของรัฐบาลเกี่ยวกับกองทุน 1 ล้านบาท

3. วิเคราะห์โดยการพิจารณาตัวแปรและตัวชี้วัด ในแต่ละหน่วยระบบย่อย คือ ระบบ A, B, C ถ้ามีการบริหารจัดการที่ดีก็จะส่งผลให้กองทุนหมู่บ้านลำเจิงไกรมีประสิทธิภาพและความเข้มแข็งในอนาคตต่อไป

4. วิเคราะห์นำเสนอผลสารนิพนธ์ ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตการจัดการและการประเมินโครงการ

บทที่ 4

ผลการประเมินบริบทชุมชน

เนื้อหาบทที่ 4 เป็นการนำเสนอผลการติดตามการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านลำเชิงไกร หมู่ 9 ตำบลโคกสูง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ผู้วิจัยจะอธิบายโดยแบ่งเป็น 4 หัวข้อ ดังนี้ (1) ผลการประเมินบริบทชุมชน (2) ผลการประเมินโครงการโดยภาพรวม (3) ผลการประเมินผู้ดูแล ทราย (4) สรุปผลการบรรลุวัตถุประสงค์ รายละเอียดแต่ละหัวข้อจะปรากฏ ดังต่อไปนี้

1. ผลการประเมินบริบทชุมชน

1.1 บริบทท้องถิ่น

1.1.1 ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้านลำเชิงไกร

บ้านลำเชิงไกรเป็นหมู่บ้านที่มีชาวบ้านอาศัยอยู่กันมานาน ไม่มีการระบุว่าเริ่มเข้ามาอาศัยอยู่กันในปี พ.ศ.ใด แต่จากการสัมภาษณ์จากประชาชนในหมู่บ้าน จึงได้ทราบว่าอาศัยอยู่กันมานานกว่า 100 ปี และคนที่อพยบเข้ามาอยู่ส่วนใหญ่เป็นคนมาจากบ้านสองและคนจากเขตอื่นที่อพยบเข้ามาตั้งถิ่นฐานเนื่องด้วยแต่เดิมสภาพพื้นที่ของหมู่บ้านเป็นพื้นที่ป่าที่อุดมสมบูรณ์ไปด้วยสัตว์ป่านานาชนิดเช่น กระต่าย กวาง นก หมูป่า และสัตว์อื่น ๆ อีกมากมายที่สามารถนำมาเป็นอาหารได้ นอกจากนี้ยังมีห้วยลำเชิงไกรไหลผ่านหมู่บ้านตลอดทั้งปี จึงเป็นอีกสาเหตุหนึ่งของการอพยบเข้ามาตั้งถิ่นฐานของชาวบ้าน เพราะลักษณะของการตั้งถิ่นฐานของคนไทยส่วนใหญ่ชอบตั้งบ้านเรือนอยู่ใกล้บริเวณแหล่งน้ำ เนื่องจากมีความสะดวกสบายในการทำมาหากิน เช่น การทำนา การหาปลา ลักษณะบ้านเรือนส่วนมากจะเป็นแบบบ้านเรือนของคนภาคอีสานโดยทั่วไป คือ การสร้างบ้านเรือนที่ยกใต้ถุนบ้านให้สูง ผนังบ้าน ฝาบ้านจะเป็นไม้ เสาเป็นไม้ และหลังคาบ้านจะมุงด้วยหญ้าคาหรือหญ้าแฝก

1.1.2 การขยายตัวของประชากรหมู่บ้านลำเชิงไกร

จำนวนประชากรของหมู่บ้านลำเชิงไกรตั้งแต่อดีต ไม่มีการบันทึกเอาไว้จึงขอ นำเสนอข้อมูลในเรื่องของการขยายตัวของประชากรเพียงบางส่วน ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 การขยายตัวของประชากร

ปี พ.ศ.	จำนวนประชากร	ชาย	หญิง
2541	690	336	354
2542	692	337	355
2543	691	336	355
2544	850	410	440
รวม	2,923	1,719	1,704

แหล่งที่มา : แบบรายงาน บร.11

ตารางที่ 2 จำนวนประชากรจำแนกตามลักษณะประชากร N = 850 (ปี พ.ศ.2544)

ช่วงอายุ	ชาย		หญิง	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 1 ปีเต็ม	2	0.23	3	0.35
1 ปีเต็ม - 2 ปี	7	0.82	6	0.70
3 ปีเต็ม - 5 ปี	13	1.52	13	1.52
6 ปีเต็ม - 11 ปี	12	1.41	14	1.64
12 ปีเต็ม - 14 ปี	19	2.23	20	2.35
15 ปีเต็ม - 17 ปี	21	2.47	25	2.94
18 ปีเต็ม - 49 ปี	249	29.29	253	29.76
50 ปีเต็ม - 59 ปี	54	29.29	67	7.88
60 ปีเต็มขึ้นไป	33	3.88	39	4.58
รวม	410	48.20	440	51.72

แหล่งที่มา : แบบรายงาน บร.1

1.1.3 สภาพภูมิอากาศ

โดยทั่วไปอยู่ภายใต้อิทธิพลของมรสุมที่พัดผ่านประจำฤดูกาล 2 ชนิด คือลมตะวันออกเฉียงเหนือในฤดูหนาว เรียกว่า “มรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ” ทำให้สภาพอากาศหนาวเย็นและแห้งแล้ง มรสุมอีกชนิดหนึ่ง คือ “มรสุมตะวันตกเฉียงใต้” ซึ่งพัดผ่านจากทิศตะวันตกเฉียงใต้เป็นส่วนใหญ่ จะพัดอยู่ในช่วงฤดูฝน ทำให้สภาพอากาศชุ่มชื้นและมีฝนตกทั่วไปสภาพภูมิอากาศอธิบายได้ว่า ฤดูฝนจะเริ่มจากเดือนพฤษภาคมไปจนถึงเดือนตุลาคมก็จะเริ่มหมดฝน และเข้าสู่ฤดูหนาวไปจนถึงกลางเดือน 3 ครั้งหรือประมาณกลางเดือนกุมภาพันธ์ และก็จะเข้าสู่ฤดูร้อนไปจนถึงกลางเดือน 7 หรือประมาณเดือนมิถุนายนของทุกปี ซึ่งในแต่ละปีก็จะแตกต่างกันออกไป พอจะแยกรายละเอียดของแต่ละฤดูได้ดังต่อไปนี้ คือ

ฤดูหนาว	ภูมิอากาศเฉลี่ยสูงสุด 24.2 องศาเซลเซียส
	ภูมิอากาศเฉลี่ยต่ำสุด 22.4 องศาเซลเซียส
ฤดูร้อน	ภูมิอากาศเฉลี่ยสูงสุด 28.9 องศาเซลเซียส
	ภูมิอากาศเฉลี่ยต่ำสุด 27.9 องศาเซลเซียส
ฤดูฝน	ภูมิอากาศเฉลี่ยสูงสุด 38.2 องศาเซลเซียส
	ภูมิอากาศเฉลี่ยต่ำสุด 30.1 องศาเซลเซียส

1.1.4 ภาษา

ชาวบ้านลำเจ็ทไกรใช้ภาษาโคราชในการสื่อสารกัน โดยมีกจะมีคำต่อท้ายด้วยคำพูดเสมอ เช่น ดา เบ็ง นิ เค แต่ปัจจุบันนี้เยาวชนภายในหมู่บ้านไม่ค่อยพูดกันเนื่องมาจากการได้รับการศึกษาที่สูงขึ้น และคำพูดจะเป็นภาษากลางไม่ใช่ภาษาโคราชเหมือนเดิม แต่คนรุ่นเก่า ๆ ยังคงใช้ภาษาโคราช

1.1.5 ลักษณะชุมชน

โดยทั่วไปแล้วชุมชนบ้านลำเจ็ทไกรจะเป็นพื้นที่ราบลุ่ม และเป็นทุ่งนาเป็นส่วนใหญ่ การตั้งบ้านเรือนจะตั้งบ้านเรือนอยู่ในลักษณะเครือญาติของตนเอง บ้านเรือนที่ทำการสร้างขึ้นจะพัฒนาจากแต่ก่อน คือ เป็นบ้าน 2 ชั้น มีทั้งไม้และปูน และมีพื้นที่บริเวณบ้านไว้ปลูกพืชผักสวนครัวไว้กินภายในครัวเรือน การตั้งบ้านเรือนยังคงนิยมตั้งบ้านเรือนอยู่ใกล้บริเวณริมน้ำเหมือนเช่นแต่ก่อน

1.1.6 ระบบนิเวศชุมชน

สภาพทั่วไปของบ้านลำเชิงไกรตั้งอยู่ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลโคกสูง มีจำนวนครัวเรือน 164 ครัวเรือน บ้านลำเชิงไกรตั้งชื่อตามห้วยลำเชิงไกรที่ไหลผ่านหมู่บ้านเมื่อก่อนเรียกว่า “บ้านลำเชิงไกร” ต่อมาชาวบ้านเรียกกันเพี้ยนจนกลายมาเป็น “บ้านลำเชิงไกร” จนทุกวันนี้

1.1.7 อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ	ติดกับบ้านหนองกระสัง อำเภอโนนไทย
ทิศตะวันออก	ติดกับตำบลจันทร์อีด
ทิศใต้	ติดกับบ้านโคกสูง หมู่ที่ 1 ตำบลโคกสูง
ทิศตะวันตก	ติดกับบ้านอ้อ ตำบลกำแพง

1.1.8 สภาพที่ดิน

บ้านลำเชิงไกรเป็นพื้นที่ราบลุ่ม ดินเค็ม มีลักษณะดิน เป็นดินเหนียวมีสีน้ำตาลหรือสีน้ำตาลปนเทาหรือสีแดงประปนตลอดชั้นดิน กลุ่มดินนี้เกิดจากพวกตะกอนลำน้ำเป็นดินลี้กมีการระบายน้ำไม่ค่อยดี ฤดูฝนขังน้ำลึก 30 - 50 ซม. นาน 3 - 4 เดือน จึงทำให้บริเวณพื้นที่หมู่บ้านลำเชิงไกรมีน้ำท่วมเกือบทุกปี ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลาง pH 6.0 - 7.0 ส่วนใหญ่ใช้ในการทำนาให้ผลผลิตค่อนข้างสูง และดินร่วนปนทรายดินสีน้ำตาลอ่อน สีเหลืองหรือแดง บางแห่งอาจพบจุดประสีในดินชั้นล่าง เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดพวกตะกอนลำน้ำหรือจากการสลายตัว ผุพังของหินเนื้อหยาบ พบบริเวณพื้นที่ค่อนข้างเรียบจนถึงพื้นที่ลาดเชิงเขา ส่วนใหญ่มีความลาดชันประมาณ 2 - 20 % และบางส่วนมีความลาดชันประมาณ 20 - 35 % เป็นดินลี้กมีการระบายน้ำดีระดับน้ำใต้ดินอยู่ลึกกว่า 1 เมตรตลอดปี มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ pH 4.5 - 5.5 เหมาะแก่การปลูกพืชไร่ต่าง ๆ เช่น ถั่วประรด มันสำปะหลัง อ้อย ปอ ข้าวโพด และถั่ว บางแห่งมีสภาพเป็นป่าละเมาะหรือทุ่งหญ้าธรรมชาติไม่เหมาะแก่การทำนา

1.1.9 สิทธิในที่ดินทำกิน

ชาวบ้านส่วนใหญ่มีสิทธิในที่ดินทำกินเป็นของตนเอง ส่วนใหญ่มีเอกสารสิทธิที่ดินประเภทโฉนด ในจำนวนนี้เป็นที่ดินที่ใช้ในการทำเกษตร จำนวน 3,592 ไร่ มีการใช้ประโยชน์ในที่ดินเพื่อการเพาะปลูกพื้นที่ในการทำเกษตรทั้งหมดของหมู่บ้านใช้ตั้งแต่ร้อยละ 50-70 ของพื้นที่การเกษตร แยกตามขนาดพื้นที่ ดังนี้

ตารางที่ 3 สิทธิในที่ดินทำกิน

ที่ดินทำกิน	จำนวนครัวเรือน N = 164	
	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เกิน 5 ไร่	10	6.09
6 -10 ไร่	21	13.63
11 - 20 ไร่	60	36.58
21 - 50 ไร่	50	30.48
รวม	141	86.78

แหล่งที่มา : แบบรายงาน บร.1

1.1.10 ป่าไม้และพื้นที่สาธารณะของหมู่บ้านลำเชิงไกร

เนื่องจากบริเวณพื้นที่ของหมู่บ้านเป็นพื้นที่นาจึงไม่ค่อยมีป่าไม้ให้เห็นในปัจจุบัน พื้นที่สาธารณะมีพื้นที่กลางหมู่บ้านไว้สำหรับเล่นกีฬาและจัดให้มีตลาดนัด เดือนละ 1 ครั้ง

1.1.11 แหล่งน้ำที่สำคัญของหมู่บ้านลำเชิงไกร

แหล่งน้ำที่ใช้ในการอุปโภค – บริโภคในหมู่บ้านได้แก่

1. ห้วยลำเชิงไกรไหลผ่านระหว่างหมู่บ้าน ยาว 3,000 เมตร มีต้นกำเนิดมาจากภูเขาในอำเภอบำเหน็จณรงค์ จังหวัดชัยภูมิ ไหลผ่านด้านตะวันตกของอำเภอด่านขุนทดแล้ววกไปทางตะวันออกผ่านอำเภอโนนไทย อำเภอโนนสูง และไหลลงแม่น้ำมูลที่อำเภอพิมาย มีความยาวประมาณ 145 กิโลเมตร มีพื้นที่ลุ่มน้ำ 3,235 ตารางกิโลเมตร อยู่ทางทิศเหนือของอำเภอเมืองต้นน้ำไหลมาจากแม่น้ำป่าสัก มาทางทิศเหนือของอำเภอเมือง

2. คลองสาธารณะประโยชน์อยู่ภายในหมู่บ้าน กว้าง 52 เมตร ยาว 90 เมตร

3. คลองกระจ่าย กว้าง 10 เมตร ยาว 1,000 เมตร ลึกเฉลี่ย 1 เมตร

4. เหมืองห้วยประดู่คลองสาธารณะ กว้าง 2 เมตร ยาว 2,500 เมตร

1.1.12 ระบบสาธารณูปโภค

1. ระบบประปา ประปาที่ใช้ภายในหมู่บ้านสร้างขึ้นโดยกรมอนามัย เมื่อปี พ.ศ.2538 แหล่งน้ำดิบที่ใช้ในการผลิตน้ำประปา คือ ห้วยลำเชิงไกร ซึ่งเป็นสายน้ำที่ไหลผ่านหมู่บ้านตลอดทั้งปี โดยการสูบน้ำด้วยพลังไฟฟ้าขึ้นมาพักไว้ที่แท้งค์น้ำที่ตั้งอยู่ในบริเวณวัดในหมู่บ้าน และยังมี การสูบน้ำจากเหมืองห้วยประดู่ซึ่งเป็นคลองสาธารณะเพื่อนำน้ำไปใช้ในการเกษตรอีกด้วย ชาวบ้านภายในหมู่บ้านมีน้ำสะอาดใช้ทุกหลังคาเรือน

2. ระบบไฟฟ้า ชาวบ้านในหมู่บ้านมีไฟฟ้าใช้ทุกหลังคาเรือน ไฟฟ้าเข้ามาในหมู่บ้านเมื่อปี พ.ศ.2539

3. เส้นทางคมนาคม ถนนภายในหมู่บ้านเมื่อก่อนเป็นทางเกวียน การเดินทางในหน้าฝนจะมีความลำบากมากเนื่องจากน้ำจะท่วมทุกปีจึงต้องมีการใช้เรือในการสัญจรไปมาและนำสินค้าไปขายยังหมู่บ้านใกล้เคียง การพัฒนาถนนภายในหมู่บ้านเริ่มขึ้นครั้งแรกในสมัย มรว.คึกฤทธิ์ ปราโมช เป็นนายกรัฐมนตรี ได้มีนโยบายเงินผันมาพัฒนาถนนหนทางโดยใช้แรงงานคนจุดแต่ไม่ค่อยดีนัก ซึ่งตอนนั้นได้เงินงบประมาณมาจำนวน 20,000 บาท และเมื่อปี พ.ศ.2518 ก็ได้เงินผันมาอีกเป็นจำนวนเงิน 100,000 บาท เพื่อนำมาพัฒนาถนนเข้าหมู่บ้านและได้มีการพัฒนาเรื่อยมาจนถึงทุกวันนี้ ดังต่อไปนี้

- โครงการก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก กว้าง 6 เมตร ยาว 195 เมตร หนา 0.15 เมตร และกว้าง 4 เมตร ยาว 65 เมตร หนา 0.15 เมตร งบประมาณ 595,000 บาท สร้างเมื่อปี พ.ศ.2540

- โครงการ คสล. ระยะทาง 1 กิโลเมตร งบประมาณ 1,300,000 บาท ของ รพช.โครงการก่อสร้างถนนภายในหมู่บ้าน รับน้ำหนักบรรทุก 12 ตัน ของกระทรวงมหาดไทย วางท่อระบายน้ำ คสล.อัดแรง ปริมาณท่อ คสล.อัดแรงมาตรฐาน เสริมบ่อตรวจ ความยาว 175 เมตร งบประมาณ 412,000 บาท

- โครงการ คสล. ระยะทาง 330 เมตร งบประมาณ 600,000 บาท ของ สส.

- ถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก กว้าง 4 เมตร ยาว 220 เมตร หนา 0.15 เมตร พร้อมไหล่ทางลูกรังเฉลี่ยข้างละ 0.30 เมตร และวางท่อ คสล. 0.30 เมตร จำนวน 10 ท่อ งบประมาณ 377,000 บาท สร้างเมื่อ ปี พ.ศ.2543

- ถนน คสล. กว้าง 4 เมตร ยาว 200 เมตร หนา 0.15 เมตร ลงดินตามไหล่ทางตามสภาพพื้นที่ งบประมาณ 358,000 บาท

1.1.13 ระบบเครือข่ายและสังคมวัฒนธรรม

1. ระบบเครือข่าย จากการทำงานในหมู่บ้านจะสังเกตได้ว่า ในแต่ละครอบครัวจะมีลักษณะเป็นการอยู่รวมกันเป็นครอบครัวใหญ่ ถึงจะมีครอบครัวแล้วแต่ก็ยังไม่แยกครอบครัวออกไป จึงอาจกล่าวได้ว่าเป็นการขยายจำนวนครัวเรือนของหมู่บ้านในปัจจุบันก็ได้

2. ผู้นำและการเมืองการปกครอง ในบ้านลำเซิงไกรมีการปกครองเหมือนหมู่บ้านทั่ว ๆ ไป คือ มีการปกครองในระบบประชาธิปไตย แบ่งการปกครองออกเป็น 10 ชุม มีหัวหน้าชุมเป็นปกครองดูแล และมีผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้นำของหมู่บ้าน จากอดีตจนถึงปัจจุบันมีผู้ใหญ่มาแล้ว 9 คน ดังนี้

2. นายใหญ่ เชาว์โลกสูง
3. นายแน่น จรัสพันธ์
4. นายแดง สักดิ์สันเทียะ
5. นายเสาว์ เชิดสันเทียะ
6. นายพาด ฤทธิวัฒน์
7. นายดี ช้วยโลกสูง
8. นายเลื่อน จรัสพันธ์
9. นายแจ่ม ไชสุรัตน์
10. นางราตรี ลือสันเทียะ

ตารางที่ 4 การแบ่งการปกครอง

ลำดับกลุ่ม	ชื่อกลุ่ม	ผู้นำกลุ่ม
1	ปรีดีย	นายคง ชมโคกสูง นางฉลวย ชมโคกสูง
2	ช่วงพิพัฒน์	นายเปลี่ยน ชินโคกสูง
3	ฉัตรมงคล	นายเชน ทรายกลาง นางสำอางค์ โพธิ์ทอง
4	ชำนาญกิจ	นายแดง สดกำปัง นางนิศย์ เพยกลาง
5	อุดมผล	นายเฉลิม โฉมสันเทียะ นางแจ่มจันทร์ เชื้อนโคกสูง
6	อุดมสุข	นายเส็ง แคนโคกสูง นางสำรวย ทะนงสูงเนิน
7	ไกรทอง	นายจำรัส แรมโคกสูง นางบรรยง เอกบุตร
8	ประสพสุข	นายสมศักดิ์ กราบกลาง นางสาวท หวันสันเทียะ
9	ร่วมใจ	นายเชียว พุกโคกสูง นางสมพร วงศ์ทิสากร
10	เมืองสีมา	นายยุทธ คงจันทร์ นางผ่อง ช่วยโคกสูง

แหล่งที่มา : แบบรายงาน บร.1

1.1.14 เศรษฐกิจของหมู่บ้านลำเชิงไกร

โครงสร้างทางเศรษฐกิจของชุมชนในหมู่บ้านลำเชิงไกรผูกพันกับรายได้ทางการเกษตร มีรายได้หลักจากการทำนา มีรายได้เฉลี่ยครัวเรือนละ 45,000 บาทต่อปี และอาชีพรองของชุมชนคือการรับจ้างทั่วไป อัตราค่าจ้างขั้นต่ำประมาณวันละ 145 บาท ชาวบ้านจะทำนาปีละ 1 ครั้ง

ส่วนมากจะได้ผลผลิตประมาณไร่ละ 500 กิโลกรัม ขายข้าวได้เฉลี่ยราคากิโลกรัมละ 4 บาท ส่วนใหญ่จะมีพ่อค้าคนกลางมารับซื้อถึงที่นาและที่บ้าน ข้าวที่ปลูกจะใช้พันธุ์ข้าวส่งเสริมและใช้ปุ๋ยในการไถนาข้าว ค่าใช้จ่ายในการซื้อปุ๋ยเฉลี่ยครัวเรือนละ 7,000 บาทต่อไร่

นอกจากการทำนาและรับจ้างทั่วไปแล้ว ชาวบ้านในชุมชนยังทำอุตสาหกรรมในครัวเรือนคือการทำประตูลูกหว้าและราวบันไดสแตนเลส มีรายได้เฉลี่ย 200,000 บาทต่อปี สินค้าที่ผลิตได้ส่วนมากจะขายทั่วไปและส่งไปขายยังกรุงเทพ สินค้าจะผลิตได้ตลอดทั้งปี

นอกจากนี้ยังมีร้านค้าที่ขายของเบ็ดเตล็ดอยู่ประมาณ 6 ร้าน ชาวบ้านสามารถซื้อหาของใช้ในการอุปโภค – บริโภคได้โดยไม่ต้องเข้าไปหาซื้อภายในตัวเมือง

1.1.15 วัด

ภายในหมู่บ้านมีวัดอยู่ 1 แห่ง ชื่อวัดบ้านลำเชิงไกร สร้างเมื่อปี พ.ศ.2478 มีพระสงฆ์จำวัดอยู่ 3 รูป

1.1.16 ประเพณี

ชาวบ้านจะยึดถือปฏิบัติตามธรรมเนียมประเพณีที่มีความสัมพันธ์กับสังคมโคราชมากมาย จากประวัติศาสตร์ความเป็นมาที่ยาวนานของการก่อตั้งเป็นเมือง ประเพณีต่าง ๆ จึงถูกถ่ายทอดสืบต่อกันมาอย่างไม่ขาดสายและยังคงรักษาไว้ตราบนานทุกวันนี้ เช่น ประเพณีทำบุญกลางบ้าน การเลี้ยงศาลตาปู่ เป็น ต้นตามความเชื่อในพุทธศาสนาและความเชื่อจากบรรพบุรุษ

1. ประเพณีวันสงกรานต์ ประมาณวันที่ 13 – 15 เดือนเมษายน ของทุกปี จะมีการสรงน้ำพระ และรดน้ำผู้สูงอายุ และการละเล่นต่าง ๆ
2. ประเพณีออกพรรษา ประมาณเดือนตุลาคม ของทุกปี จะมีการฟังธรรมและตักบาตรเทโว
3. ประเพณีลอยกระทง ประมาณเดือนตุลาคม - พฤศจิกายน ของทุกปี

1.1.17 โรงเรียนและการศึกษา

ในหมู่บ้านมีโรงเรียนระดับประถมศึกษาตั้งอยู่ 1 แห่ง ชื่อโรงเรียนบ้านลำเชิงไกร ก่อสร้างเมื่อปี พ.ศ.2478 ปัจจุบันมีครูทั้งหมด 9 คน ซึ่งจบการศึกษาระดับปริญญาตรี 5 คน จบการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี 3 คน และจบการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย 1 คน มีการโรง 1 คน

โรงเรียนบ้านลำเชิงไกรมีครูที่ทำการสอนจบจากสาขาวิชาต่าง ๆ ดังนี้

1. วิชาเอกภาษาอังกฤษ	จำนวน	1	คน
2. วิชาเอกวิทยาศาสตร์ทั่วไป	จำนวน	1	คน
3. วิชาเอกประถมศึกษา	จำนวน	3	คน
4. วิชาเอกบรรณารักษ์	จำนวน	1	คน

ตารางที่ 5 จำนวนนักเรียนโรงเรียนบ้านลำเชิงไกร

ระดับชั้น	จำนวนนักเรียน N =111	
	จำนวน	ร้อยละ
อนุบาล 1	8	7.20
อนุบาล 2	19	17.11
ป.1	14	12.61
ป.2	9	8.10
ป.3	17	15.31
ป.4	17	15.31
ป.5	16	14.41
ป.6	11	9.90
รวม	111	99.95

แหล่งที่มา : แบบรายงาน บร.11

ตารางที่ 6 ระดับการศึกษาของสมาชิกภายในหมู่บ้าน

ระดับการศึกษา	สมาชิกในหมู่บ้าน N = 850			
	กำลังศึกษา		จบการศึกษา	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ได้เรียน	-	-	10	0.11
การศึกษานอกโรงเรียน	-	-	6	0.70
อนุบาล	33	3.87	-	-
ประถมศึกษา	84	9.88	659	77.52
มัธยมศึกษาตอนต้น/เทียบเท่า	20	2.35	12	0.14
มัธยมศึกษาตอนปลาย/เทียบเท่า	7	0.82	4	0.47
อนุปริญญาตรี/เทียบเท่า	5	0.59	-	-
อุดมศึกษา	3	0.35	7	0.82
รวม	152	17.87	698	79.76

แหล่งที่มา : แบบรายงาน บร.11

1.1.18 สุขภาพอนามัยของประชาชนในหมู่บ้านลำซิ่งไกร

ในรอบ 1 ปีที่ผ่านมาคนในหมู่บ้านได้รับการดูแลสุขภาพอนามัยในด้านการส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันโรค และการรักษาพยาบาล เมื่อมีการเจ็บป่วยเล็กน้อย ชาวบ้านส่วนมากไปรับบริการรักษาพยาบาลจาก อสม. หมอชาวบ้าน ศูนย์สาธารณสุขมูลฐานชุมชน และอนามัยโลกสูง เมื่อมีการเจ็บป่วยอย่างรุนแรงชาวบ้านจะสามารถไปรับการรักษาพยาบาลได้จาก โรงพยาบาลมหาราชจังหวัดนครราชสีมา การเจ็บป่วยที่พบส่วนมากจะเป็นการเจ็บป่วยตามฤดูกาล เช่น โรคอุจจาระร่วง และโรคไข้หวัดใหญ่

2. ผลการประเมินโครงการโดยภาพรวม

ผลการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านลำเชิงไกร โดยภาพรวมมีดังนี้

2.1 ผลกระทบต่อหน่วยระบบ A

หน่วยระบบ A คือ หน่วยระบบการบริหารจัดการและแนะนำส่งเสริมผู้กู้

2.1.1 ผลการประเมินปัจจัยนำเข้าของหน่วยระบบ A พบว่า

2.1.1.1 นโยบายของรัฐบาลเกี่ยวกับโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ จากการสัมภาษณ์และเปิดเวทีชาวบ้านในหมู่บ้านลำเชิงไกร พบว่า ชาวบ้านในหมู่บ้านมีความเข้าใจนโยบายกองทุนหมู่บ้าน ว่าเป็นโครงการที่กระตุ้นเศรษฐกิจฐานรากของประเทศ เพื่อให้เศรษฐกิจเกิดความเข้มแข็ง เป็นเงินกองทุนที่ช่วยเหลือชาวบ้านที่ไม่มีเงินไปลงทุน และขาดโอกาสในการประกอบอาชีพ ได้มีแหล่งเงินทุนหมุนเวียน สำหรับนำไปพัฒนาอาชีพ เสริมสร้างรายได้ และที่สำคัญไม่ต้องเสียดอกเบี้ยในอัตราที่สูง

2.1.1.2 เงิน 1 ล้านบาท เป็นเงินของรัฐบาลที่จัดสรรให้กับทุกหมู่บ้านทั่วประเทศ หมู่บ้านลำเชิงไกรเป็นอีกหมู่บ้านหนึ่งที่ได้รับเงินกองทุน 1 ล้านบาท เพื่อนำมาพัฒนาหมู่บ้านและพัฒนาชาวบ้านให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น มีความเข้มแข็งพึ่งพาตนเองได้ ซึ่งทางหมู่บ้านลำเชิงไกรได้รับโอนเงินกองทุน 1 ล้านบาท เข้าบัญชีออมทรัพย์ ธนาคารออมสิน สาขานครราชสีมา เมื่อวันที่ 24 กันยายน 2544 เงินกองทุน 1 ล้านบาท ปัจจุบันทางคณะกรรมการได้ทำการปล่อยเงินกู้ให้กับสมาชิกผู้กู้ไปแล้วจำนวน 3 งวด เป็นเงิน 967,000 บาท ยอดเงินคงเหลือ 33,000 บาท ซึ่งจะกันเงินไว้เป็นเงินกู้ฉุกเฉินให้กับสมาชิก

2.1.1.3 คณะกรรมการหมู่บ้านลำเชิงไกร มีการจัดตั้งคณะกรรมการ ซึ่งคณะกรรมการได้มาจากการลงมติของสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน โดยการคัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านชุดแรกเมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2544 มีคณะกรรมการ 15 คน เป็นชาย 8 คน เป็น 7 คน ผู้ทรงคุณวุฒิ 9 คน และคณะกรรมการชุดที่สองเมื่อวันที่ 1 สิงหาคม 2545 มีการจัดแบ่งหน้าที่การทำงานตามความรู้ความสามารถ คณะกรรมการกองทุนจะต้องมีความเข้าใจในระเบียบกองทุนเป็นอย่างดี เพื่อการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านอย่างมีประสิทธิภาพ ดังจะแสดงในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 7 แสดงรายชื่อคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านลำเชิงไกร ชุดแรก

ลำดับ ที่	ตำแหน่ง	ชื่อ - สกุล	อายุ (ปี)	การ ศึกษา	อาชีพ	รายได้ต่อ ปี (บาท)
1	ประธาน	นางราตรี ถือสันเทียะ	51	ป.4	ทำนา	50,000
2	รองประธาน	นางวิภา พ่วงจาด	32	ป.6	ทำนา	200,000
3	เลขานุการ	นายไสว ทิพเวศาสตร์	37	ป.7	ค้าขาย	150,000
4	เหรัญญิก	นายศด ทรวงโพธิ์	57	ป.4	ทำนา	50,000
5	ผู้ช่วยเหรัญญิก	นายผิน แซ่มโคกสูง	42	ป.4	ทำนา	50,000
6	ประชาสัมพันธ์	นายผัน โสภานีย์	50	ป.4	ค้าขาย	90,000
7	ผู้ช่วย ประชาสัมพันธ์	นายเชน หวายกลาง	33	ม.3	รับเหมา	500,000
8	ผู้ตรวจสอบ	นางศิริพร งามพรม	47	ป.4	ธุรกิจ ส่วนตัว	300,000
9	ผู้ตรวจสอบ	นายสมชาติ เขิกขุนทด	43	ป.4	รับจ้าง	70,000
10	ผู้ช่วยผู้ตรวจสอบ	นายสมใจ ผลสันเทียะ	31	ป.4	รับจ้าง	84,000
11	การตลาด	นางสาธินี แสงจันทร์	33	ม.3	รับจ้าง	38,400
12	ผู้ช่วยการตลาด	นางจิว คงจันทร์	50	ป.4	ทำนา	50,000
13	กรรมการ	นายจรัส แรมโคกสูง	44	ป.4	ทำนา	50,000
14	กรรมการ	นางเฉลิมศรี เอี่ยมโคกสูง	45	ป.4	ทำนา	50,000
15	กรรมการ	นายคง ชมโคกสูง	49	ป.4	ทำนา	50,000

แหล่งที่มา : แบบคำขอขึ้นทะเบียนและประเมินความพร้อมกองทุนหมู่บ้านลำเชิงไกร

ตารางที่ 8 แสดงรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิและที่ปรึกษา

ลำดับ ที่	ตำแหน่ง	ชื่อ - สกุล	อายุ (ปี)	การศึกษา	อาชีพ	รายได้ต่อ ปี (บาท)
1	ที่ปรึกษา	นายแจ่ม ไชสุรักษ์	60	ม.6	ลูกจ้าง ประจำ	72,000
2	ที่ปรึกษา	นายชาติชาย กองดิน	40	ปริญญาตรี	รับราชการ	180,000
3	ที่ปรึกษา	นายสุขกวี เข้มพุทธคุณ	35	ปริญญาตรี	รับราชการ	120,00
4	ผู้ทรงคุณวุฒิ	นางคณิณนิตย์ ความหมั่น	45	อนุ ปริญญาตรี	รับราชการ	200,000
5	ผู้ทรงคุณวุฒิ	นายยงค์ จันทร์ศรีสอาด	58	ป.4	ค้าขาย	60,000
6	ผู้ทรงคุณวุฒิ	นางสาววิตรี กองดิน	40	ปริญญาตรี	รับราชการ	180,000
7	ผู้ทรงคุณวุฒิ	นายหุน ช่องตันเทียะ	63	ป.4	ทำนา	50,000
8	ผู้ทรงคุณวุฒิ	นายทองหล่อ ป็องกลาง	55	ป.4	ทำนา	50,000

แหล่งที่มา : แบบคำขอเงินทะเบียนและประเมินความพร้อมกองทุนหมู่บ้านลำเชิงไกร

ตารางที่ 9 แสดงรายชื่อคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านลำเชิงไกร ชุดที่สอง

ลำดับ ที่	ตำแหน่ง	ชื่อ - สกุล	อายุ (ปี)	การ ศึกษา	อาชีพ	รายได้ต่อ ปี (บาท)
1	ประธาน	นางราตรี ลือสันเทียะ	51	ป.4	ทำนา	50,000
2	รองประธาน	นายยงค์ จันทร์ศรีสอาด	58	ป.4	ค้าขาย	60,000
3	เลขานุการ	นายไสว ทิพเวศาสตร์	37	ป.7	ค้าขาย	150,000
4	เหรัญญิก	นายสำเร็จ สิริ	57	ป.4	ทำนา	50,000
5	ผู้ช่วยเหรัญญิก	นายสด ทรวงโพธิ์	57	ป.4	ทำนา	50,000

ลำดับ	ตำแหน่ง	ชื่อ - สกุล	อายุ (ปี)	การ ศึกษา	อาชีพ	รายได้ต่อ ปี (บาท)
6	ประชาสัมพันธ์	นายผัน โสภานีย์	50	ป.4	ค้าขาย	90,000
7	ผู้ช่วย ประชาสัมพันธ์	นายเชน หร่ายกลาง	33	ม.3	รับเหมา	500,000
8	ผู้ตรวจสอบ	นายผิน แซ่มโคกสูง	42	ป.4	ทำนา	50,000
9	ผู้ตรวจสอบ	นายสมชาติ เขิกขุนทด	43	ป.4	รับจ้าง	70,000
10	ผู้ช่วยผู้ตรวจสอบ	นายสมใจ ผลตันเทียะ	31	ป.4	รับจ้าง	84,000
11	การตลาด	นางสาธินี แสงจันทร์	33	ม.3	รับจ้าง	38,400
12	ผู้ช่วยการตลาด	นายวินัย โชติโคกสูง	42	ป.4	ทำนา	50,000
13	กรรมการ	นางถนอม จันทร์รอด	44	ป.4	ทำนา	50,000
14	กรรมการ	นางเฉลิมศรี เอี่ยมโคกสูง	45	ป.4	ทำนา	50,000
15	กรรมการ	นายคง ชมโคกสูง	49	ป.4	ทำนา	50,000

แหล่งที่มา : แบบคำขอขึ้นทะเบียนและประเมินความพร้อมกองทุนหมู่บ้าน

2.1.2 ผลการประเมินกระบวนการของหน่วยระบบ A

เป็นการประเมินผลการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านลำเชิงไกร หมู่ 9 ตำบลโคกสูง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

2.1.2.1 กระบวนการคัดเลือกผู้กู้เงินของกองทุนหมู่บ้าน ผู้กู้จะต้องเป็นสมาชิกของกองทุนหมู่บ้านและจะต้องเป็นผู้ที่พักอาศัยอยู่ในหมู่บ้านลำเชิงไกรไม่น้อยกว่า 6 เดือน มีความรู้ ความเข้าใจและพร้อมที่จะปฏิบัติตามระเบียบของกองทุน และจะต้องฝากเงินสัจจะเป็นประจำทุกเดือน ๆ 200 บาท และถือหุ้นอย่างน้อยสองหุ้นแต่ต้องไม่เกินหนึ่งในห้าของจำนวนหุ้นที่มีอยู่ในกองทุน และเป็นผู้ที่คณะกรรมการกองทุนมีมติเห็นชอบให้เข้าเป็นสมาชิก

2.1.2.2 กระบวนการทำบัญชีของกองทุน พบว่า การทำบัญชีรายรับ รายจ่าย

ของกองทุนหมู่บ้านลำเซิงไกร ถือได้ว่าอยู่ในขั้นดี เพร้าญกของกองทุนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบบัญชีพอสมควร และสามารถที่จะแนะนำการทำบัญชีให้กับคณะกรรมการท่านอื่นเข้าใจได้

2.1.2.3 การแนะนำวิธีทำธุรกิจ จะได้รับคำแนะนำจากหน่วยราชการมาให้คำปรึกษา แนะนำ วิธีการและเทคนิคในการดำเนินธุรกิจในด้านต่าง ๆ

2.1.2.4 การรับชำระหนี้ กำหนดระยะเวลาชำระคืนเงินกู้ ให้ผู้กู้ชำระคืนในกำหนดระยะเวลา 1 ปี คืนเงินคืนพร้อมดอกเบี้ย นับแต่วันทำสัญญา

2.1.3 ผลการประเมินผลผลิตของหน่วยระบบ A

2.1.3.1 ผลโดยตรง พบว่า ปัจจุบันหมู่บ้านลำเซิงไกร ได้ปล่อยเงินกู้มาเป็นระยะเวลา 11 เดือน กองทุนหมู่บ้านลำเซิงไกรมีสมาชิกทั้งหมด 111 คน ได้ปล่อยเงินกู้ไปเป็นจำนวน 61 ราย จำนวน 3 งวด เป็นเงิน 967,000 บาท โดยอนุมัติเงินกู้เต็มตามจำนวนของผู้ขอในแต่ละงวด ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 10 แสดงการอนุมัติวงเงินกู้ งวดที่ 1

อนุมัติให้ผู้กู้ งวดที่ 1 วันที่ 29 ตุลาคม 2544

จำนวน 31 ราย เป็นเงิน 576,000 บาท

ลำดับที่	ชื่อ - สกุล	วงเงินกู้ (บาท)	ประเภทอาชีพ		
			เกษตรกร	ค้าขาย	ช่างต่าง ๆ
1	นายพิษณุ จงกล	4,000	ทำนา		
2	นางมาลีษา เผ่าทอง	20,000		ขายของชำ	
3	นางสมพร วงศิศากร	20,000	ทำนา		
4	น.ส.สมจิต จันทร์รอด	20,000		เสื่อผ้า	
5	นายหวัน ทิพเวศาสตร์	20,000			สแตนเลส
6	นางสิงห์ ชัชวาล์	15,000		ของชำ	
7	นายเชน หรัยกลาง	20,000			อคูมิเนียม
8	นางสาสินี แสงจันทร์	20,000	ทำนา		

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	วงเงินกู้ (บาท)	ประเภทอาชีพ		
			เกษตรกร	ค้าขาย	ช่างต่าง ๆ
9	นายฉัตรชัย ผลวิสัย	20,000		อาหาร	
10	นายถนอม คีสุวรรณ	20,000	ทำนา		
11	นายสำเริง สีทา	20,000		กุนเชียง	
12	นายชาติชาย กองดิน	20,000		กุนเชียง	
13	นางเดือน สีทา	10,000	ทำนา		
14	นางบพิศ สือสันเทียะ	20,000		น้ำมัน ไข่	
15	นายทอง จันทร์สีสอาด	20,000		ของชำ	
16	นายทองชาย ชมโครกสูง	20,000	ทำนา		
17	นางถนอม จันทร์รอด	20,000		ผัก	
18	นางพิศมัย ขอจัดกลาง	20,000	ทำนา		
19	นางลำไย หนูโคกสูง	20,000	ทำนา		
20	นายอุตร อินชู	20,000		สเตนเลส	
21	นายวรุจน์ สุทธิศักดิ์	20,000	ทำนา		
22	นางบุญเรือน บุญลอย	20,000	ทำนา		
23	นายเปล่ง เชือกจอหอ	20,000	ทำนา		
24	นายรงค์ จันทร์สีสอาด	20,000		ของชำ	
25	นางลำเรียง มีภู	20,000	ทำนา		
26	นายสมบูรณ์ เชือกจอหอ	20,000			ช่างซ่อม
27	นางประกอบ แยกโคกสูง	20,000	ทำนา		
28	นายประเทือง พุกโคกสูง	20,000			ช่างซ่อม
29	นายสมคิด สือสันเทียะ	20,000	ทำนา		
30	นางสาวภัทรลดา กองดิน	20,000	ทำนา		
31	นายปรีชา สีสุดี	7,000		อาหาร	

แหล่งที่มา : แบบรายงาน บร.4

ตารางที่ 11 แสดงการอนุมัติเงินกู้ งวดที่ 2

อนุมัติให้กู้ งวดที่ 2 วันที่ 16 พฤศจิกายน 2544

จำนวน 18 ราย เป็นเงิน 304,000 บาท

ลำดับที่	ชื่อ - สกุล	วงเงินกู้ (บาท)	ประเภทอาชีพ		
			เกษตร	ค้าขาย	ช่างต่าง ๆ
1	นายสมโชค ลือสันเทียะ	18,000		อาหาร	
2	นางเฉลิมศรี เอี่ยมโคกสูง	20,000	ทำนา		
3	นางจรูญ เรือสูงเนิน	15,000	ทำนา		
4	นางสาคร คอนสันเทียะ	10,000	ทำนา		
5	นายมานพ ขอจัดกลาง	18,000			สแตนเลส
6	นายสด ทรวงโพธิ์	20,000			ช่างซ่อม
7	นายสุรชัย สังวาล	12,000	ทำนา		
8	นายไสว ทิพเวศาสตร์	20,000		อาหาร	
9	นางวิภา พ่วงจาด	20,000		อาหาร	
10	นายเปลียน ชินโคกสูง	20,000			ช่างซ่อม
11	นางทับ ทรานูรี	11,000	ทำนา		
12	นายสมใจ ผลสันเทียะ	20,000	ทำนา		
13	นายบุญเยี่ยม ตูพันดุง	15,000		อาหาร	
14	นางแจ่ม แสงสีมา	10,000		อาหาร	
15	นายสุรัตน์ โสภานีย์	20,000		อาหาร	
16	นายประจักษ์ ชาวไร่	18,000			สแตนเลส
17	นายประสิทธิ์ ชมโคกสูง	17,000	ทำนา		
18	นางวาสนา โสภานีย์	20,000		อาหาร	

แหล่งที่มา : แบบรายงาน บร.4

ตารางที่ 12 แสดงการอนุมัติเงินกู้ งวดที่ 3

ตารางที่ 12 แสดงการอนุมัติเงินกู้ งวดที่ 3

อนุมัติให้ผู้กู้ งวดที่ 3 วันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2545

จำนวน 12 ราย เป็นเงิน 87,000 บาท

ลำดับที่	ชื่อ - สกุล	วงเงินกู้ (บาท)	ประเภทอาชีพ		
			เกษตรกร	ค้าขาย	ช่างต่าง ๆ
1	นายจวน เขื่อนโลกสูง	4,000	ทำนา		
2	นางผิน โสภานีย์	20,000		อาหาร	
3	นายมังกร เทรหมื่นไวย	5,000	ทำนา		
4	นางสมหมาย เขิกขุนทด	18,000			ช่างซ่อม
5	นายวิเชียร แชนอก	4,000	ทำนา		
6	นางสมหมาย เขิกขุนทด	3,000	ทำนา		
7	นายใหม่ คงจันทร์	4,000		อาหาร	
8	นายแจ้ง ไชยสุรภัย	8,000		อาหาร	
9	นายพิเศษ ปลื้อมกลาง	5,000		อาหาร	
10	นายสายเอียด บุญลอย	6,000			ช่างซ่อม
11	นางอรสา ทรวงโพธิ์	5,000			ช่างซ่อม
12	นางอิน ฟอกสันเทียะ	5,000	ทำนา		

แหล่งที่มา : แบบรายงาน บร.4

2.1.3.2 ผลกระทบโดยตรง พบว่า มีการขยายตัวเพิ่มมากขึ้นในการประกอบอาชีพ ซึ่งสมาชิกจะนำเงินไปลงทุน โดยบางส่วนนำไปสมทบกับทุนเดิมที่มีอยู่ บางส่วนนำไปเปิดกิจการใหม่ ซึ่งเป็นการนำเงินกู้ที่ได้ไปพัฒนาอาชีพของตนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เพื่อให้ได้ผลตอบแทนกลับมา มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น มีรายได้เพิ่มมากขึ้น

2.1.3.3 ผลกระทบโดยอ้อม พบว่า

2.1.3.3.1 กองทุนหมู่บ้านมีศักยภาพ และความเข้มแข็งมากขึ้น เพราะสมาชิกผู้กู้สามารถนำเงินไปลงทุนทำให้เกิดรายได้ และมีความสามารถที่จะนำเงินนั้นมาชำระคืนได้ ทำให้เงินสะสมในกองทุนเพิ่มมากขึ้น

2.1.3.3.2 ทำให้สมาชิกภายในหมู่บ้านได้รับทราบข้อมูลข่าวสารใหม่ ๆ ทำให้เกิดการเรียนรู้เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะคณะกรรมการได้เข้าใจในระบบการทำงานเกี่ยวกับการบริหารจัดการว่าทำอย่างไรที่จะทำให้กองทุนมีความเจริญรุ่งเรืองยิ่งขึ้น

2.1.3.3.3 ทำให้หมู่บ้านมีการติดต่อสื่อสารและแลกเปลี่ยนความรู้ออกไปหมู่บ้านอื่น ๆ ไม่ว่าจะเป็นทางด้านการทำธุรกิจใหม่ ๆ หรือหาการตลาดเพื่อขยายธุรกิจของตนเอง

2.1.3.3.4 ทำให้สมาชิกภายในหมู่บ้านเกิดภาวะหนี้สินเพิ่มขึ้น ตารางการประเมินตัวชี้วัดปัจจัยนำเข้าของหน่วยระบบการบริหารจัดการ และแนะนำส่งเสริมผู้กู้แบ่งตามกลุ่มอาชีพได้ 3 กลุ่ม (1) กลุ่มอาชีพเกษตรกรรม 27 คน (2) กลุ่มอาชีพค้าขาย 22 คน (3) กลุ่มอาชีพบริการ 12 คน รวมทั้งหมด 61 คน ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 13 การแบ่งกลุ่มอาชีพในการอนุมัติเงินกู้ งวดที่ 1

ลำดับที่	อาชีพ	จำนวนผู้กู้ (ราย)	จำนวนเงิน (บาท)
1	การเกษตร	15	261,000
2	ค้าขาย	11	215,000
3	การบริการ	5	100,000

แหล่งที่มา : แบบรายงาน บร.4

ตารางที่ 14 การแบ่งกลุ่มอาชีพในการอนุมัติเงินกู้ งวดที่ 2

ลำดับที่	อาชีพ	จำนวนผู้กู้ (ราย)	จำนวนเงิน (บาท)
1	การเกษตร	7	105,000
2	ค้าขาย	7	123,000
3	การบริการ	4	85,000

แหล่งที่มา : แบบรายงาน บร.4

ตารางที่ 15 การแบ่งกลุ่มอาชีพในการอนุมัติเงินกู้ งวดที่ 2

ลำดับที่	อาชีพ	จำนวนผู้กู้ (ราย)	จำนวนเงิน (บาท)
1	การเกษตร	5	21,000
2	ค้าขาย	4	37,000
3	การบริการ	3	29,000

แหล่งที่มา : แบบรายงาน บร.4

3. ผลการประเมินผู้กู้แต่ละราย

ผลการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านลำเชิงไกร จากการดำเนินงานในระยะเวลา 10 เดือน ตั้งแต่เดือนธันวาคม 2544 จนถึง เดือนกันยายน 2545 มีดังนี้

3.1 ผลการประเมินหน่วยระบบ B

หน่วยระบบ B คือ หน่วยระบบการดำเนินกิจการของผู้กู้แต่ละราย ตารางการประเมินตัวชี้วัดปัจจัยนำเข้าของการดำเนินกิจการของผู้กู้แต่ละราย แบ่งตามกลุ่มอาชีพได้ 3 กลุ่ม (1) กลุ่มอาชีพเกษตรกรรม 27 คน (2) กลุ่มอาชีพค้าขาย 22 คน (3) กลุ่มอาชีพบริการ 12 คน รวมทั้งหมด 61 คน ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 16 กลุ่มอาชีพเกษตรกรรม

ลำดับ	ชื่อ - นามสกุล	เงินกู้ที่ได้รับ	อาชีพที่ลงทุน	สถานที่/ วัตถุประสงค์	วิธีการทำงาน
1	นายพิษณุ จงกล	4,000	ทำนา	ลำเชิงไกร	ประสบการณื
2	นางสมพร วงศ์พิศากร	20,000	ทำนา	ลำเชิงไกร	ประสบการณื
3	นางสาธิตี แสงจันทร์	20,000	ทำนา	ลำเชิงไกร	ประสบการณื
4	นายดนอม คีสุวรรณ	20,000	ทำนา	ลำเชิงไกร	ประสบการณื
5	นางเดือน สีทา	10,000	ทำนา	ลำเชิงไกร	ประสบการณื
6	นายธงชัย ชมโคกสูง	20,000	ทำนา	ลำเชิงไกร	ประสบการณื
7	นางพิศมัย ขจรกลาง	20,000	ทำนา	ลำเชิงไกร	ประสบการณื
8	นางลำไยหนูกระโทก	20,000	ทำนา	ลำเชิงไกร	ประสบการณื

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	เงินกู้ที่ ได้	อาชีพที่ลงทุน	สถานที่/ วัตถุประสงค์	วิธีการทำงาน
9	นายวรุจน์ สุทธิศักดิ์	20,000	ทำนา	ลำเชิงไกร	ประสบการณื
10	นางบุญเรือน บุญลอย	20,000	ทำนา	ลำเชิงไกร	ประสบการณื
11	นายเปล่ง เชือกจอหอ	20,000	ทำนา	ลำเชิงไกร	ประสบการณื
12	นางลำเรียง มีภู	20,000	ทำนา	ลำเชิงไกร	ประสบการณื
13	นางประกอบ แยกโคกสูง	20,000	ทำนา	ลำเชิงไกร	ประสบการณื
14	นายสมคิด ถือตันเทียะ	20,000	ทำนา	ลำเชิงไกร	ประสบการณื
15	นารปริชา สีขุติ	7,000	ทำนา	ลำเชิงไกร	ประสบการณื
16	นางเฉลิมศรี เขียมโคกสูง	20,000	ทำนา	ลำเชิงไกร	ประสบการณื
17	นางจรรยา เรือสูงเนิน	15,000	ทำนา	ลำเชิงไกร	ประสบการณื
18	นางสาคร ดอนสันเทียะ	10,000	ทำนา	ลำเชิงไกร	ประสบการณื
19	นายสุรชัย สังวาล	12,000	ทำนา	ลำเชิงไกร	ประสบการณื
20	นางทับ ตราบุรี	11,000	ทำนา	ลำเชิงไกร	ประสบการณื
21	นายสมใจ ผลสันเทียะ	20,000	ทำนา	ลำเชิงไกร	ประสบการณื
22	นายประสิทธิ์ ชมโคกสูง	17,000	ทำนา	ลำเชิงไกร	ประสบการณื
23	นางจวน เขื่อนโคกสูง	4,000	ทำนา	ลำเชิงไกร	ประสบการณื
24	นายมังกร เกรหมั่นไวย	5,000	ทำนา	ลำเชิงไกร	ประสบการณื
25	นางสมหมาย เขิกขุนทด	4,000	ทำนา	ลำเชิงไกร	ประสบการณื
26	นายใหม่ คงจันทร์	3,000	ทำนา	ลำเชิงไกร	ประสบการณื
27	นายอิน ฟอกสันเทียะ	5,000	ทำนา	ลำเชิงไกร	ประสบการณื

แหล่งที่มา : รายงาน บร. 11

ตารางที่ 17 กลุ่มอาชีพค้าขาย

ลำดับ	ชื่อ - นามสกุล	เงินกู้ที่ ได้	อาชีพที่ลงทุน	สถานที่/ วัตถุประสงค์	วิธีการทำงาน
1	นางมาริษา เผ่าทอง	20,000	ขายอาหาร	ลำเชิงไกร	ประสบการณื
2	นางสาวสมจิต จันรอด	20,000	ขายเสื้อผ้า	ลำเชิงไกร	ประสบการณื
3	นางสิงห์ ชัชวาล์	15,000	ขายของชำ	ลำเชิงไกร	ประสบการณื
4	นางสาลินี แสงจันทร์	20,000	ขายอาหาร	ลำเชิงไกร	ประสบการณื
5	นายฉัตรชัย พลวิสัย	20,000	ขายกุนเชียง	ลำเชิงไกร	ประสบการณื
6	นายสำเร็จ ศิริ	20,000	ขายกุนเชียง	ลำเชิงไกร	ประสบการณื
7	นายชาติชาย กองดิน	20,000	ขายกุนเชียง	ลำเชิงไกร	ประสบการณื
8	นางบพิศ ลือสันเทียะ	20,000	ขายน้ำมันไก่	ลำเชิงไกร	ประสบการณื
9	นางหวาง จันทรศรีสอาด	20,000	ขายของชำ	ลำเชิงไกร	ประสบการณื
10	นางถนอม จันรอด	20,000	ขายผัก	ลำเชิงไกร	ประสบการณื
11	นายอนงค์ จันทรศรีสอาด	20,000	ขายของชำ	ลำเชิงไกร	ประสบการณื
12	นางสาวภัทรลดา กองดิน	20,000	ขายอาหาร	ลำเชิงไกร	ประสบการณื
13	นายสมโชค ลือสันเทียะ	18,000	ขายอาหาร	ลำเชิงไกร	ประสบการณื
14	นายไสว ทิพเวชศาสตร์	20,000	ขายอาหาร	ลำเชิงไกร	ประสบการณื
15	นางวิภา พ่วงจาด	20,000	ขายอาหาร	ลำเชิงไกร	ประสบการณื
16	นายบุญเจียม ตูพังกุง	15,000	ขายอาหาร	ลำเชิงไกร	ประสบการณื
17	นางแจ่ม แสงสิมา	10,000	ขายอาหาร	ลำเชิงไกร	ประสบการณื
18	นายสุรัตน์ โสภานีย์	20,000	ขายอาหาร	ลำเชิงไกร	ประสบการณื
19	นางวาสนา โสภานีย์	20,000	ขายอาหาร	ลำเชิงไกร	ประสบการณื
20	นางศิน โสภานีย์	4,000	ขายอาหาร	ลำเชิงไกร	ประสบการณื
21	นายแจ้ง ไชยสุรภัย	4,000	ขายอาหาร	ลำเชิงไกร	ประสบการณื
22	นางสายเชื่อน โคนสูง	8,000	ขายอาหาร	ลำเชิงไกร	ประสบการณื
23	นายพิเชษฐ์ ปล้องกลาง	5,000	ขายอาหาร	ลำเชิงไกร	ประสบการณื

แหล่งที่มา : รายงาน บร. 11

ตารางที่ 18 กลุ่มอาชีพบริการ

ลำดับ	ชื่อ - นามสกุล	เงินกู้ที่ ได้	อาชีพที่ลงทุน	สถานที่/ วัตถุประสงค์	วิธีการทำงาน
1	นายหวัน ทิพเวศศาสตร์	20,000	ช่างสแตนเลส	กรุงเทพ	ประสบการณื
2	นายเชน หรัยกลาง	20,000	ช่างสแตนเลส	กรุงเทพ	ประสบการณื
3	นางอุตร อินชู	20,000	ช่างสแตนเลส	กรุงเทพ	ประสบการณื
4	นายสมบูรณ์ เชือกจ้อหอ	20,000	ช่างซ่อม	ลำเซ็งไกร	ประสบการณื
5	นายประเทือง ฟูคโลกสูง	20,000	ช่างซ่อม	ลำเซ็งไกร	ประสบการณื
6	นายมานพ ขอด่านกลาง	18,000	ช่างสแตนเลส	กรุงเทพ	ประสบการณื
7	นายสค ทรวงโพธิ์	20,000	ช่างซ่อม	ลำเซ็งไกร	ประสบการณื
8	นายเปลี่ยน จีนโคกสูง	20,000	ช่างซ่อม	ลำเซ็งไกร	ประสบการณื
9	นายประจักษ์ ชาวไร่	18,000	ช่างสแตนเลส	กรุงเทพ	ประสบการณื
10	นายวิเชียน แขนอก	18,000	ช่างซ่อม	ลำเซ็งไกร	ประสบการณื
11	นายสายเอียน บุญลอย	6,000	ช่างซ่อม	ลำเซ็งไกร	ประสบการณื
12	นางอรสา ทรวงโพธิ์	5,000	ช่างซ่อม	ลำเซ็งไกร	ประสบการณื

แหล่งที่มา : รายงาน บร. 11

ตารางที่ 19 ตารางการประเมินตัวชี้วัดกระบวนการของผู้กู้แต่ละรายแยกตามกลุ่มอาชีพ
การประเมินกระบวนการตามกลุ่มผู้กู้

กลุ่มอาชีพผู้กู้	กระบวนการ
กลุ่มอาชีพเกษตรกรกรรม	การดำเนินกิจการ
กลุ่มอาชีพค้าขาย	การหาตลาด
กลุ่มอาชีพบริการ (ช่างซ่อม, ช่างสแตนเลส, ช่างอูมิเนียม)	การหาวัตถุประสงค์
	การจัดทำบัญชี
	การวิเคราะห์ประเมินผล

แหล่งที่มา : แบบรายงาน บร.11

ส่วนใหญ่การดำเนินกิจการของกลุ่มผู้ที่มีวิธีการวางแผนงาน แผนการจัดสรรเงิน มีการหาตลาด ในการจัดหาวัตถุดิบในราคาที่ถูกและมีคุณภาพ รวมทั้งการหาตลาดรองรับผลผลิตที่จะออกมา การจัดทำบัญชีส่วนใหญ่จะจัดทำกันไม่ได้ เนื่องจากไม่รู้ว่าจะบันทึกรายละเอียดด้านค่าใช้จ่ายเป็นอย่างไร ซึ่งค่าใช้จ่ายส่วนมากจะเกี่ยวกับค่าเมล็ดพันธุ์ ค่าปุ๋ย ค่ายาฆ่าแมลง ค่าไถ ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด ผู้ก็จะรวมเป็นเงินก้อนไปเลยว่าลงทุนไปทั้งหมดเท่าใด แล้วนำมาหักลบกับรายได้ที่ได้จากการขายผลผลิต

ณ เวลาที่ทำการศึกษากลุ่มอาชีพต่าง ๆ ในบ้านลำเชิงไกร ยังไม่ถึงกำหนดคืนเงินกู้ได้มีการคำนวณหารายได้เฉลี่ยที่เพิ่มขึ้นในหมู่บ้านซึ่งส่วนใหญ่มีอาชีพทำนา จะมีรายได้เป็นรายปี

4. สรุปการบรรลุวัตถุประสงค์ของการทำสารนิพนธ์

4.1 การบรรลุเป้าหมายของกองทุนหมู่บ้านลำเชิงไกร หมู่ 9 ตำบลโลกสูง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

4.1.1 การเกิดกองทุน พบว่า มีกองทุนเกิดขึ้นมาใหม่ คือ กองทุน 1 ล้าน และชาวบ้านมีความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายของรัฐบาล ที่จะนำเงิน 1 ล้านบาทมาพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ให้กับชุมชน เพื่อพัฒนาชุมชนให้มีศักยภาพมากขึ้น

4.1.2 ระบบบริหารกองทุน พบว่า มีการจัดตั้งคณะกรรมการกองทุนและคัดเลือกคณะกรรมการตามระเบียบ เพื่อบริหารจัดการกองทุนให้เป็นไปตามระเบียบการบริหารกองทุน มีการประชาสัมพันธ์ให้ทุกครัวเรือนสมัครเข้าเป็นสมาชิกกองทุน เพื่อให้ทุกคนจะได้มีสิทธิ์กู้เงินกองทุนตามระเบียบของกองทุน คณะกรรมการจะพิจารณาเงินกู้ตามโครงการที่สมาชิกเสนอมา โดยพิจารณาอย่างเหมาะสมและยุติธรรม เมื่อครบสัญญา 1 ปี สมาชิกผู้กู้จะต้องชำระคืนเงินต้นพร้อมดอกเบี้ย เพื่อที่จะนำดอกเบี้ยและผลกำไรมาจัดสรรผลประโยชน์ของกองทุนต่อไป

4.1.2 การเรียนรู้เพื่อการพึ่งพาตนเอง พบว่า ในหมู่บ้านลำเชิงไกร ได้รับความรู้เกี่ยวกับเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อนำมาปฏิบัติในการบริหารกองทุน ได้เรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องการพึ่งพาตนเองและนำไปใช้ในการบริหารกองทุน นำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาพัฒนาหมู่บ้านของคนการประกอบอาชีพมีการเรียนรู้จากประสบการณ์ตามอาชีพที่ตนเองถนัด และหาเทคนิควิธีการใหม่ ๆ เข้ามาช่วยในการประกอบอาชีพ

4.1.4 การสร้างเสริมภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจ พบว่า ภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคมเป็นศักยภาพ และความเข้มแข็งในหมู่บ้าน ดังนั้นสมาชิกกองทุนหมู่บ้านจะต้องช่วยกันรักษาเงิน 1 ล้านบาทด้วยตนเอง เพื่อที่จะได้มีเงินทุนหมุนเวียนภายในหมู่บ้านและมีแหล่งเงินทุนที่มีอัตราดอกเบี้ย

เบี้ยต่ำ ผู้กู้แต่ละรายมีความคิดในการดำเนินการประกอบอาชีพโดยไม่ไปกู้เงินนอกระบบที่มีอัตราดอกเบี้ยสูง มีการจัดการตนเองโดยไม่รอคอยแต่ความช่วยเหลือจากทางรัฐบาล ผู้กู้แต่ละรายจะยึดหลักในการพึ่งพาตนเองมาใช้ในการประกอบอาชีพเพื่อให้ประสบความสำเร็จ

4.1.5 การมีศักยภาพและมีความเข้มแข็ง พบว่า จากการเก็บข้อมูลของหมู่บ้านลำเชิงไกรตาม บร. 2 โดยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 50 ของจำนวนครัวเรือน หมู่บ้านลำเชิงไกรเป็นชุมชนที่มีการพัฒนาขึ้นเรื่อย ๆ สมาชิกในชุมชนมีความร่วมแรงร่วมใจกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีผู้นำที่มีคุณธรรมและร่วมแก้ปัญหาของหมู่บ้าน โดยคณะกรรมการจะมีการประชุมรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกทุก 3 เดือน และคณะกรรมการจะประชุมทุกสิ้นเดือนของอาทิตย์ที่ 1 ของเดือน ณ ศาลาประชาคมประจำหมู่บ้าน

4.2 ปัจจัยด้านบวกและด้านลบที่ส่งเสริมและขัดขวางการบรรลุวัตถุประสงค์

4.2.1 ปัจจัยด้านบวก

1. ทำให้ชาวบ้านมีรายได้เพิ่มมากขึ้น
2. ทำให้ชาวบ้านมีการพัฒนาอาชีพมากขึ้น
3. ทำให้หมู่บ้านมีการพัฒนามากขึ้น
4. เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนที่มีอัตราดอกเบี้ยต่ำ

4.2.2 ปัจจัยด้านลบ

1. การนำเงินกู้ไปใช้ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์
2. วงเงินกู้ที่ให้กุน้อยเกินไป
3. การจัดทำบัญชีของสมาชิกผู้กู้ไม่เป็นระบบ

4.3 การเกิดองค์กรเครือข่ายการเรียนรู้ มีหน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐเข้ามาช่วยให้ความรู้ เช่น พัฒนาการอำเภอ เข้ามาให้คำแนะนำเกี่ยวกับการพัฒนาอาชีพ การจัดทำบัญชีกองทุน ช่วยหาตลาดในการรองรับผลผลิตทางการเกษตร

4.4 ความเข้มแข็งของชุมชน ความเข้มแข็งของชุมชนตามที่กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติกำหนด ความเข้มแข็งของกองทุนหมู่บ้านลำเชิงไกร ตำบลโลกสูง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งตัวชี้วัดความเข้มแข็ง 12 ตัวชี้วัด พบว่า

1. มีความสามัคคีปานกลาง
2. มีความซื่อสัตย์ปานกลาง
3. ยกย่องคนทำความดีมาก

4. มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันปานกลาง
5. มีโอกาสหาความรู้เพิ่มเติม
6. มีอาชีพสามารถเลี้ยงครอบครัวได้ 164 ครอบครัว
7. ครอบครัวในชุมชนมีความอบอุ่น 164 ครอบครัว
8. ในชุมชนมีการรวมตัวจัดตั้งกลุ่มองค์กรประชาชนเท่าเดิมจากปีที่แล้ว
9. ในชุมชนมีการรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกเป็นประจำ โดยการประชุม

หรือเสวนา

10. มีการช่วยเหลือสตรี เด็ก และกลุ่มผู้ด้อยโอกาส จำนวน 13 คน
11. มีผู้นำที่มีคุณธรรม ยุติธรรม
12. ในชุมชนสามารถร่วมกันแก้ปัญหาของชุมชนได้ โดยมีแผนงานที่คิด โดย

สมาชิกในชุมชน

4.5 ความเข้มแข็งของชุมชนตามทัศนะของประชาชนในท้องถิ่นประชาชนในหมู่บ้านลำเชิงไกร ตำบลโคกสูง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา สมาชิกในชุมชนมีความสามัคคี มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ในการที่จะทำให้ชุมชนของตนดีขึ้น มีผู้นำที่มีคุณธรรม มีการวางโครงการต่าง ๆ เพื่อที่จะพัฒนาชุมชนให้ดีขึ้น

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

เนื้อหาของบทที่ 5 เป็นการสรุปอภิปรายผลและนำเสนอข้อเสนอแนะด้านต่าง ๆ ที่ผู้วิจัยค้นพบจากการติดตามและประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านลำเซิงไกร ตำบลโคกสูง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ตั้งแต่เดือนธันวาคม 2544 จนถึงเดือนกันยายน 2545 รวมระยะเวลา 10 เดือน ดังหัวข้อต่อไปนี้

1. สรุปผลการประเมิน

1.1 วัตถุประสงค์ของการประเมิน

1.2 วิธีดำเนินการ

1.3 ผลการดำเนินการ

2. อภิปรายผล

3. ข้อเสนอแนะ

1. สรุปผลการประเมิน

1.1 วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ

วัตถุประสงค์ในการประเมินผลหมู่บ้านลำเซิงไกร เป็นการประเมินผลติดตามกองทุนหมู่บ้านลำเซิงไกรในช่วงระยะเวลา 10 เดือน ตั้งแต่เดือนธันวาคม 2544 จนถึงเดือนกันยายน 2545 เป็นการศึกษาสภาพทางเศรษฐกิจของหมู่บ้านลำเซิงไกรชาวบ้านสามารถบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านให้มีความยั่งยืน โดยที่เงิน 1 ล้านบาทยังอยู่ ตามคำที่ว่า “เงินทุนหมุนเวียน กู้แล้วคืน เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ให้ผู้อื่นได้กู้ต่อไป” ที่สำคัญผู้นำของชุมชนมีศักยภาพในการบริหารงาน มีการรวมกลุ่มคณะกรรมการและสมาชิกที่เข้มแข็ง ส่งผลให้กองทุนหมู่บ้านเข้มแข็งไปด้วย มีการส่งเสริมและสนับสนุนการประกอบอาชีพ เพื่อให้ตรงกับหลักการพึ่งพาตนเอง สร้างรายได้ ลดรายจ่าย มีการบริหารจัดการกันเองเพื่อให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

1.2 วิธีดำเนินการ

การประเมินโครงการเพิ่มประสิทธิภาพกองทุนหมู่บ้านลำเซิงไกร ใช้ระบบการประเมินแบบ “ซีพีโมเดล” (CIPP Model) เข้ามาช่วยในการประเมินด้านต่าง ๆ ดังนี้ คือ ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการประเมินโครงการ ซึ่งจะทำการประเมินจาก 3 ระบบด้วยกัน คือ ระบบบริบทชุมชน (C) ระบบการบริหารจัดการและแนะนำส่งเสริมผู้ (A) และระบบการดำเนินงานกิจกรรมของผู้แต่ละราย (B)

1.3 ผลการดำเนินการ

1.3.1 ระบบบริบทชุมชน (C)

โดยรวมแล้วพื้นที่หมู่บ้านลำเซิงไกรเป็นพื้นที่ราบลุ่ม ดินเดิมมีลักษณะเป็นดินเหนียวและดินร่วนปนทรายส่วนใหญ่พื้นที่ค่อนข้างเรียบจนถึงพื้นที่ลาดเชิงเขาเป็นเป็นดินลี้กมีการระบายน้ำดี มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติใช้ในการทำนาให้ผลผลิตค่อนข้างสูงเหมาะแก่การปลูกพืชไร่ต่าง ๆ เช่น สับปะรด มันสำปะหลัง อ้อย ปอ ข้าวโพด และถั่ว บางแห่งมีสภาพเป็นป่าละเมาะหรือทุ่งหญ้าธรรมชาติไม่เหมาะแก่การทำนา

การบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านลำเซิงไกรซึ่งมีประธานกองทุนหมู่บ้านเป็นผู้นำชุมชน และมีตำแหน่งหน้าที่เป็นผู้ใหญ่บ้าน คือ นางราตรี ลือสันเทียะ อายุ 51 ปี อยู่บ้านเลขที่ 1 ประธานกองทุนหมู่บ้านลำเซิงไกรและฝ่ายประชาสัมพันธ์ของหมู่บ้านลำเซิงไกรเป็นผู้ดำเนินการและประชาสัมพันธ์ให้ชาวบ้านได้รับทราบข่าวสารต่าง ๆ ที่ทางหมู่บ้านได้รับมาจากทางส่วนราชการอำเภอเมือง อบต.โคกสูงและเรื่องเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้าน และมีการจัดทำระเบียบกองทุนหมู่บ้านขึ้นมาเพื่อยึดถือปฏิบัติภายในกองทุนหมู่บ้านทำให้หมู่บ้านมีศักยภาพเพิ่มมากขึ้น และทำให้การบริหารจัดการของกองทุนดำเนินไปได้ด้วยดี

1.3.2 ระบบการบริหารจัดการและแนะนำส่งเสริมผู้ (A)

ช่วงระยะเวลา 10 เดือน ตั้งแต่เดือนธันวาคม 2544 จนถึงเดือนกันยายน 2545 จากการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านลำเซิงไกร จัดตั้งกองทุนเมื่อวันที่ 23 กรกฎาคม 2544 รับโอนเงินกองทุน 1 ล้าน เมื่อวันที่ 24 กันยายน 2544 เลขที่บัญชีกองทุนหมู่บ้านลำเซิงไกร ธนาคารออมสิน สาขานครราชสีมา 06-4301-20-188731-8 จำนวนเงิน 1 ล้านบาท ทำการปล่อยเงินกู้ไปแล้ว 3 งวด จำนวน 61 ราย เป็นเงิน 967,000 บาท คงเหลือเงินในบัญชี 33,000 บาท โดยมีกลุ่มอาชีพต่าง ๆ ประกอบด้วยกลุ่มอาชีพเกษตรกรรม (ทำนา) 27 คน กลุ่มอาชีพค้าขาย 22 คน และกลุ่มอาชีพบริการ ช่างสแตนเลส 4 คน ช่างอูมิเนียม 1 คน ช่างซ่อม 7 คน รวม 12 คน

เลขที่บัญชีเงินสะสมกองทุนหมู่บ้านลำเซิงไกร ธนาคารออมสิน สาขานครราชสีมา 06-4301-20-188732-7 มีเงินสะสมโดยการรับฝากเงินตั้งแต่วันที่ 47,000 บาท มีคณะกรรมการ 15 คน เป็นชาย 8 คน เป็นหญิง 7 คน และผู้ทรงคุณวุฒิ 9 คน มีสมาชิกแรกเริ่ม 84 คน ประกอบด้วยสมาชิกประเภทบุคคล คือ หัวหน้าครัวเรือน 42 คน สมาชิกสมทบ 42 คน ปัจจุบันมีสมาชิกทั้งหมด 111 คน

การดำเนินงานในรอบ 10 เดือน ที่ผ่านมา พบว่า การบริหารจัดการของคณะกรรมการ มีความเข้าใจในนโยบายกองทุน ทำให้การบริหารจัดการกองทุนมีประสิทธิภาพ ทั้งคณะกรรมการและสมาชิกมีความเข้าใจในกฎระเบียบข้อบังคับของกองทุนอย่างชัดเจน การส่งคืนเงินกู้ของกองทุนหมู่บ้านลำเซิงไกรยังไม่มีผลการดำเนินการ เนื่องจากตามระเบียบการกู้ในสัญญายังไม่ครบกำหนด ซึ่งในสัญญามีกำหนดส่งคืนเงินต้นพร้อมดอกเบี้ยเป็นรายปี และจะชำระคืนเป็น 3 งวด คือ งวดแรกวันที่ 29 ตุลาคม 2545 งวดที่สองวันที่ 16 พฤศจิกายน 2545 งวดที่สามวันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2546

1.3.3 ระบบการดำเนินงานของผู้กู้แต่ละราย (B)

การดำเนินงานของผู้กู้แต่ละรายในรอบ 10 เดือน ตั้งแต่เดือน ธันวาคม 2544 จนถึงเดือนกันยายน 2545 ที่ผ่านมา จากการระดับกลุ่มอาชีพผู้วิจัย พบว่า แต่ละกลุ่มอาชีพได้รับเงินกู้จากกองทุนโดยเฉลี่ยรายละ 20,000 บาท ส่วนใหญ่นำเงินไปใช้ในการพัฒนาอาชีพ ตามวัตถุประสงค์ที่ขอกู้ไว้ อย่างไรก็ตามมีสมาชิกส่วนน้อยที่กู้เงินมาแล้วนำไปใช้ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ คือจะนำไปใช้หนี้สินนอกกระบวน นำไปใช้จ่ายในครอบครัว

2. อภิปรายผล

2.1 การบรรลุวัตถุประสงค์ของกองทุนหมู่บ้านลำเซิงไกรบรรลุวัตถุประสงค์ ทั้ง 5 ข้อ ได้แก่

2.1.1 การเกิดกองทุน

กองทุนหมู่บ้านลำเซิงไกรเกิดจากความร่วมมือของคนในหมู่บ้านที่ร่วมแรงร่วมใจกัน ทำให้เกิดศักยภาพในการบริหารจัดการกองทุน

2.1.2 การมีระบบบริหารกองทุน

กองทุนหมู่บ้านลำเซิงไกรมีการจัดทำโครงสร้างองค์กรอย่างชัดเจน มีการตั้งคณะกรรมการบริหารกองทุน มีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบอย่างชัดเจน

2.1.3 การมีการเรียนรู้เพื่อการพึ่งพาตนเอง

กองทุนหมู่บ้านลำเซิงไกรมีการเรียนรู้จากประสบการณ์ของคน มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน การหาเทคนิควิธีการใหม่ ๆ มาใช้ในการพัฒนาการประกอบอาชีพให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

2.1.4 การสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคม

ประชาชนในหมู่บ้านลำเซิงไกรมีการดำเนินการประกอบอาชีพ อย่างเป็นระบบ มีการพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชนให้มีความเข้มแข็ง เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นจะได้แก้ไขปัญหามีการจัดการตนเองโดยยึดหลักการพึ่งพาตนเอง

2.1.5 การมีศักยภาพและความเข้มแข็งของชุมชนท้องถิ่น ชาวบ้านในชุมชนกองทุนหมู่บ้านลำเซิงไกรมีความซื่อสัตย์ ร่วมมือร่วมใจ มีความสามัคคี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีผู้นำที่มีคุณธรรม

2.2 ปัจจัยที่ก่อให้เกิดผลด้านบวกและด้านลบ

2.2.1 ปัจจัยด้านบวก

1. ทำให้ประชาชนในชุมชนหมู่บ้านลำเซิงไกรมีการพัฒนาอาชีพเพิ่มมากขึ้น เพราะมีกองทุนเงิน 1 ล้าน เข้ามาช่วยเหลือ ให้โอกาสกับผู้ด้อยโอกาส เสริมสร้างรายได้ให้กับครอบครัว
2. ทำให้ชาวบ้านในชุมชนบ้านลำเซิงไกรมีรายได้เพิ่มมากขึ้น เนื่องจากนำเงินกู้ที่ได้จากกองทุน ไปลงทุนประกอบอาชีพ หรือทำอาชีพเสริม เพื่อเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัว
3. เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนที่มีอัตราดอกเบี้ยต่ำ
4. หมู่บ้านมีการพัฒนามากขึ้น เพราะชาวบ้านมีอาชีพทำกิน มีรายได้ ทำให้หมู่บ้านมีความเข้มแข็งและมีศักยภาพเพิ่มขึ้น

2.2.2 ปัจจัยด้านลบ

1. ชาวบ้านในชุมชนบ้านลำเซิงไกรเป็นลูกหนี้สหกรณ์เพื่อการเกษตรและนายทุนนอกระบบ ซึ่งเงินส่วนหนึ่งที่ได้มาต้องนำไปชำระหนี้ จึงทำให้ไม่มีเงินทุนในการประกอบอาชีพครั้งต่อไป
2. การนำเงินกู้ไปใช้ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ที่แจ้งไว้ในสัญญา ส่วนใหญ่จะนำไปใช้หนี้สหกรณ์เพื่อการเกษตรและเงินทุนนอกระบบ

3. ชาวบ้านไม่มีการจัดทำบัญชีค่าใช้จ่าย เนื่องจาก เงินที่นำมาลงทุน นำมาจากหลายด้าน ทั้งเงินกู้กองทุน เงินทุนเดิม เงินกู้ยืมนอกระบบ และการซื้อวัตถุดิบต่าง ๆ จะคิดรวมกันทั้งหมด จะไม่แยกว่านำเงินทุนมาจากไหน ใช้จ่ายอะไรไปบ้าง แล้วนำมาหักลบกับรายได้จากการขายผลผลิต ว่ามีกำไรหรือขาดทุนเท่าใดในปีนั้น ทำให้ไม่มีระบบในการจัดทำบัญชี

4. การเกิดองค์การเครือข่ายการเรียนรู้จากการปฏิบัติงานในชุมชนหมู่บ้านลำเชิงไกร พบว่า ชาวชาวบ้านมีความพยายามที่จะก่อให้เกิดเครือข่ายการเรียนรู้ขึ้นภายในหมู่บ้าน เช่น การอบรมการฝึกอาชีพเสริม การทำกุนเชียงและไส้กรอก เป็นต้น

5. ตัวชี้วัดความเข้มแข็งในระยะเวลา 10 เดือน ที่ผ่านมา เงินทุน 1 ล้าน และการบริหารจัดการกองทุน มีส่วนช่วยสร้างความเข้มแข็งของชุมชนทางด้านเศรษฐกิจในระดับหนึ่ง กล่าวคือ สมาชิกผู้กู้จำนวน 61 คน จากสมาชิก 111 คน มีเงินทุนในการประกอบอาชีพของตนเองโดยไม่ต้องไปพึ่งเงินกู้นอกระบบ

2.3 ผลโดยตรงและผลกระทบต่าง ๆ

2.3.1 ผลโดยตรง

เมื่อการดำเนินงานกองทุนผ่านไประยะเวลาหนึ่ง เมื่อครบกำหนดส่งคืนเงินต้นพร้อมดอกเบี้ย จากเงินกู้ที่สมาชิกผู้ไปประกอบอาชีพ ทำให้เกิดรายได้เพิ่มขึ้น สามารถนำส่งคืนเงินต้นได้ตามกำหนด ทำให้กองทุนมีผลประโยชน์ตอบแทนกลับมาเพื่อนำไปพัฒนากองทุนให้ดีขึ้น

2.3.2 ผลกระทบโดยตรง

สมาชิกผู้กู้เงินจากกองทุนหมู่บ้านลำเชิงไกรได้นำเงินไปลงทุนดำเนินการ ทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น สามารถนำไปชำระหนี้ในระบบ และเป็นการสร้างศักยภาพในการประกอบอาชีพและสร้างฐานะทางเศรษฐกิจให้เข้มแข็งมากขึ้นกว่าเดิม

2.3.3 ผลกระทบโดยอ้อม

การดำเนินชีวิตของชาวบ้านในชุมชนบ้านลำเชิงไกร มีการเปลี่ยนแปลง มีการประกอบอาชีพเพิ่มมากขึ้น ทำให้ชุมชนมีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี มีการพัฒนาตามไปด้วย และทำให้เกิดภาระหนี้สินเพิ่มขึ้น

3. ข้อเสนอแนะ

จากการประเมิน โครงการครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

3.1 ข้อเสนอแนะการปรับปรุงแก้ไขเกี่ยวกับการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านลำเชิงไกร ควรมีระเบียบในการติดตามการนำเงินไปใช้ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ ควรลดคุณสมบัติผู้กู้ เพื่อเงินกู้จะได้กระจายไปสู่คนที่มีคุณสมบัติไม่ครบตามที่ระเบียบกำหนดได้มีสิทธิกู้เงินกองทุน

3.2 ข้อเสนอแนะการจัดการบริหารกองทุนหมู่บ้านลำเชิงไกร คณะกรรมการกองทุนส่วนใหญ่ยังมีข้อบกพร่องเกี่ยวกับทางด้านบัญชี ซึ่งยังมีความเข้าใจไม่เด่นชัดในเรื่องของการจัดทำบัญชี ควรมีการอบรมวิธีการจัดทำบัญชี มีการประชุมปรึกษาหารือกัน การปฏิบัติงานภายในกองทุนควรมีการกระจายการทำงาน มีการจัดเก็บเอกสารที่เป็นระบบเก็บให้เป็นที่เป็นที่ เพื่อที่การบริหารจัดการกองทุนจะได้เป็นไปอย่างเป็นระบบ

3.3 ข้อเสนอแนะนำเงินกู้ไปพัฒนากิจกรรมอาชีพของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านลำเชิงไกร เนื่องจากสภาพความเป็นจริงด้านการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านลำเชิงไกรมีระยะเวลาการชำระคืนเงินกู้ไม่เหมาะกับการประกอบอาชีพเกษตรกรรม (ทำนา) เนื่องจากอาชีพนี้ต้องใช้ระยะเวลานานกว่าจะได้ผลผลิตหรือรายได้ เพื่อที่จะนำเงินกู้นี้มาคืนให้ตรงตามกำหนด

3.4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการฝากเงินสัจจะของกองทุนหมู่บ้านลำเชิงไกร ไม่ควรที่จะกำหนดให้สมาชิกฝากเงินสัจจะตายตัวทุก ๆ เดือน ๆ ละ 200 บาท แต่ควรจะให้สมาชิกฝากเงินสัจจะตามความสมัครใจของตนในขั้นต่ำคนละ 20 บาทต่อเดือน และฝากเท่ากันทุกเดือน

3.5 ข้อเสนอแนะสำหรับการค้นคว้าวิจัยต่อไป หลังจากสิ้นสุดโครงการของบัณฑิตกองทุนหมู่บ้านตามโครงการเพิ่มประสิทธิภาพบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแล้ว ควรมีการประเมินผลเป็นระยะต่อไป โดยทำการประเมินโดยชาวบ้าน ข้าราชการ หรือนักวิจัยจากภายนอกชุมชน

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาเฉพาะกรณี ถ้าอยากได้ภาพที่กว้างกว่านี้ควรจะมีการศึกษาในระดับเชิงเปรียบเทียบ ควรมีการวิจัยที่ไม่ใช้กรอบแนวคิดของ “ซีพีพีโมเดล” (CIPP Model) นำจะลองใช้แนวคิดอื่นบ้าง และควรจัดการประชุมเชิงสัมมนา เพื่อให้ผู้วิจัยกลับไปประเมินในชุมชนเพื่อรับฟังความคิดเห็นและนำเสนอว่าสามารถนำไปใช้อะไรได้บ้าง

บรรณานุกรม

- คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ, สำนักงาน. 2544. คู่มือการดำเนินงานสำหรับ คณะอนุกรรมการสนับสนุนและติดตามการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านระดับจังหวัดและอำเภอเพื่อ เตรียมการจัดตั้งและดำเนินงานกองทุน หมู่บ้าน.
- คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ, สำนักงาน. 2544. คู่มือสำหรับประชาชนเพื่อ เตรียมการจัดตั้งและดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว.
- คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ, สำนักงาน. 2544. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วย คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544 ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการ จัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544. กรุงเทพฯ : สหพัฒนการพิมพ์.
- คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านลำเชิงไกร. 2544. ระเบียบข้อบังคับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ลำเชิงไกร ตำบลโลกสูง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา
- สภาสถาบันราชภัฏ, สำนักงาน. 2544. คู่มือนักศึกษา หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตการจัดการและการ ประเมินโครงการ. กรุงเทพฯ.
- สภาสถาบันราชภัฏ, สำนักงาน. 2544. ชุมวิชาการประเมินเพื่อการพัฒนา. กรุงเทพฯ : ทัศนทอง การพิมพ์
- สุขสรรค์. 2545. บัณฑิตกองทุนหมู่บ้านก้าวอย่างที่ตองพันฝ้า. มติชน. 31 มกราคม 2545. หน้า 12.
- ศูนย์ประชาสัมพันธ์กระทรวงศึกษาธิการ. 2545. กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองกับโครงการเพิ่ม ประสิทธิภาพการบริหารจัดการ. มติชน. 4 มกราคม 2545.

ภาคผนวก ก
ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี
ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ
พ.ศ. ๒๕๔๔

โดยที่รัฐบาลมีนโยบายเร่งด่วน ในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เห็นควรมีระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง แห่งชาติ เพื่อให้มีอำนาจ และหน้าที่รับผิดชอบในการวางนโยบาย และแผนงานในการ จัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เพื่อให้การดำเนินงานตามนโยบายเร่งด่วน ดังกล่าว เป็นไปอย่างรวดเร็วมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลที่ได้แถลงต่อ รัฐสภา

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ (๘) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหาร ราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี จึงวาง ระเบียบไว้ดังนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๔”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ข้อ ๓ บรรดาระเบียบ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรี และคำสั่งอื่นใดในส่วนที่ กำหนดไว้แล้วในระเบียบนี้ หรือ ซึ่งขัดหรือขัดแย้งระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ ๔ ในระเบียบนี้

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง แห่งชาติ

“กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง” หมายความว่า กองทุนในระดับชาติ

“กองทุน” หมายความว่า กองทุนหมู่บ้าน อื่นทั้งชุมชนเมือง ตามเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนดให้เป็นหมู่บ้านตามระเบียบนี้

“หมู่บ้าน” หมายความว่า หมู่บ้านที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครอง ท้องที่

“ชุมชนเมือง” หมายความว่า ชุมชนในเขตกรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา เทศบาล ในเขตปกครองท้องที่พิเศษและชุมชนอื่น ตามเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชน เมืองแห่งชาติ

ข้อ ๕ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามระเบียบนี้

หมวด ๑

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

ข้อ ๖ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและ ชุมชนเมืองแห่งชาติ” โดยมีชื่อย่อว่า กทบ. ประกอบด้วยนายกรัฐมนตรี หรือรอง นายกรัฐมนตรี ที่นายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธาน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เป็นรองประธานคนที่หนึ่ง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเป็นรองประธานคนที่สอง รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ที่นายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นรองประธานคนที่สาม ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่ง ชาติ ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปลัดกระทรวงพาณิชย์ ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม ปลัดกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม

เลขานุการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ผู้อำนวยการธนาคารออมสิน ผู้จัดการธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร และผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจำนวนไม่เกิน ๑๐ คน เป็นกรรมการ เลขานุการนายกรัฐมนตรี เป็นกรรมการและเลขานุการ

คณะกรรมการอาจแต่งตั้งกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ จำนวนไม่เกิน ๓ คน

ให้มีที่ปรึกษาคณะกรรมการ ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งโดยคำแนะนำของคณะกรรมการจำนวนอย่างน้อยสามคนแต่ไม่เกินเจ็ดคน

ข้อ ๗ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปี และอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระหรือในกรณีที่คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มขึ้นในระหว่างที่กรรมการซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนหรือเป็นกรรมการเพิ่มขึ้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้ว

เมื่อครบกำหนดวาระตามวรรคหนึ่ง หากยังไม่มีกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้น ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

ข้อ ๘ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามข้อ ๗ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) เป็นบุคคลล้มละลาย
- (๔) คณะรัฐมนตรีมีมติให้พ้นจากตำแหน่ง
- (๕) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๖) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก

ข้อ ๙ การประชุมของคณะกรรมการ ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมคราวใด ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการผู้มีอาวุโสตามลำดับเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าไม่มีรองประธานกรรมการมาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

ข้อ ๑๐ คณะกรรมการมีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) กำหนดนโยบาย การจัดตั้ง และแนวทางการบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง และกองทุน
- (๒) กำหนดแผนการจัดหาเงินทุนกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง และแผนการจัดสรรให้แก่กองทุน
- (๓) จัดทำร่างกฎหมายเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ เสนอต่อคณะรัฐมนตรี
- (๔) กำหนดแผนงาน และออกระเบียบ ข้อบังคับและประกาศในการจัดตั้ง และแนวทางการบริหารงานกองทุน
- (๕) ออกระเบียบเกี่ยวกับการรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน จัดทำ และจัดสรรผลประโยชน์ของกองทุน
- (๖) ออกระเบียบเกี่ยวกับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และการบริหารกองทุน
- (๗) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการ คณะทำงาน เพื่อดำเนินการตามระเบียบนี้
- (๘) ออกระเบียบ คำสั่ง และประกาศอื่น ๆ เพื่อปฏิบัติการตามระเบียบนี้
- (๙) เพื่อประโยชน์ในการบริหารงานของสำนักงาน อาจมีคำสั่งให้ข้าราชการหรือลูกจ้างของส่วนราชการ หรือคณะกรรมการอาจขอให้คณะรัฐมนตรีมีมติให้พนักงาน หรือลูกจ้างของรัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ไปช่วยปฏิบัติงานเป็นเจ้าหน้าที่ของสำนักงานได้ โดยถือว่าเป็นการปฏิบัติราชการหรือปฏิบัติงานตามปกติ โดยจะให้ไปช่วย

ปฏิบัติงานเต็มเวลา บางเวลา หรือนอกเวลาก็ได้ อีกทั้งอาจกำหนดค่าตอบแทนให้แก่ผู้ไปช่วยปฏิบัติงานด้วยก็ได้

(๑๐) รายงานผลการดำเนินงาน ปัญหาและอุปสรรค รวมทั้งฐานะการเงินของกองทุนให้คณะกรรมการทราบอย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง

(๑๑) ปฏิบัติหน้าที่อื่น หรือตามที่กฎหมายอื่นบัญญัติให้เป็นอำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการ หรือตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

ข้อ ๑๑ การประชุมของคณะกรรมการให้นำข้อ ๙ มาใช้กับการประชุมและวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมอนุกรรมการ โดยอนุโลม

ข้อ ๑๒ ให้คณะกรรมการ ที่ปรึกษา และคณะกรรมการ ที่ได้รับการแต่งตั้งตามระเบียบนี้ ได้เบี้ยประชุมค่าตอบแทนตามอัตราที่กำหนด ในพระราชกฤษฎีกาเบี้ยประชุมและ ค่าตอบแทนที่ปรึกษา ซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้ง พ.ศ. ๒๕๒๓ และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยเบิกจ่ายจากสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี

หมวด ๒

สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

ข้อ ๑๓ ให้มีสำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ในสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี

ข้อ ๑๔ สำนักงานมีอำนาจ หน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) ทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการ

(๒) ปฏิบัติงานธุรการของคณะกรรมการ ที่ปรึกษาคณะกรรมการและคณะกรรมการ

(๓) ศึกษารวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของคณะกรรมการและของกองทุน

- (๔) ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้ทราบถึงการจัดตั้ง นโยบาย และแนวทางการบริหารกองทุน
- (๕) ดำเนินการและประสานงานกับส่วนราชการและองค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเตรียมความพร้อม ในการจัดตั้งกองทุน และแนวทางการบริหารกองทุน
- (๖) จัดให้มี หรือสนับสนุนให้มีการประชุมชี้แจงและฝึกอบรมบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานกองทุน
- (๗) พิจารณาเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการในการพิจารณาแผนการบริหาร และจัดการกองทุน
- (๘) ให้การสนับสนุน ปรึกษาหารือ และข้อเสนอแนะแก่คณะกรรมการเกี่ยวกับนโยบายระเบียบ หลักเกณฑ์ การดำเนินงานกองทุน
- (๙) ดำเนินการหรือมอบหมายให้หน่วยงานอื่น ๆ ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกองทุน และรายงานผลต่อคณะกรรมการดำเนินการในส่วนการบริหารกองทุน
- (๑๐) รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีของสำนักงานเสนอต่อคณะกรรมการ
- (๑๑) ดำเนินการอื่นใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

ประกาศ ณ วันที่ ๒๒ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๔

พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร

(ทักษิณ ชินวัตร)

นายกรัฐมนตรี

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๘ ตอนพิเศษ ๓๐ง ลงวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๕๔

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี
ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ
(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๔

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงแก้ไขระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๔ ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑(๘) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี จึงวางระเบียบไว้ดังนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๔๔”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกความในวรรคสองของข้อ ๖ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๔ และให้ใช้ความดังต่อไปนี้แทน

“คณะกรรมการอาจแต่งตั้งกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ จำนวนไม่เกิน ๔ คน”

ประกาศ ณ วันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๔๔

พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร
(ทักษิณ ชินวัตร)
นายกรัฐมนตรี

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๘ ฉบับที่ ๔๑ ลงวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๔๔

ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ
ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

พ.ศ. ๒๕๕๔

โดยที่รัฐบาลมีนโยบายเร่งด่วนในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ สำหรับเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านและชุมชนเมืองใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม อีกทั้งเพื่อให้ท้องถิ่นมีขีดความสามารถในการจัดระบบและบริหารจัดการเงินกองทุนของตนเอง เพื่อสร้างศักยภาพในการส่งเสริมความเข้มแข็งด้านสังคมและด้านเศรษฐกิจของประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนเมืองสู่การพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน อันเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจฐานรากของประเทศ รวมทั้งเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในอนาคต

เพื่อให้การดำเนินงานตามนโยบายเร่งด่วนดังกล่าวเป็นไปอย่างรวดเร็วมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลที่ได้แถลงต่อรัฐสภา อาศัยอำนาจตามความใน ข้อ ๑๐ (๘) แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๔ คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ จึงออกระเบียบไว้ ดังนี้

หมวด ๑ ข้อความทั่วไป

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๔”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในระเบียบนี้

“กองทุน” หมายความว่า กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ตามเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนดให้เป็นหมู่บ้านตามระเบียบนี้

“หมู่บ้าน” หมายความว่า หมู่บ้านที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่

“ชุมชนเมือง” หมายความว่า ชุมชนซึ่งตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา เทศบาลในเขตปกครองท้องที่พิเศษและชุมชนอื่น ทั้งนี้ การจะกำหนดว่าชุมชนใดเป็นชุมชนเมือง ให้เป็นไปตามเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

“คณะกรรมการสนับสนุน” หมายความว่า คณะกรรมการสนับสนุนการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

“คณะกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัด” หมายความว่า คณะกรรมการสนับสนุนและติดตามการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านระดับจังหวัดหรือกรุงเทพมหานคร

“คณะกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอ” หมายความว่า คณะกรรมการสนับสนุนและติดตามการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านระดับอำเภอหรือเขต

กรรมการกองทุนชุมชนเมืองต่าง ๆ ตามระเบียบที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติกำหนด

“กรรมการกองทุน” หมายความว่า กรรมการในคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านหรือกรรมการในคณะกรรมการกองทุนชุมชนเมือง

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

“ธนาคาร” หมายความว่า ธนาคารที่คณะกรรมการกำหนดให้บริหารจัดการกองทุน

“ครัวเรือน” หมายความว่า ครอบครัวตามทะเบียนบ้าน อันประกอบด้วยบิดามารดา สามี ภรรยา บุตร ญาติพี่น้อง เป็นต้น อยู่รวมกัน

“หัวหน้าครัวเรือน” หมายความว่า ผู้มีชื่อเป็นเจ้าของบ้านตามทะเบียนบ้าน

“ผู้แทนครัวเรือน” หมายความว่า หัวหน้าครัวเรือนหรือบุคคลในครัวเรือน ซึ่งหัวหน้าครัวเรือนมอบหมายเป็นหนังสือให้เป็นผู้แทนครัวเรือน

“หุ้น” หมายความว่า การออมทรัพย์ในรูปแบบหนึ่ง โดยมูลค่าของหุ้นให้เป็นไปตามที่กองทุนกำหนด

“เงินฝากสัจจะ” หมายความว่า เงินที่สมาชิกตกลงที่จะฝากหรือออมไว้กับกองทุนตามแต่จะตกลงกัน โดยให้ถือว่าเงินออมเป็นเงินสะสม และจะถอนหรือปิดบัญชีได้ก็ต่อเมื่อพ้นสภาพจากการเป็นสมาชิกตามระเบียบหรือข้อบังคับที่กองทุนกำหนด

“เงินรับฝาก” หมายความว่า เงินรับฝากประเภทต่าง ๆ นอกเหนือจากเงินออมตามที่กองทุนกำหนด

“สมาชิก” หมายความว่า สมาชิกของกองทุน

“ที่ประชุมสมาชิก” หมายความว่า ที่ประชุมใหญ่สามัญประจำปีหรือที่ประชุมใหญ่วิสามัญ

ข้อ ๔ ให้ประธานกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติรักษาการ ตามระเบียบนี้

หมวด ๒

กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

ข้อ ๕ ปรัชญาหรือหลักการสำคัญของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ คือ

(๑) เสริมสร้างสำนึกความเป็นชุมชนและท้องถิ่น

(๒) ชุมชนเป็นผู้กำหนดอนาคต และจัดการหมู่บ้านและชุมชนด้วยคุณค่าและภูมิปัญญาของตนเอง

(๓) เกื้อกูลประโยชน์ต่อผู้ด้อยโอกาสในหมู่บ้านและชุมชน

(๔) เชื่อมโยงกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างชุมชน ราชการ เอกชน และประชาสังคม

(๕) กระจายอำนาจให้ท้องถิ่นและพัฒนาประชาธิปไตยพื้นฐาน

ข้อ ๖ กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ มีวัตถุประสงค์ในการดำเนินการ ดังนี้

(๑) เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง สำหรับการลงทุนเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้หรือเพิ่มรายได้ การลดรายจ่าย การบรรเทาเหตุฉุกเฉิน และจำเป็นเร่งด่วน และสำหรับการนำไปสู่การสร้างกองทุนสวัสดิภาพที่ดีแก่ประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชน

(๒) ส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้มีขีดความสามารถในการจัดระบบและบริหารจัดการเงินทุนของตนเอง

(๓) เสริมสร้างกระบวนการพึ่งพาตนเองของหมู่บ้านและชุมชนเมือง ในด้านการเรียนรู้ การสร้างและพัฒนาความคิดริเริ่ม เพื่อการแก้ไขปัญหา และเสริมสร้างศักยภาพ และ ส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงในหมู่บ้านและชุมชนเมือง

(๔) กระตุ้นเศรษฐกิจในระดับฐานรากของประเทศ รวมทั้งเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในอนาคต

(๕) เสริมสร้างศักยภาพและความเข้มแข็งทั้งทางเศรษฐกิจและสังคมของ

ประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง

ข้อ ๗ กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ประกอบด้วยเงินและทรัพย์สิน ดังนี้

- (๑) เงินอุดหนุนที่รัฐบาลจัดสรรให้
- (๒) เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคให้
- (๓) เงินกู้ยืม
- (๔) ดอกผลหรือผลประโยชน์ใด ๆ ที่เกิดจากกองทุน
- (๕) เงินหรือทรัพย์สินอื่นๆที่กองทุนได้รับ โดยไม่มีเงื่อนไขผูกพันหรือภาระติดพันอื่นใด

ข้อ ๘ ให้คณะกรรมการเปิดบัญชีเงินฝากออมทรัพย์ “กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ” กับธนาคาร เพื่อสำรองจ่ายและเตรียมจัดสรรให้แก่กองทุนหมู่บ้านและกองทุนชุมชนเมือง

ให้ธนาคารโอนเงินจาก “บัญชีกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ” เข้าบัญชีกองทุนหมู่บ้านหรือกองทุนชุมชนเมืองตามคำสั่งจ่ายของคณะกรรมการ

ข้อ ๙ ให้คณะกรรมการจัดสรรเงินจากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ไปยังบัญชีกองทุนหมู่บ้านและบัญชีกองทุนชุมชนเมืองตามหมวด ๙ แห่งระเบียบนี้ บัญชีละหนึ่งล้านบาท ภายในระยะเวลาสามสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งเป็นหนังสือจากคณะกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัด

ในกรณีที่คณะกรรมการไม่สามารถจัดสรรเงินให้เสร็จสิ้นภายในระยะเวลาที่กำหนดตามวรรคหนึ่ง ให้ขยายระยะเวลาต่อได้อีกไม่เกินสิบห้าวัน

ข้อ ๑๐ ในการอนุมัติให้คณะกรรมการกองทุนเริ่มเข้าบริหารจัดการและเบิกจ่ายเงินจากบัญชีกองทุนหมู่บ้านหรือบัญชีกองทุนชุมชนเมือง ให้คณะกรรมการพิจารณาในหลักการ ดังนี้

- (๑) ความพร้อม ความสนใจ และการมีส่วนร่วมของประชาชนในหมู่บ้านหรือ

ชุมชนเมือง รวมทั้งการแสดงผลออกอย่างชัดเจนซึ่งความพร้อมในการเข้าร่วมบริหารจัดการกองทุน และการควบคุมดูแลตนเองในการใช้ประโยชน์จากกองทุนของประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง

(๒) ความพร้อมของคณะกรรมการกองทุนที่เป็นความพร้อมของบุคคล ด้านความรู้ และประสบการณ์ในการบริหารจัดการกองทุนสังคมของหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง เช่น กลุ่มออมทรัพย์ ธนาคารหมู่บ้าน กองทุนอาชีพ และกองทุนสวัสดิการ และความพร้อมในการเข้าบริหารจัดการกองทุน

(๓) การบริหารจัดการกองทุนที่สอดคล้องและเกื้อกูลกันในส่วนเงินอุดหนุนจากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ และกองทุนทางสังคมหรือกองทุนที่หน่วยงานราชการจัดตั้งขึ้น

(๔) การมีระบบการตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนโดยสมาชิก และมีตัวชี้วัดประสิทธิภาพการดำเนินกิจกรรมของกองทุนทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคมและการพึ่งพาตนเอง เพื่อความโปร่งใสและมีประสิทธิภาพสูงสุด

ภายใต้บังคับแห่งข้อ ๑๑ และบทบัญญัติในหมวด ๘ แห่งระเบียบนี้ เมื่อคณะกรรมการได้อนุมัติให้คณะกรรมการกองทุนเริ่มเข้าบริหารจัดการและเบิกจ่ายเงินจากบัญชีกองทุนหมู่บ้านหรือบัญชีกองทุนชุมชนเมืองแล้ว คณะกรรมการย่อมหมดอำนาจในการบริหารจัดการเงินกองทุน และจะเข้าแทรกแซงการบริหารจัดการเงินกองทุนของคณะกรรมการกองทุนมิได้

ข้อ ๑๑ คณะกรรมการมีอำนาจระงับการจ่ายเงินจากบัญชีกองทุนหรือให้กองทุนชดใช้หรือให้ส่งคืนเงินในกรณีที่กองทุนเบิกจ่ายไปแล้ว อันเนื่องจากมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าคณะกรรมการกองทุนไม่ปฏิบัติตามระเบียบหรือข้อบังคับที่คณะกรรมการกำหนด หรือกระทำการอันอาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อกองทุน

หมวด ๓

คณะกรรมการสนับสนุนการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

ข้อ ๑๒ ให้มีคณะกรรมการสนับสนุน ประกอบด้วย ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี เป็นประธาน เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นรองประธานคนที่หนึ่ง เลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน เป็นรองประธานคนที่สอง ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปลัดกระทรวงพาณิชย์ ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม ปลัดกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ปลัดทบวงมหาวิทยาลัย ปลัดกระทรวงสาธารณสุข อธิบดีกรมการปกครอง อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร อธิบดีกรมบัญชีกลาง อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์ อธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน ผู้อำนวยการธนาคารออมสิน ผู้จัดการธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ผู้ทรงคุณวุฒิจากองค์กรประชาชนจำนวนห้าคน และผู้ทรงคุณวุฒิอื่นจำนวนห้าคน ซึ่งแต่งตั้งโดยประธานกรรมการ เป็นอนุกรรมการ ผู้แทนจากสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ และผู้แทนจากสำนักงาน เป็นอนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ข้อ ๑๓ คณะกรรมการสนับสนุนมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(๑) กำหนดแผนปฏิบัติการบริหารจัดการเงินกองทุนหมู่บ้านเวียนของส่วนราชการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้เป็นไปตามแนวทางให้หมู่บ้านและชุมชนเมืองเป็นศูนย์กลางในการพัฒนา

(๒) สนับสนุนและพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของคณะกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัด ในการทำหน้าที่ให้การสนับสนุนด้านวิชาการและการจัดการแก่กองทุนอย่างมีประสิทธิภาพ

(๓) บูรณาการแผนงาน โครงการ กิจกรรม และงบประมาณ เพื่อสนับสนุนการดำเนินการของกองทุน

- (๔) ปรับปรุง แก้ไข ระเบียบ ข้อบังคับกองทุนตามแผนงานโครงการของรัฐซึ่งมีวัตถุประสงค์ใกล้เคียงกับกองทุน เพื่อเอื้ออำนวยให้กลุ่มหรือองค์กรในหมู่บ้าน สามารถรวมกองทุนอื่นกับกองทุนได้ตามวัตถุประสงค์
- (๕) แต่งตั้งคณะทำงาน เพื่อช่วยดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสนับสนุน
- (๖) ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

หมวด ๔

คณะกรรมการสนับสนุนและติดตามการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านระดับจังหวัด

ข้อ ๑๔ ให้มีคณะกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัด ประกอบด้วย ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน ปลัดจังหวัด เป็นรองประธาน ผู้แทนคณะกรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งจากประธานกรรมการ และผู้แทนหน่วยงานระดับจังหวัด ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ธนาคารออมสิน ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาธารณสุข-จังหวัด เจริญพัฒนาชนบทจังหวัด ประชาสัมพันธ์จังหวัด หัวหน้าสำนักงานจังหวัด ผู้ทรงคุณวุฒิจากองค์กรประชาชนจำนวนห้าคน และผู้ทรงคุณวุฒิอื่นจำนวนห้าคน ซึ่งแต่งตั้งโดยประธานกรรมการเป็นอนุกรรมการ และพัฒนาการจังหวัด เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ

คณะกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัดอาจจัดตั้งศูนย์ประสานงานคณะกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัด เพื่อทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการ

สำหรับกรุงเทพมหานคร ให้คณะกรรมการดังกล่าวตามวรรคแรก ประกอบด้วย ปลัดกรุงเทพมหานคร เป็นประธาน ผู้แทนการเคหะแห่งชาติ ผู้แทนคณะกรรมการซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากประธานกรรมการ ผู้แทนหน่วยงานระดับจังหวัด ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม กรมประชาสัมพันธ์ ธนาคารออมสิน ธนาคารเพื่อการเกษตรและ-

สหกรณ์การเกษตร ผู้ทรงคุณวุฒิจากองค์กรประชาชนจำนวนห้าคน และผู้ทรงคุณวุฒิอื่นจำนวนห้าคนเป็นอนุกรรมการ ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาชุมชน เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ

ข้อ ๑๕ ให้คณะอนุกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

- (๑) รับขึ้นทะเบียนกองทุนตามระเบียบและวิธีปฏิบัติที่คณะกรรมการกำหนด
- (๒) ให้ความเห็นผลการประเมินความพร้อมของกองทุน ซึ่งผ่านการประเมินของคณะอนุกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอร่วมกับชุมชนตามระเบียบหรือวิธีปฏิบัติที่คณะกรรมการกำหนด
- (๓) สนับสนุนให้เกิดการเตรียมความพร้อมของหมู่บ้านและชุมชนเมือง
- (๔) ติดตาม ตรวจสอบการดำเนินงานของกองทุนในจังหวัด ให้เป็นไปตามระเบียบหรือวิธีปฏิบัติที่คณะกรรมการกำหนดเพื่อให้เกิดความโปร่งใสและบรรลุตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์
- (๕) ประสานความร่วมมือเพื่อสนับสนุนด้านวิชาการและการจัดการให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของกองทุนในจังหวัด
- (๖) จัดทำระบบข้อมูลเชื่อมโยงแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับกองทุนต่างๆ ในจังหวัดเพื่อเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์แก่ประชาชนและส่วนที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ทราบ
- (๗) รายงานผลการดำเนินงานของกองทุนในจังหวัดให้คณะกรรมการทราบตามระเบียบหรือวิธีปฏิบัติที่คณะกรรมการกำหนด
- (๘) แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อช่วยดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของคณะอนุกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัด
- (๙) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะอนุกรรมการสนับสนุนมอบหมาย

ให้คณะอนุกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัดแต่งตั้งคณะอนุกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอ ประกอบด้วย นายอำเภอหรือผู้อำนวยการเขต เป็นประธานแล้วแต่กรณี ปลัดเทศบาล หรือปลัดเมืองพัทยาแล้วแต่กรณี ปลัดอำเภอฝ่ายปกครองและพัฒนาหรือผู้ช่วยผู้อำนวยการเขตแล้วแต่กรณี ผู้ทรงคุณวุฒิจากองค์กรประชาชนและอื่น ๆ จำนวนไม่น้อยกว่า

เจ็ดคนแต่ไม่เกินเก้าคน เป็นอนุกรรมการ และพัฒนาการอำเภอหรือ หัวหน้าฝ่ายพัฒนาชุมชนเขตแล้วแต่กรณี เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ

คณะอนุกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอมุ่งหน้าที่จะประสานความร่วมมือ สนับสนุน การเตรียมความพร้อม สร้างความเข้มแข็งของหมู่บ้านและชุมชนเมือง สนับสนุนและติดตาม การดำเนินกิจกรรมของกองทุน และปฏิบัติหน้าที่ตามที่คณะอนุกรรมการสนับสนุนระดับ จังหวัดมอบหมาย

เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนกลไกของท้องถิ่นในการดำเนินการพัฒนา การเรียนรู้ ร่วมกันในการบริหารการจัดการกองทุนด้วยความสมัครใจ ให้คณะอนุกรรมการสนับสนุน ระดับจังหวัดแต่งตั้งคณะทำงานเครือข่ายชุมชนระดับอำเภอซึ่งประกอบด้วย ผู้แทนกลุ่ม หรือองค์กรประชาชน เครือข่ายชุมชน ปราชญ์ชาวบ้าน ผู้นำธรรมชาติในท้องถิ่นที่มีความรู้ หรือมีประสบการณ์ ด้านการพัฒนากองทุนหรือพัฒนาชุมชนท้องถิ่น ในจำนวนตามความ เหมาะสมของพื้นที่ โดยให้มี บทบาทในการสนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะอนุกรรมการ สนับสนุนระดับอำเภอ

หมวด ๕

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

ข้อ ๑๖ ให้กองทุนแต่ละกองทุนมีคณะกรรมการกองทุน จำนวนสิบห้าคน ประกอบด้วยกรรมการซึ่งมาจากการคัดเลือกกันเองโดยสมาชิกซึ่งกรรมการดังกล่าวเป็น บุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ มีประสบการณ์ และมีความรับผิดชอบ ที่จะบริหารจัดการ กองทุน ซึ่งเป็นที่ยอมรับของประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง และต้องมีคุณสมบัติตาม ข้อ ๑๗

หลักเกณฑ์และวิธีการในการคัดเลือกกรรมการกองทุนนั้นให้คณะกรรมการ กองทุนออกข้อบังคับกองทุนตามมติของที่ประชุมสมาชิก

ข้อ ๑๗ กรรมการกองทุนต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังนี้

(๑) เป็นผู้มิใช่อยู่ในทะเบียนบ้านและอาศัยอยู่ในหมู่บ้านติดต่อกันเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่าสองปี ก่อนวันที่ได้รับคัดเลือกเป็นกรรมการกองทุน

(๒) เป็นผู้บรรลุนิติภาวะโดยมีอายุยี่สิบปีบริบูรณ์

(๓) ปฏิบัติตนอยู่ในหลักศาสนา มีความรับผิดชอบ เสียสละ มีส่วนร่วมในกิจกรรมชุมชน ไม่ติดการพนัน ไม่เกี่ยวข้องกับสิ่งเสพติด และไม่มีประวัติเสียหายด้าน การเงิน ตลอดจนยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตย

(๔) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย คนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๕) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท

(๖) ไม่เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่ามีความผิดแต่รอการกำหนดโทษหรือรอการลงโทษในความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่หรือความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน ยกเว้นความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์สินและความผิดฐานบุกรุก

(๗) ไม่เคยถูกให้ออก ปลดออก หรือไล่ออกจากราชการ องค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ เพราะทุจริตต่อหน้าที่หรือสร้างความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่ทางราชการ องค์กร หรือหน่วยงานที่สังกัด

(๘) ไม่เป็นผู้ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งที่เสียสิทธิตามมาตรา ๖๘ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

(๙) ไม่เป็นผู้ที่เคยพ้นจากตำแหน่งคณะกรรมการกองทุนตามข้อ ๒๐ (๓) และ (๕)

ข้อ ๑๘ คณะกรรมการกองทุนมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(๑) บริหารจัดการกองทุน รวมทั้งตรวจสอบ กำกับ ดูแล จัดสรรผลประโยชน์ของเงินกองทุน เพื่อสอดคล้องและเกื้อกูลกับกองทุนอื่นๆ ที่มีอยู่แล้วในหมู่บ้าน

(๒) ออกระเบียบ ข้อบังคับ หลักเกณฑ์หรือวิธีการเกี่ยวกับการบริหารกองทุนที่ไม่ขัดแย้งกับระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด และต้องได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมสมาชิก

(๓) รับสมาชิกและจัดทำทะเบียนสมาชิก ทั้งที่เป็นกลุ่ม องค์กรชุมชน หรือปัจเจกบุคคลในหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง

(๔) สำรวจและจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ อุตสาหกรรมครัวเรือน และวิสาหกิจชุมชนในเขตท้องที่หมู่บ้านหรือชุมชนเมืองนั้น ตลอดจนสำรวจและจัดทำข้อมูลดังกล่าวของกองทุนอื่นๆ ที่มีอยู่แล้วในหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง

(๕) พิจารณาการให้กู้เงินตามระเบียบ หลักเกณฑ์และวิธีการที่กองทุนกำหนด

(๖) ทำนิติกรรมสัญญา หรือ ดำเนินการกำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับภาระผูกพันของกองทุน

(๗) จัดหรือเรียกประชุมสมาชิกตามที่กำหนดหรือได้ตกลงกัน หรือตามที่สมาชิกจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของสมาชิกทั้งหมดลงลายมือชื่อทำหนังสือร้องขอ และจะต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในสิบห้าวัน นับแต่วันที่รับคำร้อง

(๘) จัดทำบัญชีและส่งมอบเงินที่ได้รับการจัดสรร ดอกผล ผลตอบแทน หรือรายได้ที่เกิดขึ้นจากเงินที่ได้รับการจัดสรรจากคณะกรรมการคืนให้แก่กองทุนให้ครบเต็มตามจำนวนที่ได้รับอนุมัติให้เบิกจ่าย ในกรณีที่คณะกรรมการมีหนังสือหรือคำสั่งเป็นที่สุดเนื่องจาก คณะกรรมการกองทุนไม่ปฏิบัติตามหรือบริหารจัดการกองทุนให้เป็นไปตามระเบียบหรือข้อบังคับ ที่กองทุนกำหนด

(๙) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการกำหนดหรือมอบหมาย

ข้อ ๑๙ กรรมการกองทุนมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสองปี

ในกรณีที่กรรมการกองทุนพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ให้คณะกรรมการกองทุนประกอบด้วยกรรมการกองทุนทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ และให้คณะกรรมการกองทุนจัดให้มีการคัดเลือกบุคคลเข้าดำรงตำแหน่งแทนกรรมการกองทุนซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในข้อ ๑๖ ภายในระยะเวลาสามสิบวัน

กรรมการกองทุนซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับคัดเลือกอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งเกินสองวาระติดต่อกันมิได้

ข้อ ๒๐ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระแล้ว กรรมการกองทุนพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) คณะกรรมการกองทุนมีมติให้ออกด้วยคะแนนเสียงเกินกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการกองทุนทั้งหมดเท่าที่มีอยู่
- (๔) ที่ประชุมสมาชิกมีมติให้ออกด้วยคะแนนเสียงเกินกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมด
- (๕) มีลักษณะต้องห้ามตามข้อ ๑๗ (๔) (๕) (๖) และ (๗)
- (๖) คณะกรรมการให้ออก เนื่องจากมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าขาดคุณสมบัติและมีลักษณะต้องห้ามตามข้อ ๑๗

ในกรณีที่กรรมการกองทุนพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ คณะกรรมการกองทุนอาจแต่งตั้งบุคคลจากสมาชิกเข้าดำรงตำแหน่งกรรมการกองทุนแทนก็ได้ และให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งแทนอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน

ให้นำบทบัญญัติในข้อ ๑๙ วรรคสาม มาใช้บังคับกับกรรมการกองทุนซึ่งพ้นจากตำแหน่งตาม (๒) และ (๓)

ข้อ ๒๑ ให้คณะกรรมการกองทุนเลือกกรรมการด้วยกันเป็นประธานกรรมการกองทุน รองประธานกรรมการกองทุน เภรัณญิกกองทุน และเลขานุการกองทุน

ข้อ ๒๒ การประชุมคณะกรรมการกองทุนต้องมีกรรมการมาประชุมเกินกึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการกองทุนทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ในขณะนั้น จึงจะเป็นองค์ประชุม

ถ้าประธานกรรมการกองทุนไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการกองทุนทำหน้าที่ประธานในที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการกองทุนและรองประธานกรรมการกองทุนไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

กรรมการกองทุนผู้ใดมีส่วนได้ส่วนเสียเป็นส่วนตัวในเรื่องใด ห้ามมิให้เข้าร่วมประชุมในเรื่องนั้น

หมวด ๖

กองทุนและสมาชิกกองทุน

ข้อ ๒๓ กองทุนหมู่บ้านและกองทุนชุมชนเมือง อาจประกอบด้วยเงินและทรัพย์สิน ดังนี้

- (๑) เงินที่ได้รับจัดสรรจากคณะกรรมการ
- (๒) เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคให้โดยปราศจากภาระผูกพัน
- (๓) เงินกู้ยืม
- (๔) ดอกผลหรือผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากกองทุน
- (๕) เงินฝากสัจจะและเงินรับฝาก
- (๖) เงินค่าหุ้น
- (๗) เงินสมทบจากกลุ่มหรือองค์กรสมาชิก
- (๘) เงินและทรัพย์สินอื่น ๆ ตามระเบียบที่กองทุนกำหนด

ข้อ ๒๔ สมาชิกกองทุน ประกอบด้วยบุคคลธรรมดาที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านนั้นและมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามข้อบังคับของกองทุน

การรับสมัครสมาชิกและการขาดจากสมาชิกภาพของสมาชิก ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ เงื่อนไขและวิธีการที่กองทุนกำหนด ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงความต้องการและการมีส่วนร่วมของประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนเมืองเป็นหลัก

ข้อ ๒๕ คณะกรรมการกองทุนสามารถกำหนดระเบียบเกี่ยวกับการส่งเสริมสนับสนุน ให้สมาชิกถือหุ้นของกองทุนหรือมีเงินฝากสัจจะไว้ที่กองทุน

ในการชำระค่าหุ้น สมาชิกอาจชำระเป็นเงิน ทรัพย์สิน หรือแรงงานตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่กองทุนกำหนด

ข้อ ๒๖ ให้มีการประชุมใหญ่สามัญประจำปีผู้ถือหุ้นอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้งภายใน กำหนดระยะเวลาสิบห้าวัน นับจากวันที่กรรมการกองทุนพ้นจากตำแหน่งตามวาระ เพื่อ พิจารณาผลการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนและรับรองคณะกรรมการกองทุนที่ได้รับ เลือกใหม่

วิธีการในการเรียกประชุมให้เป็นไปตามที่กองทุนกำหนด โดยคำนึงถึงจารีตประเพณี ของแต่ละหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง

ข้อ ๒๗ นอกจากการประชุมใหญ่สามัญประจำปีแล้ว คณะกรรมการกองทุน อาจ เรียกประชุมวิสามัญเมื่อใดก็ได้ เมื่อมีเหตุที่ต้องขอมติหรือขอความเห็นชอบจากที่ประชุม สมาชิกตามระเบียบนี้ หรือเมื่อคณะกรรมการกองทุนจะเห็นสมควร

นอกจากกรณีตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการกองทุนเรียกประชุมใหญ่วิสามัญ ภายในระยะเวลาสิบห้าวัน นับแต่วันที่ได้รับการร้องขอเป็นหนังสือจากสมาชิกซึ่งเข้าชื่อกันมี จำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมด

ข้อ ๒๘ ในการประชุมสมาชิกต้องมีสมาชิกมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวน สมาชิกทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

สมาชิกจะมอบอำนาจเป็นหนังสือให้บุคคลอื่นมาประชุมแทนตนก็ได้ แต่ผู้รับ มอบอำนาจนั้นจะรับมอบอำนาจจากสมาชิกเกินกว่าหนึ่งรายมิได้

การประชุมคราวใดมีสมาชิกมาประชุมไม่ครบองค์ประชุม ให้นัดประชุมอีก ครั้งหนึ่งภายในสิบห้าวันนับแต่วันนัดประชุมครั้งแรก ในการประชุมครั้งหลังถ้ามิใช่เป็นการ ประชุมใหญ่สามัญประจำปี เมื่อมีสมาชิกมาประชุมไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวน สมาชิกทั้งหมดก็ให้ถือเป็นองค์ประชุม

ข้อ ๒๙ สมาชิกคนหนึ่งให้ම්เสียงหนึ่งในการออกเสียงลงคะแนน
ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็น
เสียงชี้ขาด การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเป็นเสียงข้างมาก

หมวด ๗

การกู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

ข้อ ๓๐ สมาชิกตามข้อ ๑๘(๓) ที่ประสงค์จะขอกู้เงินจากกองทุนต้องจัดทำคำขอกู้โดยระบุวัตถุประสงค์ในการกู้ยืมเงินอย่างชัดเจน โดยให้ยื่นคำขอกู้ดังกล่าวต่อคณะกรรมการกองทุนให้คณะกรรมการกองทุนพิจารณาเงินกู้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กองทุนกำหนด

ข้อ ๓๑ คณะกรรมการกองทุนมีอำนาจในการอนุมัติเงินกู้รายหนึ่งไม่เกินจำนวนสองหมื่นบาท

ในกรณีที่คณะกรรมการกองทุนมีมติเห็นควรอนุมัติเงินกู้รายใดเกินกว่าจำนวนที่กำหนดไว้ตามวรรคหนึ่งให้คณะกรรมการกองทุนเรียกประชุมสมาชิกเพื่อให้สมาชิกพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดต่อไป แต่ทั้งนี้การอนุมัติเงินกู้รายหนึ่งต้องไม่เกินจำนวนห้าหมื่นบาท

การอนุมัติเงินกู้ฉุกเฉิน ให้คณะกรรมการกองทุนพิจารณาตามความเหมาะสมและจำเป็น

ข้อ ๓๒ ในกรณีที่คณะกรรมการกองทุนมีมติอนุมัติเงินกู้ยืมตามคำขอทั้งหมดหรือบางส่วน ให้บันทึกความเห็นในแบบคำขอกู้ยืมเงิน พร้อมทั้งส่งสำเนาแบบคำขอกู้ยืมเงินตลอดจนเงื่อนไขและรายละเอียดในการอนุมัติเงินกู้ แจ้งให้ผู้ขอกู้และธนาคารรับทราบโดยเร็ว

ให้คณะกรรมการกองทุนแต่งตั้งผู้แทนกรรมการกองทุนอย่างน้อยสองคน เป็นผู้แทนคณะกรรมการกองทุนในการทำสัญญากู้ยืมเงินกับผู้ขอกู้ที่ได้รับอนุมัติเงินกู้

ให้ผู้ขอกู้ที่ได้รับอนุมัติเงินกู้ เปิดบัญชีออมทรัพย์กับธนาคาร และแจ้งหมายเลขบัญชีออมทรัพย์ให้คณะกรรมการกองทุนรับทราบโดยเร็ว

การโอนเงินเข้าบัญชีผู้ตามวรรคสอง ธนาคารจะเป็นผู้ทำหน้าที่โอนเงินเข้าในบัญชีผู้ผ่านการพิจารณาอนุมัติจากคณะกรรมการกองทุน ตามคำสั่งและเงื่อนไขของคณะกรรมการกองทุน

ข้อ ๓๓ คณะกรรมการกองทุนอาจเรียกหลักประกันเงินกู้ ไม่ว่าจะเป็นคนหรือทรัพย์สินตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กองทุนกำหนด

ข้อ ๓๔ ให้คณะกรรมการกองทุนกำหนดอัตราดอกเบี้ยหรือค่าตอบแทนเงินฝาก และเงินกู้เป็นอัตราที่แน่นอนตามความเห็นชอบจากที่ประชุมสมาชิก โดยคำนึงถึงจรรยาบรรณ และสภาพเศรษฐกิจและสังคมในหมู่บ้านและชุมชนเมืองเป็นหลัก และปิดประกาศอัตราดอกเบี้ยหรือค่าตอบแทนดังกล่าวอย่างเปิดเผย

ข้อ ๓๕ การกำหนดระยะเวลาชำระคืนเงินกู้ ให้คณะกรรมการกองทุนพิจารณาตามความเหมาะสมแห่งสัญญาเงินกู้แต่ละราย การชำระคืนเงินต้นพร้อมดอกเบี้ยหรือค่าตอบแทนให้ผู้ชำระให้แล้วเสร็จสิ้นภายในกำหนดระยะเวลาไม่เกินหนึ่งปี นับแต่วันที่ทำสัญญาการชำระคืนเงินกู้หรือเงินลงทุนทุกประเภท ผู้กู้หรือผู้ที่นำเงินไปลงทุนจะต้องนำเงินไปส่งคืน ณ ธนาคาร และนำหลักฐานการส่งชำระคืนเงินกู้หรือเงินลงทุนไปมอบให้คณะกรรมการกองทุน เพื่อเป็นหลักฐานในการจัดทำบัญชีหรือดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง

ข้อ ๓๖ ในกรณีที่ผู้กู้ผิดสัญญาไม่ชำระคืนเงินกู้พร้อมดอกเบี้ยหรือค่าตอบแทนตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในสัญญากู้ยืมเงิน ให้ผู้กู้เสียเบี้ยปรับตามจำนวนที่ระเบียบหรือข้อบังคับที่กองทุนกำหนดไว้อย่างแน่นอนสำหรับจำนวนที่ขาดหรือค้างชำระ เว้นแต่ผู้กู้ได้รับอนุญาตให้ผ่อนผันการชำระหนี้

คณะกรรมการกองทุนอาจพิจารณายกเลิกหรือปรับลดเบี้ยปรับให้แก่ผู้กู้รายหนึ่งรายใดก็ได้เมื่อมีเหตุผลอันสมควร และด้วยความเห็นชอบจากที่ประชุมสมาชิกด้วยเสียงเกินกึ่งหนึ่ง หรือดำเนินการอื่นๆ ตามระเบียบที่กองทุนกำหนด

ข้อ ๓๗ ในกรณีที่ผู้กู้มิได้เริ่มดำเนินการตามวัตถุประสงค์ในการขอกู้ยืมเงินหรือเมื่อมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้กุนำเงินไปใช่นอกกรอบวัตถุประสงค์โดยปราศจากเหตุผล

อันสมควร ให้คณะกรรมการกองทุนมีอำนาจยกเลิกสัญญาและเรียกคืนเงินกู้พร้อมดอกเบี้ยหรือค่าตอบแทนที่ค้างชำระคืนเต็มจำนวนได้โดยทันที

ให้คณะกรรมการกองทุนเรียกประชุมสมาชิกเพื่อลงมติให้ผู้กู้ซึ่งนำเงินกู้ไปใช้ นอกกรอบวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในคำขอกู้ยืมเงินพ้นจากสมาชิกภาพในระยะเวลาสามสัปดาห์หลังจากวันยกเลิกสัญญา

สมาชิกซึ่งที่ประชุมสมัชชามีมติให้พ้นจากสมาชิกภาพตามวรรคสอง ห้ามมิให้สมัครเข้าเป็นสมาชิกของกองทุนเป็นระยะเวลาสองปี

หมวด ๘

การทำบัญชีและการตรวจสอบ

ข้อ ๓๘ ให้คณะกรรมการกองทุนจัดทำบัญชีของกองทุนตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนดอย่างน้อยเดือนละหนึ่งครั้ง และแจ้งให้สมาชิกทราบ รวมทั้งให้จัดทำสรุปผลการดำเนินงานประจำปีรายงานต่อคณะกรรมการอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

คณะกรรมการกองทุนต้องจัดให้มีระบบการตรวจสอบภายในเกี่ยวกับการบริหารจัดการ การเงิน การบัญชี และการพัสดุ โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบของสมาชิกเป็นหลัก

คณะกรรมการอาจแต่งตั้งบุคคลหรือคณะบุคคลที่เห็นสมควรเป็นผู้ตรวจสอบกองทุน เพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบและประเมินผลการบริหารจัดการกองทุนและการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนได้ตามที่เห็นสมควร ในกรณีนี้ให้คณะกรรมการกองทุนมีหน้าที่อำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบกองทุน

ข้อ ๓๙ ให้คณะกรรมการกองทุนจัดทำรายงานการเงินตามแบบที่คณะกรรมการกำหนด และส่งให้ผู้ตรวจสอบบัญชีที่คณะกรรมการกำหนดภายในระยะเวลาสามสิบวันนับแต่วันสิ้นปีทางบัญชีของทุกปี

ให้คณะกรรมการกองทุนแต่งตั้งผู้ตรวจสอบบัญชีกองทุน เพื่อทำหน้าที่ประเมินผล

การใช้จ่ายเงินและทรัพย์สินของกองทุน โดยให้แสดงความคิดเห็นเป็นข้อวิเคราะห์ว่าการใช้จ่ายดังกล่าวเป็นไปตามวัตถุประสงค์ ประหยัด และได้ผลตามเป้าหมายเพียงใด และให้ทำบันทึก รายงานผลการสอบบัญชีต่อคณะกรรมการกองทุน พร้อมทั้งจัดพิมพ์เผยแพร่ต่อสมาชิกและสาธารณชน

ข้อ ๔๐ การจัดสรรกำไรสุทธิ เมื่อสิ้นปีทางบัญชีหากปรากฏว่าปีใดมีกำไรสุทธิคณะกรรมการกองทุนสามารถนำกำไรสุทธิมาจัดสรรตามระเบียบและหลักเกณฑ์ที่กองทุนกำหนด

หมวด ๙

บทเฉพาะกาล

ข้อ ๔๑ ในวาระเริ่มแรกในส่วนของหมู่บ้าน ให้ผู้ใหญ่บ้านเรียกประชุมหัวหน้าครัวเรือนในหมู่บ้านครัวเรือนละหนึ่งคน เพื่อเปิดเวทีชาวบ้านในการดำเนินการเลือกคณะกรรมการกองทุนจากผู้ที่มีคุณสมบัติตามข้อ ๑๗ โดยมีคณะกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอเป็นผู้ให้คำปรึกษาแนะนำ ตลอดจนสนับสนุนให้การเลือกสรรดำเนินไปด้วยความโปร่งใส บริสุทธิ์ ยุติธรรม

การประชุมตามวรรคหนึ่ง ผู้มาประชุมจะต้องมีหัวหน้าครัวเรือนจำนวนไม่น้อยกว่าสามในสี่ของครัวเรือนทั้งหมดในหมู่บ้าน ทั้งนี้ หัวหน้าครัวเรือนอาจมอบหมายให้ผู้แทนครัวเรือนเข้าประชุมแทนได้

เมื่อที่ประชุมกำหนดวิธีการเลือกแล้วเสร็จ ให้ผู้ใหญ่บ้านและประชาคมหมู่บ้าน ตลอดจนคณะกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอสนับสนุนให้การเลือกคณะกรรมการกองทุนเป็นไปตามมติของเวทีชาวบ้าน

ในส่วนของชุมชนเมืองให้ประธานคณะกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอเป็นผู้ทำหน้าที่แทนผู้ใหญ่บ้านตามวรรคแรก

ข้อ ๔๒ เมื่อครบกำหนดระยะเวลาหนึ่งปีนับแต่วันที่กรรมการกองทุนตามข้อ ๔๑ เข้าดำรงตำแหน่ง ให้กรรมการกองทุนจับสลากออกจำนวนกึ่งหนึ่งของคณะกรรมการกองทุน

ทั้งหมด

ให้นำบทบัญญัติในข้อ ๑๙ วรรคสองและวรรคสาม มาใช้บังคับกับการณ์ตามวรรคหนึ่งโดยอนุโลม

ข้อ ๔๓ คณะกรรมการกองทุนตามข้อ ๔๑ ต้องดำเนินการยื่นขอขึ้นทะเบียนจัดตั้งกองทุนต่อคณะกรรมการหรือหน่วยงานที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการ และเปิดบัญชีเงินฝากของคณะกรรมการกองทุนให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวันหลังจากได้รับเลือก

ข้อ ๔๔ ให้คณะกรรมการกองทุนตามข้อ ๔๑ เปิดบัญชีเงินฝากออมทรัพย์ภายใต้ชื่อบัญชี “กองทุนหมู่บ้าน (ชื่อบ้าน.....หมู่ที่.....ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....)” ไว้กับธนาคาร เพื่อรับโอนเงินที่ได้รับจัดสรรจากคณะกรรมการ

ข้อ ๔๕ ภายในหนึ่งปีนับตั้งแต่วันที่ระเบียบนี้ใช้บังคับ ให้คณะกรรมการประเมินผลการดำเนินการตามระเบียบนี้ เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมต่อไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๙ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๔๔

ลงนาม สุวิทย์ คุณกิตติ

(นายสุวิทย์ คุณกิตติ)

รองนายกรัฐมนตรี

ประธานกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๘ ตอนพิเศษ ๔๘ง ลงวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๔๔

ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ
ว่าด้วย การจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ
(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงแก้ไขระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๔ ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๑๐ (๘) แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๔ คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ จึงออกระเบียบไว้ดังนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกความในข้อ ๑๖ วรรคหนึ่ง แห่งระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๔ และให้ใช้ข้อความดังต่อไปนี้แทน

“ให้กองทุนแต่ละกองทุนมีคณะกรรมการกองทุน จำนวนไม่น้อยกว่าเก้าคนแต่ไม่เกินสิบห้าคน ประกอบด้วย กรรมการทั้งชายและหญิง ในสัดส่วนเท่าเทียมกัน ซึ่งมาจากการคัดเลือกกันเองโดยสมาชิกซึ่งกรรมการดังกล่าวเป็นบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ มีประสบการณ์ และมีความรับผิดชอบที่จะบริหารจัดการกองทุน ซึ่งเก็บที่ผลมรดกของ

ประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง และต้องมีคุณสมบัติตามข้อ ๑๗”

ข้อ ๔ ให้ยกเลิกความในข้อ ๔๑ วรรคหนึ่ง แห่งระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๔ และให้ใช้ข้อความดังต่อไปนี้แทน

“ในวาระเริ่มแรกในส่วนของหมู่บ้าน ให้ผู้ใหญ่บ้านเรียกประชุมหัวหน้าครัวเรือนในหมู่บ้านครัวเรือนละหนึ่งคน เพื่อเปิดเวทีชาวบ้านในการชี้แจง ทำความเข้าใจ เตรียมความพร้อม และดำเนินการเลือกคณะกรรมการกองทุนจากผู้ที่มีคุณสมบัติตามข้อ ๑๗ โดยมีคณะกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอเป็นผู้ให้คำปรึกษาแนะนำ ตลอดจนสนับสนุนให้การเลือกสรรดำเนินไปด้วยความโปร่งใส บริสุทธิ์ ยุติธรรม”

ประกาศ ณ วันที่ ๑๖ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๔

ลงนาม สุวิทย์ คุณกิตติ

(นายสุวิทย์ คุณกิตติ)

รองนายกรัฐมนตรี

ประธานกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับประกาศทั่วไป เล่ม ๑๑๘ ตอนพิเศษ ๕๗ง
ลงวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๔

หมายเหตุ หมายเลขที่ปรากฏตรงกลางหน้าเป็นหมายเลขของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี

ภาคผนวก ข

แบบติดตามสังเกตการณ์คัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน/ชุมชนเมือง

แบบติดตามสังเกตการณ์คัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน/ชุมชนเมือง 95

ชื่อบ้าน/ชุมชน.....หมู่ที่.....ตำบล/แขวง/เทศบาล.....อำเภอ/เขต.....
จังหวัด.....

๑. กระบวนการเลือกคณะกรรมการกองทุน ตามข้อ ๔๑ ของระเบียบคณะกรรมการว่าด้วย การจัดตั้งและบริหาร
กองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๔ (สังเกตการณ์)

(๑.๑) จำนวนครัวเรือนที่เข้าร่วมประชุม จะต้องมีครัวเรือนสามในสี่ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมด

ถูกต้อง

ไม่ถูกต้อง

(๑.๒) การเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ให้เป็นไปตามมติที่ประชุม

ถูกต้อง

ไม่ถูกต้อง

(๑.๓) วันที่เลือกคณะกรรมการกองทุน

ก่อนประกาศคณะกรรมการ

หลังประกาศคณะกรรมการ

๒. คุณสมบัติของคณะกรรมการกองทุน ตามข้อ ๑๗ ของระเบียบคณะกรรมการว่าด้วยการจัดตั้งและบริหาร
กองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๔ (สอบถามข้อมูลภายในหมู่บ้าน และข้อมูลทางราชการ)

คุณสมบัติตามที่กำหนดไว้ในระเบียบ
๑. เป็นผู้ที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านและอาศัยอยู่ในหมู่บ้านติดต่อกันเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า ๒ ปี ก่อนวันที่ได้รับเลือกเป็นกรรมการกองทุน
๒. เป็นผู้บรรลุนิติภาวะโดยมีอายุยี่สิบปีบริบูรณ์
๓. ปฏิบัติตนอยู่ในหลักศาสนา มีความรับผิดชอบ เสียสละมีส่วนร่วมในกิจกรรมชุมชน ไม่ติดการพนัน ไม่เกี่ยวข้องกับสิ่งเสพติด และไม่มีประวัติเสียหายทางการเงิน ตลอดจนขยันหมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตย
๔. ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย คนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
๕. ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท
๖. ไม่เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่ามีความผิดแต่รอการกำหนดโทษหรือการลงโทษในความผิดตำแหน่งหน้าที่หรือความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน ยกเว้นความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์สินและความผิดฐานบุกรุก
๗. ไม่เคยถูกให้ออก ปลดออก หรือไล่ออกจากราชการ องค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ เพราะทุจริตต่อหน้าที่หรือสร้างความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่ทางราชการ องค์กร หรือหน่วยงานที่สังกัด
๘. ไม่เป็นผู้ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งที่เสียสิทธิตามมาตรา๖๘วรรคสองของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๐
๙. ไม่เป็นผู้ที่เคยพ้นจากตำแหน่งคณะกรรมการกองทุนตามข้อ ๒๐ (๓) และ (๔)

ผลการประเมิน มีคุณสมบัติครบถ้วนทุกข้อ/ทุกคน
 มีคุณสมบัติครบถ้วนทุกข้อ เฉพาะบางคน

๑. ....ชาตคุณสมบัติเรื่อง.....
๒. ....ชาตคุณสมบัติเรื่อง.....
๓. ....ชาตคุณสมบัติเรื่อง.....
๔. ....ชาตคุณสมบัติเรื่อง.....
๕. ....ชาตคุณสมบัติเรื่อง.....

มีคุณสมบัติไม่ครบถ้วนทุกข้อ/ทุกคน

.....
(.....)
ตำแหน่ง.....
ผู้ติดตาม/สังเกตการณ์
วันที่.....

ภาคผนวก ค

แบบคำขอขึ้นทะเบียนและประเมินความพร้อมกองทุนหมู่บ้าน/ชุมชนเมือง

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

แบบคำขอขึ้นทะเบียนและประเมินความพร้อมกองทุนหมู่บ้าน/ชุมชนเมือง
จัดทำโดย

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน/ชุมชน.....หมู่ที่.....
ตำบล/แขวง/เทศบาล.....อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....

คำชี้แจง

แบบประเมินความพร้อมกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองจัดทำขึ้น เพื่อให้คณะกรรมการ
กองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองได้ประเมินความพร้อมในด้านต่าง ๆ ของหมู่บ้านและ
ชุมชนรวมทั้งให้ข้อมูลรายละเอียดตามความเป็นจริง สำหรับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน
และชุมชนเมืองแห่งชาติใช้ในการกำหนดนโยบายและแนวทางในการพัฒนาหมู่บ้านและ
ชุมชนเมืองให้มีความเจริญก้าวหน้าทั้งในด้านเศรษฐกิจและสังคมต่อไป

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของหมู่บ้าน/ชุมชน

๑. จำนวนประชากรในหมู่บ้าน/ชุมชน.....คน
๒. จำนวนครัวเรือนในหมู่บ้าน/ชุมชน.....ครัวเรือน
๓. อาชีพของประชากรในหมู่บ้าน/ชุมชน ประกอบด้วย

๑. ....
๒. ....
๓. ....
๔. ....

๔. ผลผลิตของประชากรในหมู่บ้าน/ชุมชน

- ๔.๑ ผลผลิตด้านการเกษตรและอื่น ๆ ในหมู่บ้าน/ชุมชน ประกอบด้วย (เช่น จากการเพาะปลูก
การเลี้ยงสัตว์ การทำประมง อุตสาหกรรมในครัวเรือน หรือ โรงงานเอกชนที่อยู่ในเขตหมู่บ้าน/
ชุมชน เป็นต้น)

๑. ....
๒. ....
๓. ....
๔. ....
๕. ....

- ๔.๒ ผลผลิตจากข้อ ๔.๑ ซึ่งเป็นผลผลิตด้านการเกษตรมีการแปรรูปก่อนส่งไปจำหน่ายที่อื่นหรือไม่

ไม่มี

มี

คือ ๑. ....แปรรูปเป็น.....
๒. ....แปรรูปเป็น.....
๓. ....แปรรูปเป็น.....

๔.๓ การแปรรูปผลผลิตตามข้อ ๔.๒ ใครเป็นผู้ดำเนินการ

ผลผลิตแต่ละครัวเรือนเป็นผู้ดำเนินการ ประกอบด้วย

- ๑. ....
- ๒. ....
- ๓. ....

ผลผลิตที่หลายครัวเรือนร่วมกันดำเนินการ ประกอบด้วย

- ๑. ....
- ๒. ....
- ๓. ....

ผลผลิตที่โรงงานเอกชนในหมู่บ้าน/ชุมชน เป็นผู้ผลิต ประกอบด้วย

- ๑. ....
- ๒. ....
- ๓. ....

๔.๔ นอกเหนือจากการใช้วัตถุดิบในหมู่บ้าน/ชุมชน ซึ่งใช้ในการแปรรูปหรือผลิตสินค้าแล้วมีการ
ใช้วัตถุดิบจากแหล่งอื่นนอกหมู่บ้าน/ชุมชน มาใช้ในการผลิตสินค้าบ้างหรือไม่

ไม่ได้ใช้วัตถุดิบจากนอกหมู่บ้าน/ชุมชน

ใช้วัตถุดิบจากที่อื่น คือ ๑. .... สั่งซื้อจาก.....
 ๒. .... สั่งซื้อจาก.....
 ๓. .... สั่งซื้อจาก.....

๔.๕ ผลผลิตของหมู่บ้าน/ชุมชน ส่วนใหญ่จะส่งไปจำหน่ายที่ใดบ้าง (ระบุจังหวัด)

- ๑. จังหวัด.....สินค้าที่ส่งไปจำหน่าย คือ.....
- ๒. จังหวัด.....สินค้าที่ส่งไปจำหน่าย คือ.....
- ๓. จังหวัด.....สินค้าที่ส่งไปจำหน่าย คือ.....

๕. รายได้เฉลี่ยของประชากรในหมู่บ้าน/ชุมชน ต่อครัวเรือน.....บาทต่อปี

ส่วนที่ ๒ คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน/ชุมชนเมือง

๑. จำนวนครัวเรือนที่เข้าร่วมการประชุมเพื่อกำหนดวิธีการเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน/ชุมชนเมือง.....ครัวเรือน

๒. วิธีการคัดเลือกกรรมการกองทุนหมู่บ้าน/ชุมชนเมือง (โดยย่อ)

.....

.....

.....

๓. วันที่มีการเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน/ชุมชนเมือง วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

๔. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน/ชุมชนเมืองทุกคนมีคุณสมบัติครบถ้วน ตามระเบียบของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านฯ หรือไม่

มีครบทุกคน

ไม่ครบทุกคน คือ ๑. ....ขาดคุณสมบัติเรื่อง.....

๒. ....ขาดคุณสมบัติเรื่อง.....

๓. ....ขาดคุณสมบัติเรื่อง.....

๕. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน/ชุมชน ได้ร่วมกันประเมินประสิทธิภาพในการบริหารเงินกองทุนหมู่บ้าน/ชุมชนของตนเองแล้วมีความเห็นว่า จำนวนคณะกรรมการที่มีประสิทธิภาพมีจำนวน

ตั้งแต่ ๕ คน ขึ้นไป

ต่ำกว่า ๕ คน หรือ ไม่มี

๖. รายชื่อของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน/ชุมชนเมือง ผู้ทรงคุณวุฒิ และที่ปรึกษาของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน/ชุมชนเมืองนี้ ประกอบด้วยคณะกรรมการ.....คน ผู้ทรงคุณวุฒิ.....คนที่ปรึกษา.....คน ดังนี้

(โปรดระบุตำแหน่งที่ได้รับมอบหมายของคณะกรรมการในลำดับที่ ๔ - ๑๕ ในช่องว่างที่จัดเตรียมไว้)

ตำแหน่ง	ชื่อ-นามสกุล	อายุ (ปี)	การศึกษา	อาชีพ	รายได้ต่อปี (บาท)	ประสบการณ์/ความสามารถพิเศษ ที่เป็นประโยชน์ต่อกองทุนหมู่บ้าน/ชุมชนเมือง
๑. ประธาน						
๒. รองประธาน						
๓. เลขานุการ						
๔. กรรมการ ตำแหน่ง.....						
๕. กรรมการ ตำแหน่ง.....						

ตำแหน่ง	ชื่อ-นามสกุล	อายุ (ปี)	การศึกษา	อาชีพ	รายได้ต่อปี (บาท)	ประสบการณ์/ความ สามารถพิเศษ ที่เป็นประโยชน์ต่อ กองทุนหมู่บ้าน/ชุมชนเมือง
๖. กรรมการ ตำแหน่ง.....						
๗. กรรมการ ตำแหน่ง.....						
๘. กรรมการ ตำแหน่ง.....						
๙. กรรมการ ตำแหน่ง.....						
๑๐. กรรมการ ตำแหน่ง.....						
๑๑. กรรมการ ตำแหน่ง.....						
๑๒. กรรมการ ตำแหน่ง.....						
๑๓. กรรมการ ตำแหน่ง.....						
๑๔. กรรมการ ตำแหน่ง.....						
๑๕. กรรมการ ตำแหน่ง.....						

- ผู้ทรงคุณวุฒิและที่ปรึกษา

ตำแหน่ง	ชื่อ-นามสกุล	อายุ (ปี)	การศึกษา	อาชีพ	รายได้ต่อปี (บาท)	ประสบการณ์/ความ สามารถพิเศษ ที่เป็นประโยชน์ต่อ กองทุนหมู่บ้าน/ชุมชนเมือง
๑. ☐ ผู้ทรงคุณวุฒิ ☐ ที่ปรึกษา						
๒. ☐ ผู้ทรงคุณวุฒิ ☐ ที่ปรึกษา						
๓. ☐ ผู้ทรงคุณวุฒิ ☐ ที่ปรึกษา						
๔. ☐ ผู้ทรงคุณวุฒิ ☐ ที่ปรึกษา						
๕. ☐ ผู้ทรงคุณวุฒิ ☐ ที่ปรึกษา						
๖. ☐ ผู้ทรงคุณวุฒิ ☐ ที่ปรึกษา						
๗. ☐ ผู้ทรงคุณวุฒิ ☐ ที่ปรึกษา						
๘. ☐ ผู้ทรงคุณวุฒิ ☐ ที่ปรึกษา						

ส่วนที่ ๓ การเตรียมความพร้อมของหมู่บ้าน/ชุมชนเมือง

๑. ระเบียบข้อบังคับสำหรับการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้าน/ชุมชนเมือง

- มีแล้ว
- อยู่ในระหว่างยกร่าง
- ยังไม่มีระเบียบข้อบังคับ

๒. ระเบียบข้อบังคับ มีข้อกำหนดในเรื่องต่อไปนี้แล้วหรือไม่

มี ยังไม่มี

- ข้อบังคับเกี่ยวกับสมาชิกภาพ (การเข้าเป็นสมาชิก การลาออก การฝากเงินออม การถือหุ้น ค่าธรรมเนียม และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสมาชิก)
- ข้อบังคับเกี่ยวกับการรับเงิน การจ่ายเงินของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน
- ข้อบังคับเกี่ยวกับการกู้ยืมเงิน และชำระคืนเงินกู้
- ข้อบังคับเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีของกองทุน
- ข้อบังคับเกี่ยวกับ.....
- ข้อบังคับเกี่ยวกับ.....
- ข้อบังคับเกี่ยวกับ.....

๓. วิธีการกำหนดระเบียบข้อบังคับ กำหนดขึ้นโดย

- คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน/ชุมชนเมือง เป็นผู้กำหนดขึ้นเอง
- คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน/ชุมชนเมือง และประชาชนในหมู่บ้านร่วมกันกำหนดขึ้น

ส่วนที่ ๔ ทุนดำเนินการของกองทุนหมู่บ้าน/ชุมชนเมือง

๑. จำนวนกลุ่ม/องค์กรชุมชนภายในหมู่บ้าน ณ ปัจจุบันมีจำนวน.....กลุ่ม จำแนกเป็น

ลำดับ ที่	ชื่อกลุ่ม	กิจกรรมกลุ่ม	จำนวนสมาชิก (คน)	วันที่จัดตั้งขึ้น	เงินทุนสะสม (บาท)
๑					
๒					
๓					
๔					
๕					

ลำดับ ที่	ชื่อกลุ่ม	กิจกรรมกลุ่ม	จำนวนสมาชิก (คน)	วันที่จัดตั้งขึ้น	เงินทุนสะสม (บาท)
๖					
๗					
๘					
๙					
๑๐					

๒. ปัจจุบันกองทุนหมู่บ้าน/ชุมชน มีสมาชิกแล้ว ประกอบด้วย

- สมาชิกประเภทบุคคล คือ หัวหน้าครัวเรือน.....คน
- สมาชิกสมทบ.....คน
- สมาชิกประเภทองค์กร/กลุ่มในชุมชน.....กลุ่ม

๓. จำนวนเงินที่สมาชิกได้เข้ามามีส่วนร่วมกับกองทุนหมู่บ้าน/ชุมชน ในรูปของการถือหุ้น/การออม/ค่าธรรมเนียม/เงินบริจาค หรือให้เปล่า ในปัจจุบันมีดังนี้

- เงินออม/เงินถือหุ้น เป็นเงิน.....บาท
- ค่าธรรมเนียม เป็นเงิน.....บาท
- เงินบริจาค/ให้เปล่า เป็นเงิน.....บาท
- เงินอื่น ๆ คือ.....
- รวมเป็นเงินทั้งสิ้น เป็นเงิน.....บาท

๔. การเปิดบัญชีเงินฝากกับธนาคารออมสิน

- ยังไม่ได้เปิดบัญชี
- เปิดบัญชีแล้ว เลขที่บัญชี.....ธนาคารออมสินสาขา.....
- วันที่เปิดบัญชี.....
- จำนวนเงินฝากคงเหลือ ณ ปัจจุบัน เป็นเงิน.....บาท

๕. หมู่บ้าน/ชุมชน มีความร่วมมือหรือเชื่อมโยงในการพัฒนา กับหมู่บ้าน ชุมชน หรือ เครือข่ายอื่นนอก หมู่บ้าน/ชุมชนหรือไม่

ยังไม่มี

- มี ได้แก่
- หมู่บ้าน/ชุมชน/เครือข่าย.....
กิจกรรมที่ร่วมกันดำเนินงาน.....
  - หมู่บ้าน/ชุมชน/เครือข่าย.....
กิจกรรมที่ร่วมกันดำเนินงาน.....
  - หมู่บ้าน/ชุมชน/เครือข่าย.....
กิจกรรมที่ร่วมกันดำเนินงาน.....

ส่วนที่ ๕ แนวคิดในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง เมื่อได้รับการสนับสนุนเป็นวงเงิน ไม่เกิน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท จากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

๑. วิธีการในการบริหารเงินกองทุนหมู่บ้าน/ชุมชนเมือง ให้มีการกระจายผลประโยชน์อย่างทั่วถึง มีดังนี้....

.....
.....
.....
.....

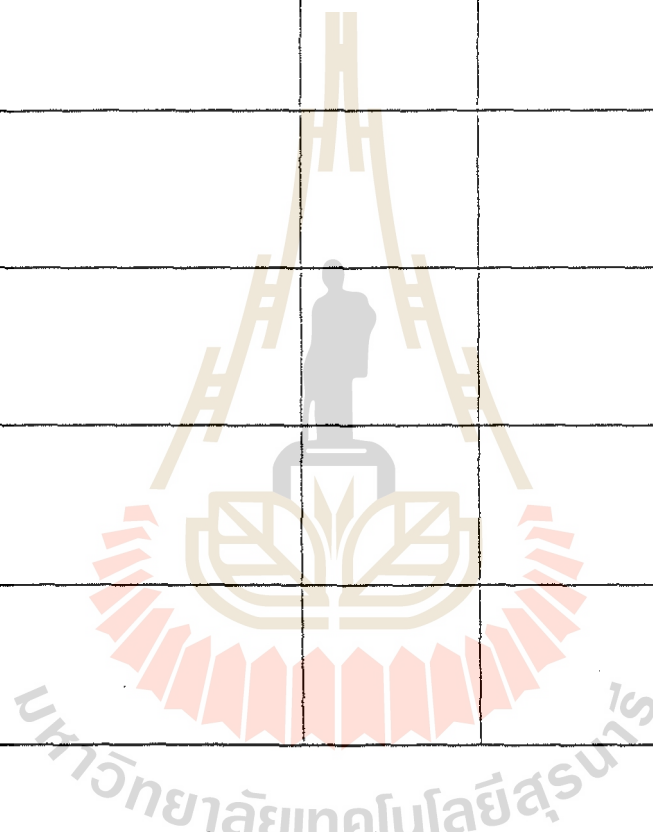
๒. วิธีการในการบริหารเงินกองทุนหมู่บ้าน/ชุมชนเมือง ให้มีการหมุนเวียนอย่างต่อเนื่อง มีดังนี้.....

.....
.....
.....

๓. กองทุนหมู่บ้าน/ชุมชนเมือง จะให้สมาชิกกู้ยืมเพื่อกิจกรรมอะไรบ้าง

ลำดับ ที่	กิจกรรมที่ให้กู้ยืม	วงเงินกู้ยืม (บาท)	อัตราดอกเบี้ย (ร้อยละต่อปี)	ระยะเวลาชำระเงิน (เดือน/ปี)	ข้อกำหนดหรือ เงื่อนไขสำคัญ
๑					
๒					
๓					

ลำดับ ที่	กิจกรรมที่ให้กู้ยืม	วงเงินกู้ยืม (บาท)	อัตราดอกเบี้ย (ร้อยละต่อปี)	ระยะเวลาชำระเงิน (เดือน/ปี)	ข้อกำหนดหรือ เงื่อนไขสำคัญ
๔					
๕					
๖					
๗					
๘					
๙					
๑๐					

๔. หลักเกณฑ์ในการพิจารณาเงินกู้ จะพิจารณาถึง.....
 .....
 .....
 .....

๕. วิธีการในการควบคุมและติดตามการใช้เงินกู้ วิธีดังนี้.....
 .....
 .....
 .....

๖. วิธีการป้องกันความเสี่ยงภัยในการให้กู้ประกอบด้วย.....
.....
.....
.....
๗. วิธีการแก้ไขปัญหาในกรณีที่สมาชิกได้รับเงินกู้ไปแล้วไม่ส่งใช้คืนเงินต้น และดอกเบี้ยเงินกู้คืนตามสัญญาคือ.....
.....
.....
๘. แนวทางในการบริหารกองทุนหมู่บ้าน/ชุมชนเมืองในด้านการจัดสวัสดิการให้แก่ประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชน มีแนวทางดังนี้
.....
.....
.....
๙. ข้อคิดเห็นอื่น ๆ ในการบริหารกองทุนหมู่บ้าน/ชุมชนเมือง
๑) .....
๒) .....
๓) .....
๑๐. การประเมินความพร้อมในหมู่บ้าน/ชุมชนเมือง
 มั่นใจว่าหมู่บ้าน/ชุมชน มีความพร้อมรับการสนับสนุนเงินจัดสรรจากคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ
 ยังไม่มั่นใจว่าหมู่บ้าน/ชุมชน มีความพร้อมกับการสนับสนุนเงินจัดสรรจากคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ เนื่องจาก
๑) .....
๒) .....
๓) .....
๔) .....
๕) .....

๑๐.๑ จากปัญหาและความไม่มั่นใจข้างต้นคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน/ชุมชนเมือง สามารถดำเนินการแก้ไขปรับปรุงได้เองหรือใช้เครือข่ายร่วมกับแก้ไขปรับปรุงในเรื่องใดบ้าง

- ๑) .....
- ๒) .....
- ๓) .....

๑๐.๒ รัฐบาลจะต้องให้การสนับสนุนด้านวิชาการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเรื่องใด

- ๑) .....
- ๒) .....
- ๓) .....

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าได้ประเมินและให้ข้อมูลตามความเป็นจริงทุกประการ

ลงชื่อ..... ลงชื่อ.....
 (.....) (.....)
 ประธาน รองประธาน

ลงชื่อ..... ลงชื่อ.....
 (.....) (.....)
 เลขานุการ กรรมการ

ลงชื่อ.....
 (.....)
 กรรมการ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

ได้ขึ้นทะเบียนคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน/ชุมชนเมืองแล้ว
 เมื่อวันที่.....
 เลขที่ทะเบียน.....
 ลงชื่อ.....
 (.....)
 ตำแหน่ง.....
 ผู้ขึ้นทะเบียน

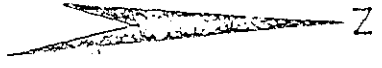
หมายเหตุ หมายเลขที่ปรากฏตรงกลางหน้าเป็นหมายเลขของแบบคำขอขึ้นทะเบียนและประเมินความพร้อมกองทุนหมู่บ้าน/ชุมชนเมือง

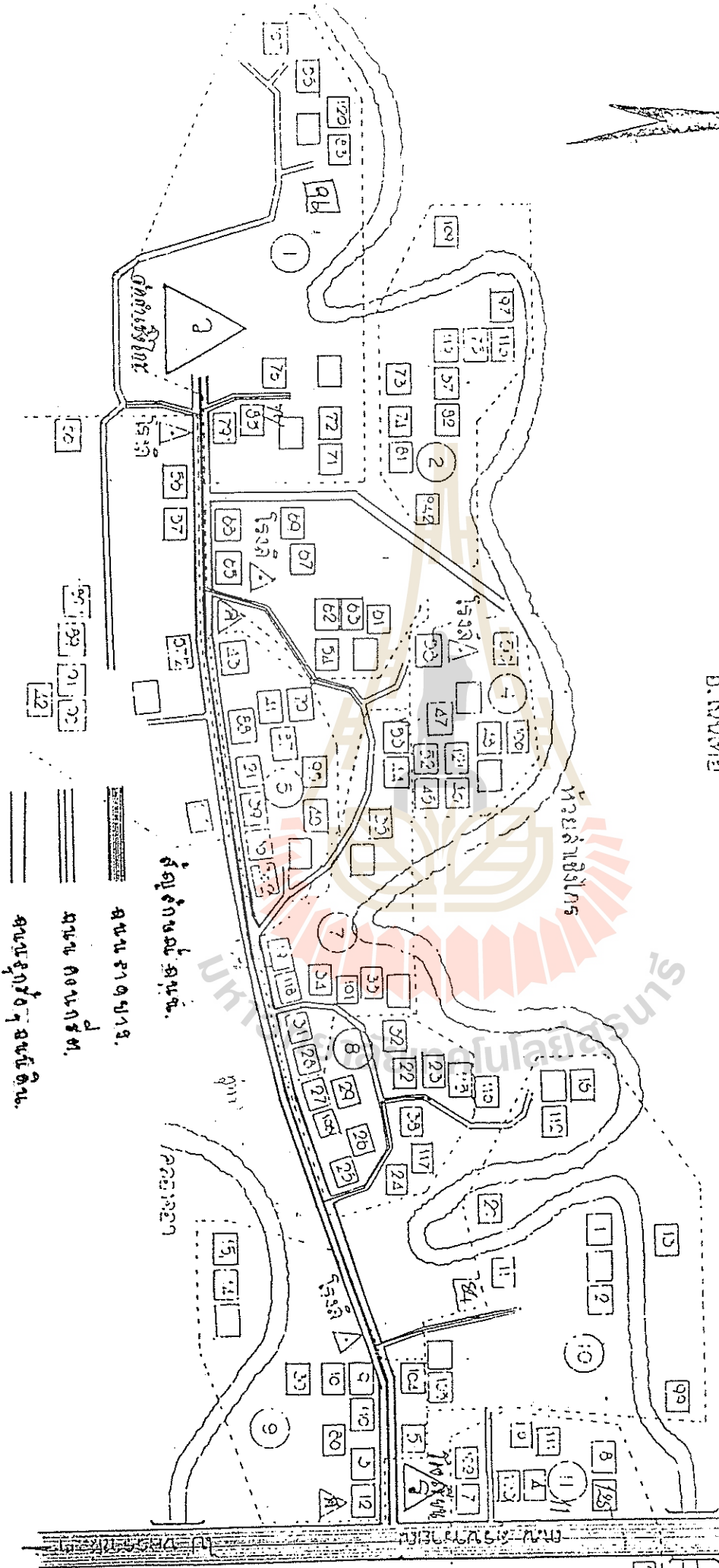
ภาคผนวก ง
แผนที่ยื่นหมู่บ้านลำเชิงไกร

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

หมู่บ้าน สภาสังฆการี ม. ๑ ต. โคนสูง อ. เมือง รพม.

ด. โคนไทย

- ถนนสายใหม่
- ถนน
- ถนนสายเก่า

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ นางสาวกรรณิการ์ ลาภาเอนกนันท์

วัน เดือน ปีเกิด วันที่ 2 กันยายน พ.ศ.2517

วุฒิการศึกษา

วุฒิ	ชื่อสถาบัน	ปีที่สำเร็จการศึกษา
ประถมศึกษา	โรงเรียนบ้านชะเอม จ.นครราชสีมา	2531
มัธยมศึกษาตอนต้น	โรงเรียนนครบุรี จ.นครราชสีมา	2533
มัธยมศึกษาตอนปลาย	โรงเรียนสุรนารีวิทยา จ.นครราชสีมา	2535
อุดมศึกษา	มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล จ.นครราชสีมา	2540

